اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

دوشنبه
• ۲۸ آذر ۱۴۰۱
• ۲۴ جمادی‌الاول ۱۴۴۴
• ۱۹ دسامبر ۲۰۲۲

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۵۴۳ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۲۲۵ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

در چهارمین اجلاس سراسری چهره‌های نامی صنعت، معدن و اقتصاد انجام شد

قدردانی از مدیرعامل فولاد هرمزگان به‌عنوان چهره نامی صنعت

۵

عجله مجلس برای تصویب یک قانون پرابهام

مالیات بر عایدی سرمایه دلالی را حذف می‌کند؟

تقاضای سوداگرانه در کنار عوامل دیگری مانند رشد نقدینگی، از جمله عواملی است که موجب نوسانات قیمتی در بازار دارایی‌هایی همچون مسکن، خودرو، طلا و ارز می‌شود. بر همین اساس برخی معتقدند وضع مالیات بر عایدی سرمایه با هدف محدودسازی فعالیت‌های سوداگرانه و همچنین رعایت عدالت و حمایت از فعالیت‌های مولد، ضروری است. حتی وزیر صمت افزایش نجومی نرخ خودرو را متاثر از فعالیت‌های واسطه‌گری و دلالی دانست و گفت اگر مجلس طرح اخذ مالیات بر عایدی سرمایه را به تصویب برساند جلوی واسطه‌گری در این بخش گرفته و قیمت‌ها واقعی خواهد شد. این نوع مالیات با هدف حل مشکلات ناشی از دلالی، یکی از پایه‌های مالیاتی است که در بسیاری از کشورها اجرایی شده و انتظار می‌رود با اجرای آن در ایران، نوسانات قیمتی ناشی از سوداگری کاهش یابد. مجلس شورای اسلامی نیز بر تصویب این طرح تا پایان سال تاکید دارد، این در حالی است که برخی معتقدند طرح مالیات بر عایدی سرمایه دارای ۶ ایراد اساسی است که برای موفقیت در اجرا، ابتدا باید این ۶ ایراد رفع شوند.

۱۴

کمبود بودجه دولت و قیمت خوراک پتروشیمی، سد راه توسعه صنایع

جنجال نرخ خوراک پتروشیمی‌ها و بحران ادامه‌دار صنایع

۱۲

عکس: صمت

سرمقاله

نبض اقتصاد، در دست روند توسعه‌ای نفت ۲

یادداشت‌های امروز

راه نفس شهر را باز کنید ۹

صعود حمایتی بورس ادامه‌دار نیست ۱۲

چگونه باید از ثروت مالیات گرفت؟ ۱۴

گفت‌وگو

پیش به‌سوی اقتصاد دانش‌محور ۱۳

گزارش‌های روز

رد پای گرانی و دلالی در صنعت کفش ۴

آینده مبهم بازار کفش ۹

امید ایران به حذف دلار محقق می‌شود؟ ۸

شرکت توزیع نیروی برق قزوین

آگهی تجدید مناقصه یک مرحله‌ای عمومی همزمان با ارزیابی کیفی (فشرده)

نوبت اول
شناسه ۱۴۲۸۱۱۰

شرکت توزیع نیروی برق قزوین در نظر دارد نسبت به **واگذاری عملیات احداث شبکه فشار متوسط دومداره جهت تامین برق شهرک صنعتی اسفرورین امور برق تاکستان به پیمانکار بشماره مناقصه ۱۴۰۱/۱۵** را با برگزاری مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای عمومی با ارزیابی کیفی (فشرده) از طریق سامانه تدارکات الکترونیک دولت (ستاد) آدرس www.setadiran.ir اقدام نماید.

شرایط احراز: داشتن حداقل رتبه ۵ پیمانکاری در زمینه نیرو از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و گواهینامه صلاحیت ایمنی مورد تائید اداره کل کار و رفاه اجتماعی الزامی است.

مبلغ تضمین شرکت در مناقصه: ۱،۴۱۷،۰۰۰،۰۰۰ ریال (یک میلیارد و چهارصد و هفده میلیون ریال)

مهلت زمانی دریافت اسنادمناقصه از سایت: از تاریخ ۱۴۰۱/۰۹/۲۹ لغایت ۱۴۰۱/۱۰/۰۴

مهلت زمانی ارایه پیشنهادات در سایت: حداکثر تا ساعت ۱۰ روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۷

زمان بازگشایی اسناد کیفی: ساعت ۱۱ روز مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۷

زمان بازگشایی پاکت‌های مناقصه: ساعت ۱۰ روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۲۰

شرکت‌های متقاضی بایستی اسناد مناقصه (الف - ب - ج) و اسناد و مدارک ارزیابی کیفی را به صورت جداگانه در سامانه ستاد بارگذاری نمایند.

قبل از گشایش پاکت پیشنهادات (مناقصه) ارزیابی کیفی مناقصه‌گران انجام خواهد شد و فقط پاکات پیشنهاد مناقصه‌گرانی که در ارزیابی کیفی مناقصه مربوط تایید و حد نصاب امتیاز را کسب نموده باشند، گشوده خواهد شد و پاکات سایر مناقصه‌گران عینا مسترد خواهد شد.

نوع سپرده شرکت در مناقصه: مطابق بند ۸-۱ ماده ۸ آیین‌نامه تضمین معاملات شرکت‌های توزیع نیروی برق می‌باشد.

اصل ضمانت‌نامه می‌بایست در پاکت دربسته و مطابق شرایط مندرج در اسناد مناقصه به دبیرخانه شرکت تحویل داده شوند.

به پیشنهادهای فاقد امضاء مشروط، مخدوش و پیشنهادهایی که بعد از انقضاء مدت مقرر در فراخوان واصل شود همچنین پیشنهادهای فاقد سپرده، سپرده مخدوش، سپرده‌های کمتر از میزان مقرر، چک شخصی و نظایر آن مطلقاً ترتیب اثر داده نخواهد شد.

اطلاعات تماس دستگاه مناقصه گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر درخصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکت

الف آدرس: قزوین - تقاطع ولیعصر (عج) ابتدای خیابان طالقانی طبقه همکف دبیرخانه تلفن: ۳۳۲۳۹۲۷۰-۰۲۸

اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس: ۴۱۹۳۴-۰۲۱ دفتر ثبت‌نام: ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸

اطلاعات تماس دفاتر ثبت‌نام سایر استانها در سایت سامانه (www. Setadiran.ir) بخش «ثبت‌نام / پروفایل تامین کننده / مناقصه گر» موجود است.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۹/۲۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۹/۲۹

دفتر روابط عمومی شرکت توزیع نیروی برق استان قزوین

فراخوان ارزیابی کیفی
به شماره ۲۰۰۱۰۰۱۰۳۶۰۰۰۰۶۰
تأمین، نصب و راه اندازی یک دستگاه دیزل ژنراتور

بانک سپه در نظر دارد تأمین، حمل و نقل، نصب و راه‌اندازی یک دستگاه دیزل ژنراتور به ظرفیت ۵۵۰ کیلو ولت آمپر برای ساختمان در دست ساخت مدیریت شعب منطقه کرمان خود را پس از انجام فرآیند ارزیابی کیفی و برگزاری مناقصه عمومی دو مرحله‌ای از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) و با شماره ۲۰۰۱۰۰۱۰۳۶۰۰۰۰۶۰ به صورت الکترونیکی به شرکت واجد شرایط واگذار نماید. لازم به ذکر است کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکتها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس (www.setadiran.ir) انجام خواهد شد و لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

۱- **موضوع مناقصه:** تأمین، نصب و راهاندازی یک دستگاه دیزل ژنراتور به ظرفیت ۵۵۰ کیلو ولت آمپر
۲- **نوع مناقصه:** عمومی دو مرحله ای
۳- **محل تحویل و نصب دستگاه:** استان کرمان، شهر کرمان
۴- **تاریخ انتشار، مهلت دریافت و ارسال اسناد ارزیابی کیفی:**
• **تاریخ انتشار فراخوان در سامانه ستاد:** ساعت ۸:۰۰ صبح روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۲۶
• **مهلت دریافت اسناد استعلام ارزیابی کیفی از سامانه:** ساعت ۱۶:۰۰ روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۰
• **آخرین مهلت ارسال پاسخ استعلام ارزیابی کیفی:** ساعت ۱۶:۰۰ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۲۵
۵- **نام و نشانی دستگاه مناقصه گزار:**
تهران - میدان آرژانتین - خیابان الوند - نبش کوچه ۳۳ - پلاک ۵۴ - طبقه پنجم.

تلفن: ۳۵۹۱۱۴۷۵-۳۵۹۱۱۴۵۳
پایگاه اینترنتی سازمان: www.banksepah.ir

شناسه آگهی: ۱۴۲۵۵۶۸ م الف / ۳۶۱۰
بانک سپه - اداره کل مهندسی ساختمان

www.Gostaresh.news

با ما
سبک زندگی اقتصادی را
گسترش دهید

سرمقاله

نبض اقتصاد در دست روند توسعه‌ای نفت

رضا پدیدار
رئیس کمیسیون انرژی و محیط‌زیست اتاق تهران

نبض اقتصادی در ایران و جهان وابستگی شدیدی به جریان سطح نگهداشت یا روند توسعه‌ای نفت در کشورهای دارنده منابع یا مصرف‌کننده آن دارد. صندوق بین‌المللی پول در گزارش آوریل ۲۰۲۲ درباره چشم‌انداز اقتصاد منطقه‌ای، به تحلیل وضعیت کشورهای خاورمیانه پرداخته و پیش‌بینی کرده اقتصاد ایران در سال جاری میلادی، رشدی ۳ درصدی را تجربه خواهد کرد، اما در ۲ سال آینده، رشد اقتصادی کشورمان از ۲ درصد بیشتر نخواهد شد. اکنون نرخ نفت با افت‌وخیزهای زیادی روبه‌رو است و براساس آخرین گزارش بانک جهانی درباره «چشم‌انداز بازارهای کالا» برآورده شده امسال نرخ هر بشکه نفت کماکان بالاتر از ۱۰۰ دلار باقی بماند. با این حساب، متوسط رشد اقتصادی ایران در سال‌های ۲۰۲۳ و ۲۰۲۲ به ۲.۵ درصد خواهد رسید. در کوتاه‌مدت و میان‌مدت، رشد اقتصادی ایران رابطه‌ای مستقیم با فروش نفت دارد و در همین راستاست که صاحب‌نظران معتقدند در صورت احیای برجام روزانه حدود ۲۵۰ میلیون دلار به درآمد نفتی ایران اضافه خواهد شد، به همین دلیل با بازگشت حجم فروش نفت به دوران پیش از تحریم، شاید بتوان امیدوار بود رشد اقتصادی بیشتر از پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول باشد.

از سوی دیگر باتوجه به چشم‌انداز سوخت‌های فسیلی، باید از فرصت باقیمانده استفاده کرد و پس از احیای برجام و بازگرداندن فروش نفت به دوران پیش از تحریم، درآمد حاصل از این فروش را صرف سرمایه‌گذاری‌های زیرساختی کرد. همچنین براساس آخرین گزارش بانک جهانی در زمینه چشم‌انداز بازارهای کالایی باتوجه به بحران روسیه و اوکراین، پیش‌بینی می‌شود برای چند سال آینده، شاهد افزایش نرخ کالاهای اساسی (کامودیتی‌ها) باشیم و نرخ نفت هم از ۱۰۰ دلار کمتر نخواهد بود. در این بین نمی‌توان از تاثیر سیاست خارجی بر وضعیت اقتصادی ایران گذشت و حتی با رفع تحریم‌ها نیز، هنوز ساختارها و فرآیندهای سیاستی کشور، عامل بسیار تاثیرگذاری بر وضعیت رشد اقتصادی کشور خواهد بود.

در این شرایط اجرای طرح‌های مشارکتی در حوزه‌های نفت و گاز می‌تواند ضمن انسجام ملی در تحقق سرمایه‌گذاری‌ها، موجب تحرک در توسعه اقتصادی ایران باشد. به‌عنوان مثال قطر که یکی از بزرگ‌ترین صادرکنندگان LNG در جهان است، شرکت توتال انرجیز را به‌عنوان یکی از شرکای خود برای توسعه پروژه فراساحلی عظیم انتخاب کرده است. تولید LNG این پروژه در سال ۲۰۲۶ آغاز خواهد شد و گویا شرکای دیگر شرکت‌های اکسون موبیل، شل و کونوکو فیلیپس هستند.

البته باید توجه داشت بازار LNG به حجم بیشتری از این سوخت نیاز دارد، زیرا تولید جدید اندکی تا سال ۲۰۲۵ اضافه خواهد شد و حتی لازم است جایگزینی برای صادرات گاز روسیه از طریق خط لوله به اروپا پیدا شود. باتوجه به جایگاه ایران باید گفت در ۲ دهه گذشته در مجموع ۲ تریلیون مترمکعب گاز از پارس جنوبی استخراج کرده که کمتر از تولید گاز قطر از این میدان در ۳ دهه گذشته است. تولید گاز ایران سال گذشته حدود ۲۵۵ میلیارد مترمکعب بود و پارس جنوبی سهمی ۷۰ درصدی در کل تولید گاز کشور داشت. ایران و قطر همچنین هر کدام روزانه بیش از ۶۵۰ هزار بشکه میعانات گازی (نوعی نفت خام فوق‌سبک) از این میدان برداشت می‌کنند. براساس ارزیابی وزارت نفت، در سال آینده بخش ایرانی این میدان مشترک وارد نیمه دوم عمر خود خواهد شد و با افت طبیعی فشار، کاهش تولید را تجربه خواهد کرد.

در نقطه مقابل ایران نیز بعد از برجام موفق به امضای قرارداد ۵ میلیارد دلاری با کنسرسیومی به رهبری شرکت توتال برای توسعه فاز ۱۱ این میدان شد، اما برای جلوگیری از افت تولید، نیاز به نصب سکوهای ۲۰ هزار تنی (۱۰ برابر سکوهای فعلی) وجود دارد و نیمی از قرارداد توتال با ایران به ارزش ۲.۵ میلیارد دلار مربوط به ساخت سکوی عظیم و دو کمپرسور بوده است. با کاهش هر ساله میزان فشار طبیعی مخزن و به تبع آن، تولید گاز ایران در فصل زمستان با کسری شدید گاز مواجه بوده‌ایم و این کسری هر سال افزایش یافته و خواهد یافت. اگر همین امروز ایران بتواند قرارداد ساخت سکوهای عظیم و کمپرسورها را امضا کند، با ۲۵ میلیارد سرمایه‌گذاری، حداقل ۵ سال طول خواهد کشید که این تجهیزات آماده نصب شوند؛ به‌عبارتی در بهترین حالت، تولید گاز ایران از پارس جنوبی در سال ۲۰۲۷ حدود ۵۰ میلیارد مترمکعب کاهش خواهد یافت. قطر نیز در نظر دارد تا همین تاریخ، سالانه ۴۴ میلیارد مترمکعب به تولید گاز خود اضافه کند. اگر ایران تا ۱۰ سال آینده نتواند این سکوها را نصب کند، تولید گاز و میعانات گازی‌اش از پارس جنوبی نصف خواهد شد.

باتوجه به موقعیت و جایگاه ایران در سبد جهانی نفت و گاز چنانچه روند سرمایه‌گذاری‌ها به‌شرح آنچه که از نظر گذشت جایگاه واقعی خود را به‌دست نیاورد، قطعا روند رشد اقتصادی ایران با در نظر گرفتن نکات پیش‌گفته و روند سرمایه‌گذاری‌های صورت گرفته ازسوی رقبای نفت و گاز، کاهش یافته و راهی جز وابستگی برای تامین نیاز انرژی کشور پیش رو نخواهیم داشت.

ابلاغ دستورالعمل جدید حقوق مسافران هوایی

رئیس سازمان هواپیمایی کشوری از ابلاغ دستورالعمل جدید حقوق مسافر و اجرای آن در همه بخش‌های هوایی و فرودگاهی خبر داد.

محمد محمدی بخش در حاشیه ششمین نمایشگاه حمل‌ونقل در گفت‌وگو با ایرنا افزود: بعد از رایزنی و جلسات مستمر با تمام ذی‌نفعان بخش حمل‌ونقل، آیین‌نامه جدید حقوق مسافر ابلاغ و برای اجرا در اختیار بخش هوایی گذاشته شد.

یک سالی می‌گذرد که مسافران بخش هوایی در انتظار ابلاغ «آیین‌نامه جدید حقوق مسافر» هستند و برخی شرکت‌های هواپیمایی در غیاب این غیبت طولانی، به تضییع حقوق مسافر ادامه می‌دهند.

سازمان هواپیمایی در آیین‌نامه جدید حقوق مسافر با رویکرد جلب اعتماد از دست رفته مردم، جریمه ۳۰ درصدی تاخیر را به عددی افزایش داده است که اگر ایرلاینی امکان پرواز به موقع را نداشته باشد به جای اعلام تاخیر، پرواز را «کنسل» کند. این درحالی است که تا کنون ایرلاین‌ها با ارسال یک پیامکی به مسافران از واژه «تاخیر» و نه «ابطال» استفاده کرده و با تغییر ساعت سفر و برقراری پرواز جدید، مسافر را در ساعتی که خود می‌خواهند به مقصد می‌رسانند. اما دلیل چرای اجرای این عملکرد در آیین‌نامه فعلی حقوق مسافر وجود دارد. درحقیقت جرایم تاخیر پروازی آن‌قدر ناچیز است که ایرلاین‌ها را برای تضییع حقوق مسافر یاری می‌دهد.

پیش‌تر معاون هوانوردی سازمان هواپیمایی با وعده رونمایی از آیین‌نامه جدید حقوق مسافر به ایرنا گفته بود: سازمان هواپیمایی در آیین‌نامه جدید حقوق مسافر با رویکرد جلب اعتماد از دست رفته مردم، جریمه ۳۰ درصدی تاخیر را به عددی افزایش داده است که اگر ایرلاینی امکان پرواز به موقع را نداشته باشد به جای اعلام تاخیری کلا پرواز را «کنسل» کند.

رئیس کل بانک مرکزی خبر داد

احتمال افزایش نرخ سود بانکی

رئیس کل بانک مرکزی ضمن بیان اینکه ریال دیجیتال همچنان در مرحله آزمایشی است، گفت: معتقد به اصلاح نرخ سود بانکی هستیم اما این موضوع منوط به تصمیم‌گیری در شورای پول و اعتبار است که پیگیر آن هستیم. رئیس کل بانک مرکزی درباره افزایش نرخ سود بانکی گفت: اگرچه تفاوت‌هایی در شرایط اقتصاد ما با سایر کشورها وجود دارد، اما باید نگاه به نرخ سود را در کشور اصلاح کنیم. در سال ۱۳۹۶ و در سال ۱۳۹۹ اصلاح اندکی داشتیم و تاکنون تغییری صورت نگرفته است.

به گزارش ایسنا، علی صالح آبادی در نشست خبری خود اظهار کرد: کنترل ترازنامه بانک‌ها از موضوعات مهم است که مدنظر بانک مرکزی قرار دارد که در این زمینه بانک‌ها رتبه‌بندی شدند و بین ۱.۵ تا ۲.۵ درصد رشد ترازنامه آنها تعیین شد، اما برای بانک‌های قرض‌الحسنه رشد بالای ۴ درصد ترازنامه را به منظور پرداخت تسهیلات در نظر گرفتیم. البته، هر بانک رتبه مخصوص به خود را برای رشد ترازنامه دارد.

وی با بیان اینکه تخطی بانک‌ها از میزان تعیین شده برای رشد ترازنامه با افزایش سپرده قانونی مواجه می‌شوند، گفت: تسهیلات تکلیفی بانک‌ها از دیگر موضوعات است که برای سال آینده عددی را در لایحه ذکر کردیم و خواهش ما از مجلس این است که تسهیلات را در چارچوب این عدد تعیین کنند. البته، تسهیلات تکلیفی بعضا به برخی پرداخت نشده اما تلاش بانک‌ها این است که تا پایان سال پرداخت کند. رئیس کل بانک مرکزی آماری از پرداخت تسهیلات تکلیفی اعلام کرد و گفت: از ابتدای سال تاکنون ۶۹۷ هزار فقره تسهیلات قرض الحسنه ازدواج به مبلغ ۹۶ هزار میلیارد تومان پرداخت شده که در سال گذشته مبلغ پرداختی در این زمینه معادل ۸۰ هزار میلیارد تومان بوده است. تسهیلات فرزندآوری نیز معادل ۵۹۵ هزار فقره به مبلغ ۲۴ هزار میلیارد تومان پرداخت شد. وی افزود: سهم مصرف کنندگان از کل تسهیلات پرداختی ۱۵.۸ درصد است که کل تسهیلات پرداختی شبکه بانکی معادل ۲۶۰۰ هزار میلیارد تومان است که معادل ۴۴.۷ درصد رشد داشته و سهم صاحبان کسب‌وکار ۷۴.۲ کسب‌وکار است. صالح‌آبادی میزان تسهیلات پرداختی بانک‌ها به شرکت‌های دانش‌بنیان در ۸ ماهه امسال را ۹۰ هزار میلیارد تومان دانست و گفت: در سال گذشته این مبلغ ۶۶ هزار میلیارد تومان بوده است. رئیس کل بانک مرکزی تاکید کرد: امنیت قابل قبولی در سامانه‌های بانکی وجود دارد و هیچ نگرانی بابت این موضوع نداریم. وی درباره بازار ارز اظهار کرد: نیازهای واقعی کشور و مردم به ارز در سامانه‌های نیما و متشکل تامین می‌شود. در سامانه نیما تاکنون ۳۲.۱ میلیارد دلار معامله انجام شده که نسبت به ۱۹.۶ درصد دوره مشابه ۶۴ درصد رشد داشته است. صالح آبادی ادامه داد: در بازار متشکل که بخش خدمات و موضوع اسکناس ارز است ۲.۱ میلیارد دلار فروخته شده که سال گذشته ۱.۵ میلیارد دلار بوده و نشان از رشد ۴۵ درصدی دارد. بازار غیررسمی عمق نامشخص و محدودی دارد یا حتی در معاملات فردایی که ارزی جابه‌جا و معامله نمی‌شود و حجم بسیار پایینی هم دارد مبنای نرخ می‌شود که غلط است. صالح آبادی گفت: نسبت به حساب‌های اجاره‌ای بارها هشدار داده‌ایم که معمولا می‌تواند عواقب سنگینی مثل پولشویی و قمار و قاچاق به دنبال داشته باشد. بخش قابل توجهی از مبادلات ارزی کشور که اتفاقا می‌بایست در تحلیل‌ها استفاده شود همین بازار نیما و متشکل است که واقعی و شفاف است.

وی بیان کرد: نگفتم تنها دلیل افزایش نرخ ارز ناآرامی‌ها بوده بلکه عاملی اثرگذار بوده است. آنچه مهم است ایجاد آرامش عمومی در فضای جامعه است. همه بازارها مثل بورس و ارز متاثر از عوامل مختلفی است و نمی‌توان اثر موضوعات مختلف را نادیده گرفت.

صالح آبادی افزود: آمار فروش نفت محرمانه بوده و اجازه انتشار ندارم، دلار به علل مختلف مانند افزایش انتظارات تورمی، تقویت ایندکس جهانی دلار، افزایش نرخ داشته و بانک مرکزی نرخ امروز دلار را قبول نداشته و این نرخ باید تعدیل شود.

سال آینده قطعا افزایش دستمزد بالایی نخواهیم داشت

صالح آبادی اضافه کرد: قطعا سال آینده به اندازه امسال افزایش دستمزد نخواهیم داشت. رئیس کل بانک مرکزی گفت: عوامل تاثیرگذار بر نقدینگی را به بهترین شکل کنترل کردیم و بر ادامه این روند سال آینده افزایش دستمزد بالایی نخواهیم داشت.

در بحث آمارهای کلان اقتصادی موضوع کنترل نقدینگی، پایه پولی و تورم است، پایه پولی در پایان آبان ۲۰ و نیم درصد و نقدینگی ۲۲ درصد بوده است، در ابتدای دولت رشد نقدینگی ۴۲ درصد بوده الان به ۳۴ درصد رسیده است.

صالح آبادی در ادامه گفت: کمیته پایه پولی هر ماه نقدینگی را رصد می‌کند، ابتدای سال ۱۴۰۱ کمیته مشترکی بین بانک مرکزی، سازمان برنامه بودجه و وزارت اقتصاد تشکیل شد و یکی از تصمیمات این کمیته عدم پرداخت تنخواه به دولت بود، رشد نقدینگی در فروردین امسال منفی شد. ارزی که حاصل از فروش فرآورده و میعانات بوده و بسیار مهم بوده که این ارزها در بازار فروخته و در اختیار دولت قرار بگیرد.

نمی‌توان با روش سنتی در دنیا رقابت کرد

وزیر راه و شهرسازی با بیان اینکه اداره بخش حمل‌ونقل باید فناورانه‌تر شود و نمی‌توانیم با روش سنتی در دنیا رقابت کنیم، گفت: دست نیاز ما برای تحول در بخش حمل‌ونقل به سمت شرکت‌ها و جوانان دانش‌بنیان است.

به گزارش ایسنا، مهرداد بذرپاش در مراسم افتتاح ششمین نمایشگاه حمل‌ونقل در مصلای امام خمینی (ره)، اظهار کرد: در جمع یکی از پیشروترین صنایع کشور حاضر شدم و اعلام می‌کنم با یک صنعت بسیار مهم مواجهیم که اگر اجزای آن به درستی و دقیق تحلیل و بخش به بخش مشکلات آن حل و موانع برداشته شود، آن زمان می‌توانیم بگوییم وظیفه خود را انجام داده‌ایم.

وزیر راه و شهرسازی ادامه داد: صنعت حمل‌ونقل ۲ ویژگی مهم داشته باشد که یکی از آنها «فناورانه» و دیگری «مردم پایه» است. وی با اشاره به آسیب‌شناسی از بخش حمل‌ونقل بیان کرد: اداره فناورانه صنعت حمل‌ونقل اولویت است، چون از این مفهوم فاصله گرفتیم و نتوانستیم رضایت مردم را داشته باشیم و در کاهش نرخ تمام شده محصول و خدمات موفق نبودیم. وی با طرح این سئوال که برای فناورانه شدن این صنعت مهم چه باید کرد افزود: وظیفه دولت تسهیلگری است و باید کمتر در امور اجرایی بخش خصوصی مداخله کند. وزیر راه و شهرسازی ادامه داد: کمک‌کننده اصلی بخش خصوصی، شبکه دانش‌بنیان و مجموعه‌های جوانی هستند که هم بیش از ما مسلط به دانش روز هستند و هم محافظه‌کاری ما را ندارند. وی تاکید کرد: در فصل نوین وزارت راه و شهرسازی دست نیاز ما برای رسیدن به این هدف به سمت شرکت‌های دانش‌بنیان است؛ با تکیه بر این توان صنعت حمل‌ونقل می‌تواند به صنعتی پیشران تبدیل شود.

اظهارنامه خودروهای وارداتی به گمرک ارائه نشد

سخنگوی گمرک گفت: تا به این لحظه هیچ مشخصاتی اعم از اظهارنامه، مدارک واردات، اطلاعات مربوط به ثبت سفارش و... خودروهای وارداتی به گمرک اظهار نشده است.

سید مرتضی عمادی در گفت‌وگو با مهر در مورد رسیدن خودروهای وارداتی به گمرک، اظهار کرد: تا به این لحظه هیچ مشخصاتی اعم از اظهارنامه، مدارک واردات، اطلاعات مربوط به ثبت سفارش و... خودروهای وارداتی به گمرک اظهار نشده است. در صورتی که این اقدامات انجام شود گمرک به صورت رسمی در مورد جزییات واردات اطلاع رسانی خواهد کرد.

سخنگوی گمرک ایران افزود: بر همین اساس درحال‌حاضر گمرک نمی‌تواند در مورد جزئیات واردات خودرو اظهارنظری کند و توپ در زمین وزارت صمت است و وزارت صمت باید اعلام کند که آیا واردات انجام شده است یا خیر.

وی ادامه داد: حتی اگر خودروها به صورت فیزیکی به گمرک برسند و حتی اعلام شود که در کشتی هستند و در حال رسیدن به گمرک، تا زمانی که مشخصات واردات به گمرک اظهار نشود، نمی‌توانیم اعلام کنیم که خودروهای خارجی وارد جغرافیای گمرک شده است.

این درحالی است که هفته گذشته سید رضا فاطمی امین وزیر صمت اعلام کرد که «هماهنگی برای واردات خودرو و نخستین ثبت سفارش خودرو انجام شده و هفته آینده (هفته جاری) نخستین خودروهای وارداتی به ایران می‌آید.»

نقل و انتقال خودرو تسهیل شد

وزارت صمت، الزام مراجعه مشتری به نمایندگی شرکت عرضه‌کننده خودرو حداکثر ظرف مدت ۵ ماه از تاریخ تحویل و با حداقل یک هزار کیلومتر کارکرد به منظور فعال‌سازی گارانتی را حذف کرد. به گزارش وزارت صمت، معاونت صنایع حمل‌ونقل وزارت صنعت، معدن و تجارت با توجه به اتخاذ سیاست‌های اخیر در زمینه توسعه روش‌های فروش خودرو از قبیل طرح حمایت از خانواده و جوانی جمعیت، جایگزینی خودرو فرسوده، فروش فوری، فروش فوق العاده ۳ ماهه، پیش فروش حداکثر ۱۲ ماهه و به ویژه عرضه خودرو در بازار سرمایه که موجب تقلیل فاصله نرخ کارخانه تا بازار شده است، ضابطه الزام مراجعه مشتری به نمایندگی شرکت عرضه‌کننده خودرو حداکثر ظرف مدت ۵ ماه از تاریخ تحویل و با حداقل یک هزار کیلومتر کارکرد به منظور فعال‌سازی گارانتی را حذف کرد.

تعلیق این ضابطه که به منظور برون رفت از ایجاد فضای دلالی و قیمت‌گذاری کاذب در سال ۱۳۹۹ از سوی کمیته خودرو وزارت صنعت، معدن و تجارت به اجرا گذاشته شده بود، با هدف پرهیز از بروز اختلاف فی مابین اشخاصی که قبل از سررسید سرویس اولیه، نسبت به نقل و انتقال خودرو اقدام می‌کنند، انجام شده است. بر همین اساس، پیرو بخشنامه جدید معاونت صنایع حمل‌ونقل وزارت صنعت، معدن و تجارت، سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان نیز با توجه به تغییر شرایط عرضه خودرو در ماه‌های اخیر و در راستای رفع مشکلات و کاهش شکوائیه‌های متعدد مصرف‌کنندگان خودروهای مذکور که با ابطال گارانتی مواجه شده‌اند، از شرکت‌های خودروساز خواسته است در چارچوب آیین‌نامه رعایت حقوق مصرف‌کنندگان خودرو، سازکار اجرایی لازم را تهیه و موضوع در اطلاعیه‌های فروش و قراردادهای تنظیمی درج شود.

پیش از این با توجه به تصمیمات پنجاه و دومین نشست کمیته خودرو وزارت صنعت، معدن و تجارت، مشتریان حداکثر ظرف مدت پنج ماه از تاریخ تحویل و با حداقل یک هزار کیلومتر کارکرد خودرو، برای سرویس اولیه باید به نمایندگی شرکت‌های خودروساز مراجعه می‌کردند و در غیر این صورت، شرکت‌های خودروساز مکلف به ابطال گارانتی خودروی مذکور بودند.

عکس روز

فصل برداشت زعفران

عکس: خبرگزاری میزان

ویژه تر از خبر

اعمال اصلاحات اساسی بر طرح «مالیات بر عایدی سرمایه»

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی با انتشار گزارشی از اعمال اصلاحات اساسی بر طرح مالیات بر عایدی سرمایه و گسترش معافیت‌های مالیاتی از این طرح خبر داد. به گزارش خانه ملت، طرح مالیات بر عایدی سرمایه که از نخستین روزهای مجلس یازدهم کلید خورد حدود ۲ سال است که در کمیسیون اقتصادی مجلس و صف طرح‌های در دستور کار صحن علنی مجلس خاک می‌خورد. ایرادات مهم این طرح مانع از قرار گرفتن آن در دستور کار صحن علنی مجلس می‌شود. در همین راستا مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارشی ایجاد اصلاحات اساسی بر گزارش شور دوم کمیسیون اقتصادی در مورد طرح مالیات بر عایدی سرمایه را تشریح کرده است. در متن این گزارش آمده زیر است: «برای محدودسازی فعالیت‌های سوداگرانه و همچنین رعایت عدالت و حمایت از فعالیت‌های مولد، وضع مالیات بر عایدی سرمایه ضروی است. مالیات تنظیمی عایدی سرمایه با هدف حل مشکل‌های بیان شده، یکی از پایه‌های مالیاتی است که از دیرباز (بیش از ۱۰۰ سال) در بسیاری از کشورها اجرایی شده است و در سال ۲۰۲۱ در دست کم ۱۴۲ کشور استفاده شده است و انتظار می‌رود با وضع این مالیات، نوسانات قیمتی ناشی از سوداگری کاهش یابد. از جایی که در نظام مالیات بر عایدی سرمایه، تکالیف مالیاتی علاوه بر اشخاص حقوقی، متوجه اشخاص حقیقی هم می‌شود لازم است تا با استفاده از معافیت‌های گسترده، ضمن کاهش افراد مشمول مالیات و تسهیل فرآیند مالیات ستانی، با تفکیک نیازهای مصرفی از تقاضای سوداگری، از ایجاد اخلال در زندگی مردم جلوگیری شود. برای همین منظور در گزارش شور دوم طرح مذکور، معافیت هایی گسترده‌ای به منظور جلوگیری از شمول نیازهای مصرفی اشخاص تعبیه شده است که فهرستی از آنها در ادامه بیان می‌شود: • معافیت املاک مسکونی به تعداد اعضای خانوار (تا سقف ۴ ملک مسکونی)، • معافیت وسایل نقلیه به تعداد اعضای خانوار (تا سقف ۴ وسیله نقلیه)، • معافیت ۲۰۰ گرم طلای ۱۸ عیار برای هر شخص در هر ۵ سال، • معافیت عایدی املاک تا حد مشخص شده در ماده (۸۴) قانون مالیات‌های مستقیم در هر سال به منظور پوشش هزینه‌های نوسازی، • معافیت اراضی کشاورزی. همچنین علاوه بر این موارد، لازم است با اعطای معافیت‌های مناسب، ضمن جلوگیری از رکود، زمینه انتقال سرمایه از بازارهای طلا، مسکن، خودرو و ارز به بخشهای تولیدی فراهم شود. برای این منظور در گزارش کمیسیون اقتصادی در این رابطه موارد زیر لحاظ شده است: • عدم شمول بازار سهام، • معافیت فروش املاک نوساز، • معافیت انواع دارایی مرتبط با فعالیت شغلی • تعویق مالیات بر عایدی املاک مرتبط با فعالیت اقتصادی در صورت جایگزینی ملک، • معافیت ۷۰ درصدی اشخاص تجاری در شهرهای کم جمعیت، • کسر مالیات بر درآمد ابرازی و هزینه حقوق و مزایای پرداختی، از عایدی سرمایه املاک، • تخفیف مالیاتی حداکثر تا ۱۰۰ درصد برای مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی.

رئیس انجمن صنایع همگن نیرومحرکه و قطعه سازان خودرو:

اقدامات و دستاوردها اطلاع‌رسانی شود

شهناز صفایی
editor@smtnews.ir

عکس: صمت

هفته پیش، نشست تخصصی «تبیین فرصت‌های اقتصادی عبور مستقیم تولید در صنعت خودرو؛ شناخت گلوگاه‌ها، بهبود فرآیندها و دستاوردهای اقتصادی» ازسوی گروه صنعتی ایران‌خودرو در مرکز همایش‌های ساپکو با حضور مسئولان وزارت صنعت، معدن و تجارت، مدیران ارشد گروه صنعتی ایران‌خودروو قطعه‌سازان برپا شد که در ادامه سخنان برخی از شرکت‌کنندگان در این مراسم آمده است.

با برنامه ریزی اکنون شاهد توقف تولید ناقص و عبور مستقیم تولید هستیم که حاصل ساعت‌ها کار و تلاش شبانه‌روزی بوده است

رئیس انجمن صنایع همگن نیرومحرکه و قطعه سازان خودرو کشور گفت: در جلسه اخیر با سازمان استاندارد مقرر شد کارگروهی برای بررسی برخی استانداردهایی که بستر اجرای آنها وجود ندارد یا کاربردی نیستند مانند هشدار عبور از خط تشکیل شود.

به‌گزارش صمت، محمدرضا نجفی‌منش در نشست تبیین فرصت‌های اقتصادی عبور مستقیم تولید در صنعت خودرو، افزود: با همین رایزنی‌ها استاندارد از اجرای استاندارد سوخت یورو ۶ عقب‌نشینی کرده و اکنون استاندارد یورو ۴ مبنا قرار گرفته است و بر این اساس باید فشار استانداردهای اجباری ۸۵ گانه بر تولید کم شود.

وی تصریح کرد: شناخت گلوگاه‌های تولید به رفع مشکلات صنعت خودرو با استفاده از توانمندی دانش‌بنیان‌ها و دانشگاه‌ها کمک می‌کند، اما اقدامات انجام‌شده باید در چارچوب جهاد تبیین به اطلاع مردم و حاکمیت برسد.

کمبود نقدینگی، مشکل اصلی

دبیر انجمن صنایع همگن نیرو محرکه و قطعه‌سازان خودرو کشور نیز در این نشست ثبات و پایداری تولید و عرضه خودرو و بهبود روند وصول مطالبات از مشتریان و پرداخت به قطعه‌سازان را از مزایای عبور مستقیم خودرو دانست و گفت: اکنون عدالت نسبی در پرداخت این مطالبات شکل گرفته و حتی اگر ظلمی نیز در این زمینه باشد، علی‌السویه است.

آرش محبی‌نژاد، کاهش میزان خواب سرمایه مشتریان یا ایران خودرو به‌دلیل دپوی خودروهای ناقص در کف کارخانه، کاهش تاخیر در پرداخت مطالبات قطعه‌سازان و هزینه‌های تعهدات معوق و تاخیر در تحویل خودرو را دستاورد دیگر عبور مستقیم تلقی کرد و افزود: دپو خودروهای ناقص علاوه بر هزینه‌های انبارداری و افت کیفیت محصولات ایران خودرو به ابزاری برای هجمه به خودروسازان با کاهش عرضه خودرو تبدیل شده و موجب نارضایتی مشتریان، زنجیره تامین و حتی خودروسازان شده بود که با برنامه ریزی اکنون شاهد توقف تولید ناقص و عبور مستقیم تولید هستیم که حاصل ساعت‌ها کار و تلاش شبانه‌روزی بوده است.

وی تکمیل یک خودرو را نیازمند منابع انسانی، مالی (ارزی و ریالی) مواد اولیه و انرژی دانست و گفت: برای طی این فرآیند برخی گلوگاه‌ها وجود دارد گرچه در تولید قطعات برخی خودروهای پرتیراژ با عمق ساخت داخل ۵۵ تا ۷۵ درصد گلوگاه کمتری وجود داشت و با تحریم‌های خارجی و داخلی مشکلاتی در زمینه تامین برخی قطعات مانند چیپست ایجاد شد، اما در خودروهای جدید و کم تیراژ نیز با کمبود قطعاتی مانند چیپست، میل سوپاپ، رینگ و گیربکس اتوماتیک مواجه هستیم که باید با کمک نظام بانکی در زمینه تامین منابع مالی تیراژ تولید این قطعات افزایش یابد.

محبی‌نژاد با بیان اینکه سیاست‌های انقباضی بانک‌ها، تورم و حجم نقدینگی فزاینده، کمبود نقدینگی و کاهش سرمایه در گردش خودروسازان تولید را با مشکل مواجه کرده که امیدواریم باعرضه خودرو در بورس این مشکلات رفع شود، اظهار کرد: مشکلات گمرکی برای ترخیص قطعات نیز مزید بر علت شده و برای رفع این مشکل پیشنهاد داده بودیم تا علاوه بر مسیر سبز و قرمز، مسیر آبی برای ترخیص قطعات در نظر گرفته شود چراکه اکنون به دلیل گرفتاری‌های گمرکی شاهد ۱۰ هزار میلیارد تومان خواب سرمایه هستیم و به دلیل مشکلاتی مانند نبود آزمایشگاه مرجع در برخی موارد شاهد خواب ۳۰ تا ۴۵ روزه قطعات در گمرکات هستیم.

وی ماشین‌آلات، تجهیزات و فناوری را از دیگر گلوگاه‌ها و زمینه بهبود فرآیندها دانست و افزود: مقررشده وزیر اقتصاد در جلسه شورای پول و اعتبار مشکلات تامین نقدینگی را مطرح تا ۳۰ درصد تسهیلات مختص تامین سرمایه در گردش باشد، اکنون تولید در مدار ثابتی قرار گرفته و جریان تامین نقدینگی و مواد اولیه را تثبیت کرده است.

محبی‌نژاد تامین منابع انسانی را گلوگاه دیگر تولید قلمداد کرد و گفت: در این بخش با مشکل مواجه هستیم، چراکه نیروهای دهه ۸۰ که وارد چرخه تولیدشده‌اند به کارآمدی نیروهای دهه ۴۰ و ۵۰ نیستند و برخی به‌دنبال ترک کار برای گرفتن بیمه بیکاری هستند. همچنین ریزش و مهاجرت نیروهای ماهر به‌دلیل مسائل معیشتی بیشتر شده و به‌نظر می‌رسد در آینده نزدیک منابع انسانی یکی از گلوگاه‌های اصلی تولید باشد، در بخش انرژی و تامین گاز و برق، نیز صنایع جزو بخش‌های پیشرو برای قطع این حامل‌ها هستند.

زمزمه‌های امیدبخش

در ادامه این نشست، نایب‌رئیس انجمن سازندگان قطعات و مجموعه‌های خودرو در تبیین گلوگاه‌های زنجیره تامین قطعات خودرو گفت: در راستای شناخت گلوگاه‌های تامین قطعات باید گفت که پیش‌تر هزینه‌های بالای خودروهای ناقص کف خطوط تولید، خودروسازان را در پرداخت مطالبات قطعه‌سازان با مشکل مواجه کرده بود، اما اکنون با تولید مستقیم وضعیت پرداخت این مطالبات بهتر شده است.

شاپور سامعی با بیان اینکه برای تولید روزانه ایران خودرو، قطعه‌سازان قادر به تامین مداوم قطعات نبودن، تصریح کرد: اکنون با تثبیت تولید و بازگشت پول ناشی از تجاری‌سازی خودروهای ناقص به چرخه تولید خودرو و قطعات روند تامین قطعه بهبودیافته و اکثر قطعه‌سازان می‌گویند که حتی در روزهای جمعه نیز با یک شیفت کامل کار می‌کنند، این در حالی است که قبلا تیراژ تولید قطعات حرکت سینوسی داشت و گرچه در برخی روزها به روزانه ۳ هزار دستگاه می‌رسید، اما روز بعد به ۱۶۰۰ دستگاه کاهش می‌یافت.

وی با اشاره به اینکه این نوسان به تولید ضربه می‌زد، گفت: اکنون ایران خودرو با شناخت گلوگاه‌های تامین، وضعیت تولید قطعات را به سمتی برده که با وجود تشدید تحریم‌ها، نوسان نرخ ارز و... هماهنگی خوبی بین خودروساز و قطعه‌سازان ایجاد شده و با تبادل‌نظر قطعه‌سازان با ایران خودرو ساپکو مقررشده تا در سه ماهه آخر امسال تیراژ تولید محصولات ایران خودرو به ۶۵ تا ۷۰ هزار دستگاه برسد.

سامعی از بهبود فرآیندهای تولید قطعات و خودروها خبر داد و افزود: با این روند به‌نظر می‌رسد پایان امسال از نظر تولید کمی و کیفی و رضایت قطعه‌سازان در زمینه پرداخت مطالباتشان به‌یادماندنی باشد و از سوی انجمن قطعه سازان با ایران خودرو پیمان می‌بندیم که سال خوبی را برای تولید رقم زنیم.

> سازمان ملی استاندارد از اجرای استاندارد سوخت یورو ۶ عقب‌نشینی کرده و اکنون استاندارد یورو ۴ مبنا قرار گرفته است؛ بر این اساس باید فشار استانداردهای اجباری ۸۵ گانه بر تولید کم شود

به بهانه آغاز فروش فوق‌العاده ۲ محصول ایران‌خودرو
متقاضیان عادی عقب بایستید

گروه صنعتی ایران‌خودرو از شنبه ۲۶ آذر طرح فروش فوق‌العاده دو محصول خود را تنها ویژه مادران (طرح حمایت از خانواده و جوانی جمعیت) و دارندگان خودروهای فرسوده (طرح جایگزینی خودروهای فرسوده) به مدت سه روز اجرا می‌کند و قرعه‌کشی آخرین روز از ماه انجام خواهد شد.

به گزارش ایسنا، پس از گذشت سه هفته از اجرای طرح فروش محصولات گروه صنعتی ایران‌خودرو که چهارمین دوره عرضه توسط خودایران‌خودرو پس از اتمام عمر سامانه تخصیص یکپارچه خودروها بود، حال این گروه خودروسازی طرح فروش فوق‌العاده دو محصول سورن پلاس دوگانه‌سوز و پارس ELX با موتور XU۷p به روش قرعه‌کشی را به اجرا در آورده است.

این دو محصول ایران‌خودرو در این مرحله از فروش در قالب طرح حمایت از خانواده و جوانی جمعیت (یازدهمین طرح ویژه مادران) و طرح جایگزینی خودروهای فرسوده (ششمین طرح ویژه دارندگان خودروهای فرسوده) عرضه می‌شود؛ ایران‌خودرو در این مرحله از فروش سهمی برای متقاضیان عادی در نظر نگرفته است.

متقاضیان از ساعت ۱۰ صبح شنبه ۲۶ آذر به مدت ۳روز تا پایان روز دو شنبه ۲۸ آذر فرصت دارند با مراجعه به سایت فروش اینترنتی محصولات ایران خودرو به نشانی esale.ikco.ir نسبت به ثبت‌نام اولیه اقدام کنند.

قیمت خودروها برای متقاضیان طرح جوانی جمعیت قطعی است و برای متقاضیان طرح جایگزینی خودروهای فرسوده طبق اعلام ایران‌خودرو «بر اساس نرخ اعلامی توسط این گروه صنعتی که به‌صورت ماهانه بر روی سایت ایران‌خودرو اعلام می‌شود و تعیین نرخ خودروی جایگزین در زمان واریز وجه مشتری و پس از اسقاط خودروی فرسوده و مجاز شدن مشتری برای ثبت‌نام خواهد بود». موعد تحویل خودروها سه ماهه از زمان واریز وجه توسط منتخبان خواهد بود.

مراسم قرعه‌کشی پس از پایان مهلت ثبت‌نام، در روز چهارشنبه هفته جاری یعنی ۳۰ آذر در حضور نمایندگان نهادهای نظارتی در سالن کنفرانس معاونت بازاریابی و فروش ایران خودرو برگزار خواهد شد و مراسم از طریق سایت ایران‌خودرو به نشانی ikco.ir و همچنین صفحه این شرکت در آپارات به نشانی ikco_ir به صورت زنده پخش می‌شود. در شرایط ثبت‌نام برای متقاضیان طرح ویژه مادران، اختصاص یک دستگاه خودرو به هر کد ملی و شماره تلفن همراه به‌نام فرد متقاضی ذکر شده است و تاکید شده است که دارا بودن گواهینامه در طرح ویژه مادران الزامی نیست و حتی برای مادران زیر ۱۸ سال (البته دارای دو فرزند و بیشتر) امکان‌پذیر است. شرایط ثبت‌نام در طرح جایگزینی خودروهای فرسوده نیز به اختصاص یک دستگاه به هر کدملی و شماره تلفن به نام متقاضی محدود است.

رکوردزنی بازار خودرو ادامه دارد

این روزها بازار خودرو در کنار بازار سکه هر روز رکوردهای جدیدی می‌زند؛ قیمت‌هایی که روز به روز بالاتر می‌روند و مردمی که قدرت خریدشان روز به روز کمتر می‌شود. وضعیت در بازار خودرو به گونه‌ای پیش می‌رود که ارزان‌ترین خودروی سواری صفری که می‌توان خرید پراید مدل ۱۳۱ آن هم تولید سال ۹۹ (با توجه به توقف تولید پراید از سال ۹۹) با قیمت ۲۰۸ میلیون تومان است.

بنابراین دیگر در بازار خودروی کشور، با نقدینگی ۲۰۰ میلیون تومان نمی‌توان خودروی صفر خرید و باید خودروی کارکرده که البته آن هم قیمت‌های نجومی پیدا کرده، خریداری کرد.

به گزارش مهر، این در حالی‌است که یکی از وعده‌های سید رضا فاطمی امین وزیر صمت قطع کردن ارتباط قیمت خودرو با قیمت دلار بود؛ فاطمی امین دقیقا پاییز سال گذشته در جمع اعضای اتاق بازرگانی ایران تاکید کرده بود که «در حال حاضر ۳۰ درصد از قطعات خودرو وارد می‌شود و طبیعی است که این قطعات مطابق قیمت دلار نرخ گذاری شوند منتهی ۴۰ درصد قیمت نهایی خودرو وابسته به محصولاتی است که در داخل ایران تولید می‌شوند اما این محصولات نیز از قیمت دلار تبعیت می‌کنند. همین مساله موجب می‌شود قیمت خودرو با قیمت دلار دچار نوسان شود ما این رابطه را قطع خواهیم کرد.»

از سویی دیگر نیز عمده مشکل امروز بازار خودروی ایران مربوط به عرضه نامتناسب با نیاز بازار می‌شود؛ یعنی به آن اندازه که بازار نیاز به خودرو دارد، خودرویی عرضه نمی‌شود و همین مساله به افزایش قیمت‌ها دامن می‌زند. موضوعی که از سال گذشته طبق گفته فاطمی امین قرار بود حل شود اما تا به امروز اتفاق خاصی را در این بخش که بتواند تأثیر محسوسی در بازار بگذارد شاهد نبودیم.

نکته جالب توجه آنکه حتی انتشار اخبار مربوط به واردات خودرو و رسیدن خودروهای خارجی به گمرک کشور نیز نتوانسته قیمت‌ها را در بازار داخل بشکند که نشان می‌دهد اوضاع نامناسب بازار خودرو فراتر از چیزی بود که مسئولان تصور می‌کردند.

در این بین کارشناسان معتقدند که انتشار اخبار ناامیدکننده در سطح اقتصاد کلان، اوضاع نامناسب بورس، کاهش ارزش ریال و البته مصرف یک میلیارد یورو ارز در بخش مربوط به واردات که یکی از عوامل رشد نرخ دلار تلقی می‌شود، در مجموع به رشد قیمتی خودرو در بازار دامن زده است.

گزارش خبری

ریشه یک دهه باخت کجاست؟

ریشه اصلی بازی دوسر باخت مردم-خودروسازان، تحریم است یا ناکارآمدی‌های مدیریتی و مافیای خودرو؟ ارزیابی‌ها حاکی از این است که عامل مهم‌تری در این زمینه دخیل است.

بررسی‌ها نشان می‌دهد ریشه اصلی وضعیت فعلی و بازی دوسر باخت مردم-خودروسازان، تحریم، ناکارآمدی‌های مدیریتی و مافیای خودرو نیست؛ بلکه مهم‌ترین عامل زیاندهی فزاینده خودروسازان و افت کیفیت این تولیدات، سیاست قیمت‌گذاری دستوری خودرو است که از سال ۱۳۹۱ دامن این صنعت را گرفته است.

به‌گزارش فردای اقتصاد، در پژوهشی که از سوی اتاق بازرگانی تهران و با همکاری اندیشکده کسب‌وکار شریف انجام شده، آسیب‌های ناشی از قیمت‌گذاری دستوری در صنعت خودرو موردبررسی و تحلیل قرارگرفته است.

ارزیابی‌ها نشان می‌دهد سال‌هاست مردم و مشتریان بازار خودرو از وضعیت موجود ناراضی هستند. از سویی با وجود تحریم‌ها و ناکارآمدی‌های مدیریتی، به علت تورم، متوسط قدرت خرید مردم کاهش یافته و تهیه خودرو برای بسیاری افراد مشکل و چه بسا ناممکن شده و از سویی دیگر، کیفیت خودروهای تولید داخل از سطح انتظارات مشتریان پایین‌تر است. همچنین، تعیین استانداردهای جدید برای خودروهای داخلی در سال‌های اخیر، موجب از دور خارج شدن مدل‌های مختلف گروه خودرویی، مانند پراید شده و در عین حال، سطح استاندارد خودروهای ایرانی شامل ایمنی، آلایندگی، استهلاک و... از خودروهای متوسط وارداتی، همچنان بسیار پایین‌تر است.

این گزارش در ادامه به وضعیت واردات نیز پرداخته است: به علت کمبود منابع ارزی، واردات خودرو نیز بسیار محدود شده و خودروهای وارداتی موجود در بازار به علت تعداد کم و فزونی تقاضا بر عرضه، به چندبرابر قیمت رقابتی خود در بازارهای منطقه و بسیار بیشتر از قیمت تمام‌شده خرید، پس از احتساب تعرفه‌های ۸۶ درصدی واردات، به فروش می‌روند.

در بخش دیگری از این گزارش آمده که افزایش قیمت ارز و نهاده‌های تولید در دو دهه گذشته، هزینه‌های ساخت خودرو در کشور را بسیار بالا برده، اما درآمد خودروسازها به همان نسبت افزایش نیافته و این موضوع موجب زیانده شدن خودروسازهای بزرگ از ابتدای دهه ۹۰ به این سو شده است. گرچه ضعف بهره‌وری، ریخت‌وپاش‌های مالی و بی‌تدبیری‌های مدیریتی همگی در مشکلات چند دهه خودروسازی کشور نقش داشته‌اند، ولی علت اصلی عدم‌تناسب افزایش درآمدها به نسبت هزینه‌های خودروسازها و زیانده شدن آنها در یک دهه گذشته سیاست قیمت‌گذاری دستوری بوده است.

این مطالعه در ادامه به این مسئله اشاره می‌کند که در ۲۵ سال گذشته رشد شاخص بهای ساخت متوسط در صنعت از رشد شاخص قیمت وسایل نقلیه موتوری بسیار بیشتر بوده و این موضوع نشان می‌دهد قیمت وسایل نقلیه در مقابل هزینه‌های خودروسازان بسیار کمتر افزایش یافته است. با ورود شورای رقابت به فضای قیمت‌گذاری خودرو که مصادف با جهش ارزی اوایل دهه ۹۰ بود، اوضاع بدتر شد و سرکوب قیمت خودرو از سال ۹۶ مقارن با آغاز زیاندهی سالانه صنعت خودرو شد. جهش مجدد ارز که با خروج امریکا از برجام در اواخر سال ۹۶ آغاز شد، اوضاع را برای خودروسازان بحرانی‌تر کرد. بدین‌منظور، کارشناسان برای بهبود شرایط رقابت و زمینه‌سازی برای حذف سیاست قیمت‌گذاری دستوری و با اصل قرار دادن حمایت از حقوق مصرف‌کننده نهایی، راه‌حل‌های عملیاتی را در چهار حوزه «حضور دولت در مدیریت خودروسازی»، «رقابت‌گذاری»، «حذف قیمت‌گذاری» و «افزایش کیفیت خودروها» به سیاست‌گذار پیشنهاد کرده‌اند.

به این ترتیب برای افزایش رقابت در صنعت خودروسازی کشور، دولت باید سهام شرکت‌های تابعه خود، حداقل در یکی از دو قطب خودروسازی کشور (ایران‌خودرو و سایپا) را به‌صورت کامل به بخش خصوصی واگذار کند و به هیچ نحوه در حق رأی و حق جریان نقدی آن نفوذی نداشته باشد. همزمان در بازه‌ای ۱۰ ساله، تعرفه خودروهای وارداتی به‌صورت پله‌ای به میانگین قیمت منطقه (۵ درصد) برسد. در این بازه ۱۰ ساله، خودروسازان باید قدرت رقابت‌پذیری و استانداردهای خود را به سطح خودروسازان جهانی نزدیک کنند. نهاد تنظیم‌گر نیز باید با ارائه تنفس در سال‌های ابتدایی، به‌تدریج استانداردهای سختگیرانه‌تر و مطابق استانداردهای جهانی را برای خودروهای تولید داخل الزامی کند. برای واردات خودرو نیز به مردم اجازه داده شود تا منابع ارزی نزد خود را برای واردات خودرو استفاده کنند.

یادداشت

چرا بانک‌ها با تولید همراه نیستند؟

علی‌اصغر پورمتین
کارشناس حوزه مالی و اقتصادی

روند دریافت تسهیلات بانکی همواره یکی از چالش‌های صنعت و تولید بوده است. در حال حاضر یکی از گلایه‌های بخش صنعت کاهش سقف تسهیلات شبکه بانکی به تولیدکنندگان و صنعتگران است. نظام بانکی کشور منابع ندارد و اعتبارات تخصیص داده شده بیش از ظرفیت مالی نظام بانکی است.

اعتبارات بانک‌ها روز به روز در حال کاهش است، زیرا به‌دلیل نرخ تورم، افزایش قیمت طلا، سکه و... مردم سپرده‌های خود را از بانک‌ها خارج می‌کنند. سرمایه‌ها به‌سوی بازارهای سرمایه‌ای حرکت کرده‌اند؛ به‌طوری‌که دارایی ۹۰ درصد بانک‌ها در حال نزدیک شدن به خط قرمز است. همچنین اگر بانکی متناسب با اعتبارات تسهیلاتی پرداخت کرده، امروز با مشکل مالی مواجه است، زیرا سپرده‌گذاران مبادرت به خروج منابع مالی خود از بانک‌ها کرده‌اند. در شرایط فعلی با تورم ۴۵ درصدی تمایل به پس‌انداز بسیار پایین آمده و مردم مبادرت به خرید کالاهای موردنیاز آینده خود می‌کنند. باتوجه به شرایط اقتصادی فعلی کشور، تقاضاهای آینده تبدیل به تقاضای روز شده است. به‌عنوان مثال، افراد عنوان می‌کنند اگر امروز یک یخچال بخرم، بهتر از ماه آینده است. درآمدها در شرایط تورمی مانند یخ آب می‌شود؛ از این رو صاحبان این درآمدها آنها را تبدیل به کالا می‌کنند. مسائل امروز اقتصاد و صنعت را باید علمی نگاه کرد. علم اقتصاد می‌گوید افراد برای مدیریت باید پیش‌بینی کنند در آینده چه اتفاقی رخ می‌دهد. هنگامی‌که مردم پیش‌بینی کنند دلار گران می‌شود، سرمایه خود را از بانک بیرون می‌کشند و دلار می‌خرند، به این امید که ارزش سرمایه‌شان کم نشود؛ بنابراین با این رویه در ادامه گرانی تشدید می‌شود. هر زمان نرخ تمام‌شده پول نزد بانک، به‌عنوان سپرده مردم کاهش پیدا کند، بانک‌ها می‌توانند تسهیلات ارزان‌قیمت بپردازند. اگر نرخ سود تسهیلات کمتر از تورم باشد که درحال‌حاضر هم این‌گونه است، تقاضا برای تسهیلات درصد بسیار بالاست. در شرایط فعلی بیشتر تسهیلات با نرخ سود ۲۲ درصد پرداخت می‌شود، این در حالی است که نرخ تورم ۴۵ درصد است.

گاهی افراد حتی اگر نتوانند اقساط تسهیلات را بپردازند، باز هم مبادرت به اخذ تسهیلات می‌کنند، زیرا در یک محاسبه ساده باتوجه به تورم می‌دانند حتی اگر جریمه دیرکرد هم بپردازند، باز هم سود کرده‌اند. در حال حاضر برخی به‌دلیل شرایط اقتصادی اقساط تسهیلات خود را نمی‌پردازند و این خود حجم سپرده‌ها را باز هم کاهش می‌دهد، زیرا تسهیلات کوتاه‌مدت به بلندمدت تبدیل می‌شود. تمام این عوامل دست‌به‌دست هم داده تا نرخ سود تسهیلات بالا باشد. سپرده‌ها متناسب با ارزش پول افزایش پیدا نکرده و این موضوع چالش‌هایی را در زمینه ارائه تسهیلات به تولید به‌وجود آورده است. البته برای پرداخت اعتبارات چندین منبع وجود دارد؛ نخست بانک‌ها هستند که از محل سپرده مردم تسهیلات می‌پردازد و منبع دیگر صندوق توسعه ملی است. پول را هر منبعی که در اختیار بانک قرار دهد، خودش هم نرخ سود را تعیین می‌کند؛ از این‌رو نرخ سود تسهیلات از ۶ تا ۱۸ درصد متغیر و براساس محل تامین مالی و صنعتی که این تسهیلات به آن تعلق می‌گیرد، متفاوت است. اگر صندوق توسعه ملی منابعی در اختیار بانک‌ها قرار دهد، خودش نرخ سود تسهیلات را تعیین می‌کند. به‌عنوان مثال به بانک موردنظر اعلام می‌کند به دانش‌بنیان‌ها تسهیلات را با نرخ سود ۶ درصد بپردازد و این نهاد از بانک سود این پول را ۴ درصد می‌گیرد. یا اینکه اعلام می‌کنند برای فلان بخش، تسهیلات با نرخ سود ۱۴ درصد پرداخت شود و آنها از بانک سود ۱۲ درصد دریافت می‌کند. همچنین ممکن است پرسش شود، چرا نرخ سود تسهیلات برای تولید و تجارت یکسان است؛ پیش‌تر متولیان و دست‌اندرکاران مالی کشور بین این دو بخش برای پرداخت سود تسهیلات تفاوت قائل شده بودند اما این امر منجر به ایجاد رانت و فسادهایی در حوزه مالی شد و بازرگانان بسیاری به‌نام تولید، تسهیلات دریافت کردند؛ از این رو نرخ سود تسهیلات برای هر دو بخش تولید و تجارت یکسان شد. در این باره باید خلأهای نظارتی پر شود. در حال حاضر بخش‌هایی دچار رانت و فساد است، زیرا نظارتی وجود ندارد. وجود رانت در روند پرداخت تسهیلات بانکی هم جزئی از همین چالش‌ها بود.

لزوم توجه به کاهش آلایندگی ناشی از مصرف بنزین

رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان تهران بر لزوم توجه ویژه برای کاهش آلایندگی ناشی از مصرف بنزین در برنامه هفتم توسعه کشور تاکید کرد.

به گزارش ایسنا، علاءالدین ازوجی در تشریح روند کاهش آلایندگی هوا در سطح استان تهران گفت: اعمال روش‌های تنبیهی و تشویقی برای کاهش آلایندگی کافی نیست؛ بنابراین باید با اصلاح روش‌ها در سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری به‌نحوی عمل کنیم که مسئله آلایندگی به‌صورت اساسی حل‌وفصل شود.

وی افزود: در حال حاضر آلودگی هوا ناشی از مصرف بنزین، بیش از واحدهای صنعتی، تولیدی، معدنی و خدماتی آلاینده است؛ بر همین اساس باید در برنامه هفتم توسعه کشور، به کاهش آلایندگی توجه ویژه‌ای شود. بی‌تردید نیاز است که تصمیمات ویژه‌ای برای این بخش در برنامه هفتم توسعه کشور اتخاذ شود.

ازوجی ادامه داد: براساس تبصره (۱) ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش‌افزوده، واحدهای تولیدی آلاینده محیط‌زیست که استانداردها و ضوابط حفاظت از محیط‌زیست را رعایت نکنند، طبق تشخیص و اعلام سازمان محیط‌زیست، علاوه بر پرداخت مالیات متعلق این قانون، مشمول پرداخت یک درصد فروش به‌عنوان عوارض آلایندگی (عوارض سبز) نیز خواهند بود و از سوی دیگر واحدهایی که نسبت به رفع آلایندگی اقدام کنند نیز با تایید سازمان حفاظت محیط‌زیست از فهرست واحدهای آلاینده حذف خواهند شد.

وی تاکید کرد: عوارض وصول‌شده در این بخش برای توسعه و نگهداری فضای سبز، توسعه ناوگان حمل‌ونقل عمومی، مدیریت پسماندها، پایش آلودگی‌ها، تصفیه فاضلاب و بهینه‌سازی مصرف آب و انرژی مصرف خواهد شد.

صنعت کفش، گرفتار نوسان نرخ دلار و نبود نظارت است

ردپای گرانی و دلالی در صنعت کفش

شهناز صفایی
editor@smtnews.ir

شرایط اقتصادی کشور به‌گونه‌ای است که در بخش‌های گوناگون شاهد نارضایتی فعالان اقتصادی هستیم که صنعت کفش نیز از این قاعده مستثنا نیست. به‌نظر گذر از این شرایط برای رسیدن به وضعیت باثبات و با مشکلات کمتر، نیازمند بررسی‌های کارشناسی و دقیق است که شنیدن نظرات کسانی که به‌طور مستقیم در این بخش مشغول فعالیت هستند، پیش‌نیاز آن به‌شمار می‌رود. به‌تازگی براساس انتقادهایی که ازسوی جامعه تولیدکنندگان کفش درباره روند تحویل مواد اولیه مطرح شده، پتروشیمی‌ها تمایلی به تحویل مواد اولیه به فعالان این صنعت ندارند و در اصل این‌گونه عنوان می‌شود که خلاف آنچه تعیین شده اولویت تولید داخل نیست، بلکه اولویت برای صنعت پتروشیمی، صادرات است.

صمت با این رویکرد که بدون جانبداری صدای تولیدکنندگان کفش باشد تا مشکلی از مشکلات‌شان برطرف شود، با برخی از فعالان صنعت کفش گفت‌وگویی داشته که در ادامه می‌آید.

با صمت همراه باشید.

عکس: صمت

افزایش نرخ دلار، بهای مواد اولیه را صعودی می‌کند که در نهایت قیمت‌تمام‌شده را برای تولیدکننده بالا می‌برد و در مقابل کاهش ارزش پول و به‌تبع آن کاهش قدرت اقتصادی مصرف‌کنندگان بازار را با رکود مواجه خواهد کرد

سهمیه‌های نامتعارف، گلوگاه صنعت کفش

محمد اخوت، فعال صنعت کفش در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: بیشترین مشکلات صنعتگران در صنعت کفش در زمینه تامین مواد اولیه، مربوط به سهمیه‌هایی است که وزارت صنعت، معدن و تجارت اختصاص می‌دهد.

اخوت افزود: برخی از واحدهای تولیدکننده کفش به‌صورت صوری فعالیت دارند؛ یعنی تولید به‌معنای واقعی ندارند، اما سهمیه مواد اولیه‌ای که دریافت می‌کنند، حتی برخی مواقع بیشتر از واحد صنعتی است که تولید واقعی دارد و اشتغال ایجاد کرده و با تمام سختی‌ها به فعالیت خود ادامه می‌دهد.

وی ادامه داد: کارشناسی اشتباه منجر به این شده که به واحدهایی سهمیه مواد اولیه تعلق گیرد که تولیدی ندارند و صرفا واسطه‌گری می‌کنند و با قیمت‌های بالا، مواد اولیه‌ای را که به‌ظاهر سهمیه تولیدشان است در بازار به تولیدکنندگان حقیقی که نیاز به این مواد دارند، عرضه می‌کنند.

این فعال صنعت کفش اظهار کرد: واسطه‌ها مواد اولیه را در بازار آزاد، به چند برابر قیمت می‌فروشند و به‌نوعی سوداگری و دلالی شکل می‌گیرد که آثار بسیار مخربی بر تولید دارد و در بلندمدت صنعت کفش را دچار چالش‌های اساسی خواهد کرد و چه‌بسا منجر به تعطیلی برخی از آنها شود. البته در حال حاضر هم هستند تولیدکنندگانی که تحت‌تاثیر این شرایط، کارگاه خود را تعطیل کرده و عطای تولید را به لقای آن بخشیده‌اند.

وی افزود: سهمیه به دست تولیدکننده می‌رسد، اما او همواره در روند دریافت مواد اولیه با دو مشکل مواجه است؛ یکی اینکه سهمیه‌ای که به او تعلق پیدا می‌کند، بسیار کمتر از مواد اولیه موردنیاز است، ضمن اینکه به واحدی که فعالیت صوری دارد، چند برابر سهمیه داده می‌شود.

اخوت اظهار کرد: عدم‌کارشناسی، نبود نظارت درست و توزیع نامناسب باعث شده مواد اولیه به مقدار لازم و در زمان نیاز به دست تولیدکننده نرسد و در مقابل بازار دلالی شکل بگیرد که در آن تولیدکننده واقعی سردرگم است و چاره‌ای ندارد؛ جز اینکه هزینه بالایی بپردازد تا بتواند کمبود سهمیه‌اش را جبران کند.

این فعال صنعت کفش درباره این شائبه که کمبود مواد اولیه متاثر از اولویت دادن به صادرات این مواد است را رد کرد و در ادامه گفت: مواد اولیه توزیع می‌شود، اما به دست تولیدکننده واقعی نمی‌رسد. وی در ادامه خاطرنشان کرد: انجام کار کارشناسی برای تعیین میزان سهمیه‌ها در بخش تامین مواد اولیه می‌تواند راهکار مناسبی باشد تا بازار واسطه‌گری از بین برود و چالش بخش تولید در این زمینه کم شود که امری شدنی است و به‌راحتی وزارت صنعت، معدن و تجارت با کار کارشناسی دقیق و بازرسی می‌تواند این بازار را بسامان کند.

وزارتخانه، مرجع تعیین سهمیه

اخوت ادامه داد: بهتر است وزارت صنعت، معدن و تجارت، ظرفیت این واحدها را بسنجد و بازرسی‌های دوره‌ای و سرزده انجام دهد، چون وزارتخانه مرجع توزیع‌کننده مواد اولیه است و می‌تواند با نظارت، بازرسی و کنترل دقیق بخشی از مشکلات صنعت کفش در تامین مواد اولیه را برطرف کند.

اخوت درباره وضعیت عرضه مواد اولیه پتروشیمی‌ها در بورس اظهار کرد: عرضه مواد اولیه پتروشیمی‌ها در بورس برای بازار مفید است، چون این کالاها تخصصی هستند و عرضه آنها در بورس برای بازار و اقتصاد کشور مزیت دارد.

در این بخش مشکلی نداریم و مشکل اصلی ما در تامین مواد اولیه این است که سهمیه‌بندی به‌درستی انجام نمی‌شود و به‌تبع آن، به دست تولیدکننده حقیقی نمی‌رسد. همان‌طور که بیان شد، واحدهایی با ظرفیت تولید صوری و تولیدکننده‌نما با استفاده از خلأهایی که از نبود بازرسی دقیق و کارشناسی ایجاد می‌شود، مواد اولیه را طبق سهمیه تولیدکننده و با همان قیمت خریداری می‌کنند و زمانی که بازار دچار کمبود است با قیمت بالا گاه تا ۲ برابر توزیع می‌کنند.

وی افزود: برخی از واحدهای صوری اگر هم فعالیت دارند، بسیار کمتر از سهمیه‌ای که به آنها تعلق می‌گیرد، مواد اولیه مصرف می‌کنند. تمام این خلأها به مشکلات سهمیه‌بندی بدون بازرسی و نظارت برمی‌گردد.

این فعال صنعت کفش خاطرنشان کرد: تولیدکننده مواد اولیه را به‌سختی دریافت و با ارزش‌افزوده تبدیل به کفش می‌کند، منتظر مشتری می‌نشیند و در نهایت سود این بازار برای دلال و واسطه‌گر است.

اخوت در پایان تاکید کرد: متولی سهمیه‌بندی درست مواد اولیه، وزارت صنعت، معدن و تجارت است، نه بورس و نه پتروشیمی. بورس یک سامانه است و طبق سهمیه‌ای که برایش تعریف‌شده کالاها را توزیع می‌کند و برای پتروشیمی هم طرف مقابل فرقی ندارد. ما در این بخش مشکل فرآیندی و وجود امضاهای طلایی را هم داریم که با بازرسی‌های سرزده و سهمیه‌بندی درست ازسوی نهاد متولی، این مشکل برطرف خواهد شد.

محمد اخوت: کارشناسی اشتباه منجر به این شده که به واحدهایی سهمیه مواد اولیه تعلق بگیرد که تولیدی ندارند و صرفا واسطه‌گری می‌کنند

مواد اولیه به دست تولیدکننده می‌رسد، اما با قیمت بسیار بالا

حسن بدرلو، فعال صنعت کفش نیز در این باره در گفت‌وگویی با صمت گفت: مشکل ما نرخ ارز و نوسانات آن است که باعث گرانی مواد اولیه شده و در نهایت فعالیت تولیدکننده را صرفه اقتصادی خارج کرده است.

بدرلو در ادامه گفت: افزایش نرخ دلار، بهای مواد اولیه را صعودی می‌کند که در نهایت قیمت‌تمام‌شده را برای تولیدکننده بالا می‌برد و در مقابل کاهش ارزش پول و به تبع آن کاهش قدرت اقتصادی مصرف‌کنندگان را از بازار دور خواهد کرد که در برخی از موارد برای تولیدکننده چاره‌ای جز تعطیلی باقی نمی‌ماند.

وی افزود: در شرایط یادشده، برخی تولیدکنندگان با کوچک کردن واحد تولیدی خود، تمام تلاش‌شان این است که فعلا چراغ واحدشان روشن بماند که البته کاری سخت و پر از چالش است.

بدرلو خاطرنشان کرد: اینکه مشکل تامین مواد اولیه را فقط به نحوه عرضه ازسوی پتروشیمی‌ها نسبت بدهیم، درست نیست. در این زمینه، واقعیت این است که مواد اولیه چه وارداتی و چه تولید داخل، مدام تغییر نرخ دارند که بیشتر هم متاثر از نرخ دلار است. متاسفانه به‌خاطر ساختار اقتصادی کشور، نرخ دلار بر تمام اقلام و بخش‌ها تاثیرگذار است.

وی اظهار کرد: صنعت کفش هم متاثر از شرایط توصیف‌شده، باید مواد اولیه موردنیازش را با قیمت‌های بالا تهیه کند و در چند سال اخیر مدام شاهد روند صعودی قیمت‌ها در تمام بخش‌ها از مواد اولیه تا نیروی انسانی و... هستیم که شرایط را روزبه‌روز برای صنعتگر سخت و سخت‌تر می‌کند.

این فعال صنعت کفش اظهار کرد: باتوجه به شرایط اقتصادی که کشور دارد، بعید است مشکلات تامین مواد اولیه به‌زودی برطرف شود، چون این مشکلات مربوط به میزان توزیع نیست و بیشتر مربوط به نرخ مواد اولیه، کاهش قدرت خرید و نوسانات نرخ دلار است. گرانی مواد و اینکه بازار راکد است، صنعت کفش را با مشکلاتی روبه‌رو کرده است. اگر به تولید اعتقاد داریم و در شرایط کنونی تولید داخل مهم است باید هر چه سریع‌تر مشکلات مربوط به صنعت کفش به‌عنوانی صنعت ارزآور که ظرفیت بسیار بالایی در ایجاد ارزش‌افزوده دارد، برطرف شود.

وی ادامه داد: مواد اولیه به‌دست تولیدکننده می‌رسد، اما با قیمت بسیار بالا که در نهایت قیمت تمام‌شده محصول را بالا می‌برد و از سوی دیگر در بازار چون قدرت خرید مردم کم شده، تقاضا هم نیست و این‌گونه است که تولیدکننده کفش بازار ندارد و در بلندمدت توان ادامه فعالیت نخواهد داشت. رکود بازار همزمان با مشکلات دیگر باعث ایجاد فشار مضاعف بر تولیدکنندگان شده و قیمت‌ها به‌شکل سرسام‌آوری افزایش یافته است.

این فعال صنعت کفش در پایان اظهار کرد: متاسفانه صدای تولیدکننده به جایی نمی‌رسد، اما واقعیت این است که صنعت کفش و تولیدکنندگان این صنعت، نیاز به حمایت جدی و فوری دارند.

از متولیان امر درخواست داریم صحبت‌های ما را بشنوند و راهکاری بیندیشند تا زحماتی که طی سال‌ها برای این صنعت کشیده شده از بین نرود. متاسفانه راهکارها فقط در حد حرف است، اما این صنعت برای رهایی از وضعیتی که در آن گرفتار شده، فقط نیاز به عمل دارد و بر این باورم که حتی گامی کوچک می‌تواند کمکی به تولید کشور باشد.

سخن پایانی

در دورانی که اقتصاد کشور شاید به اجبار باید از وابستگی به درآمدهای نفتی رها شود، تاکید شده صنعت کفش از جمله صنایعی است که می‌تواند در بازارهای صادراتی حرفی برای گفتن داشته باشد و به‌راستی هم این توانایی بالقوه در صنعتگران ما نهفته است تا بتوانند در بازارهای جهانی محصولاتی با استاندارد بالا، باکیفیت و البته رقابتی عرضه کنند؛ اما برای رقابتی کردن صنعت کفش در بازارهای جهانی ابتدا باید زیرساخت‌های آن را در داخل کشور توسعه داد که بخش مهم این زیرساخت‌ها در حوزه تامین مواد اولیه است، سپس به فکر ارزآوری و ظرفیت‌سازی برای آن بود. تا زمانی که این صنعت در داخل گرفتار مشکلات تولید است، اینکه بخواهیم در بازارهای صادراتی بدرخشد، هدفی دور از دسترس خواهد بود.

چگونه می‌توان از صنعتی که در تامین نیازهای نخستین خود برای تولید وامانده، انتظار توسعه و تولید رقابتی را داشت. با وجود آنکه بخشی از مواد اولیه موردنیاز صنعت کفش در داخل تولید می‌شود، عرضه آن به‌درستی انجام نمی‌شود و با قیمت بالا و با دشواری و مشکلات متعدد به دست تولیدکننده می‌رسد و همین امر باعث می‌شود سرمایه در گردش و تامین مالی در صنعت با چالش مواجه شود. دلیل اصلی این مشکل هر چه که هست، فرقی ندارد، مهم این است که با کنکاش درست موانع شناسایی و برطرف شود. صمت نیز با افتخار منتظر دریافت نظرات شماست تا در گره‌گشایی از مسیر تولید سهمی داشته باشد و به وظیفه رسانه‌ای خود عمل کند.

اکتشاف، حلقه مفقوده توسعه

عکس: صمت

می‌گویند ایران تا دو قرن دیگر ذخایر معدنی دارد و بنابراین برنامه‌ریزی بلندمدت کشور جایگزینی معدن و صنایع معدنی به‌جای نفت است، اما بسیاری از این ذخایر هنوز در دل زمین مدفون مانده‌اند و تا کنون تنها ۱۳درصد از مساحت کل کشور اکتشاف شده. علاوه بر این بیشتر اکتشافات انجام شده سطحی بوده است و از ذخایری که در لایه‌های عمقی زمین وجود دارند، کم بهره مانده‌ایم.

به گزارش صمت، به باور کارشناسان بی‌توجهی و فقدان سرمایه‌گذاری در این بخش که معضل اصلی معادن است، دلایل و عوامل چندی دارد که از میان آنها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: نبود تجهیزات، دشواری اخذ مجوز، ابهامات در سیاستگذاری، نبود متولی مشخص و قطع ارتباط با مراکز علمی و دانشگاهی و... اما راهکار برون رفت از این شرایط و حل چالش‌ها چیست، مسئولان ذیربط چه کرده‌اند و صاحب‌نظران چه پیشنهاداتی دارند؟

معلق شدن اختیارات

رضا محتشمی‌پور معاون معدنی وزیر صمت با اشاره به اینکه هیچ مانعی نباید موجب شود تا روند صدور مجوزهای اکتشاف دچار اختلال شود گفت: مشکل اساسی معدن‌کاوی به هماهنگی‌های بین دستگاهی برمی‌گردد و دستگاه‌های کشور استانداردهای بسیار سخت‌گیرانه‌ای را در راستای معدن‌کاوی را اعمال می‌کنند. به گزارش راه دانا، معاون معدنی وزات صنعت، معدن و تجارت اظهارکرد: امروز نگرانی ما از کاهش صدور مجوزهای اکتشاف نسبت به قبل کمتر شده و تمام تلاش خود را می‌کنیم تا مشکلات باقی‌مانده در کمترین زمان ممکن حل شود.

وی درباره توافق با سازمان منابع طبیعی و مشکلات پیرامون صدور مجوزهای اکتشاف گفت: در این تفاهمنامه برخی از اختیارات قانونی وزارت صمت به‌نوعی باز گذاشته شده، بدین معنی که ما قبول کرده‌ایم که از این اختیارات استفاده نکنیم. وی ادامه داد: بر اساس این تفاهم مقرر شد که در مقابل این تعامل همکاری منابع طبیعی را با خود داشته باشیم و در واقع این تعامل دوطرفه باشد. محتشمی پور گفت: صمت به این تعامل و همکاری و توافق دوطرفه پایبند است و برای ما اهمیت ویژه دارد که الزامات منابع طبیعی رعایت شود و این روند طبیعی وزارتخانه است. محتشمی‌پور ادامه داد: کارشناسان دو طرف مسائل را در این کارگروه مطرح می‌کنند و در آخرین جلسات این کارگروه بخش بسیار بزرگی از موانعی که مدنظر دو طرف بوده برطرف شده است و امیدواریم تفاهم صورت‌گرفته همچنان در اولویت دو طرف باشد تا مشکلات موجود مانعی بر اجرای طرح‌های معدنی و همچنین آسیب به منابع طبیعی کشور نباشد.

استعلامات منفی

محتشمی‌پور با اشاره به اینکه در سال گذشته بیش از ۸۰ درصد استعلامات، به‌ویژه در زمینه مجوزهای اکتشاف، از سوی سازمان‌های مختلف منفی شده است، گفت: سازمان انرژی اتمی یکی از نهادهایی بود که به ۷۰ درصد استعلامات پاسخ منفی می‌داد اما در امسال و پس تفاهم با این سازمان فقط دو درصد از استعلامات منفی شده است. مسئول معدنی وزارت صمت افزود: محدودیت در بخش اکتشاف محدودیت در بخش بهره‌برداری را نیز به دنبال خواهد آورد و این مسئله سال‌هاست که در کشور ادامه دارد و با وجود تلاش ما هنوز با وضعیت مطلوب فاصله داریم. وی در پایان گفت: مشکل اکتشافات معدنی در کشور ما به حوزه فناوری برنمی‌گردد و بیشتر در حوزه هماهنگی بین دستگاهی است.

زندگی بر شانه معدن

علیرضا غیاثوند کارشناس حوزه اکتشاف گفت: ذخایر معدنی به عنوان یکی از اصلی‌ترین منابع تجدیدناپذیر طبیعی، نقش مهمی در اقتصاد جهانی و تمدن بشری دارند به گونه‌ای که صنعت و حتی زندگی بشری بر شانه‌های معدن بنا شده است. غیاثوند در گفت‌وگو با معدن ۲۴ گفت: فعالیت‌های معدنی، در زنجیره تامین بخش‌های مختلف اقتصادی در حداکثرسازی ثروت‌های بالقوه و بالفعل کشور، ایجاد ارزش افزوده، رشد متوازن و محرومیت‌زدایی نقش بسزائی دارند وکشورها با شناسائی و بهره‌برداری از ذخایر معدنی در جهت ارزش افزوده، صادرات، اشتغال و محرومیت‌زدایی و گسترش صنایع پایین دستی بهره می‌برند. وی افزود: تنوع و غنای ثروت معدنی همراه با وسعت سرزمین، سرمایه نیروی انسانی، وفور نسبی منابع انرژی و موقعیت استراتژیک، فرصتی مناسبی برای رشد و توسعه شتابان کشور ما و رهائی از اقتصاد تک محصولی را فراهم کرده است.

اکتشاف در سیاست‌های کلان

غیاثوند گفت: یکی از مهم‌ترین سیاست‌های کلان در بخش معادن و صنایع معدنی، مطالعات زمین‌شناسی و تهیه اطلاعات پایه، شناسایی و اکتشاف منابع و ذخایر معدنی و اطلاع‌رسانی جامع علوم زمین، به منظور شناسایی ثروت ملی است.

وی افزود: ماموریت بخش اکتشاف، فراهم آوردن ثروت جدید ملی از طریق شناسائی، کشف و توسعه معادن جدید و ایجاد یک چارچوب قانونی و مالی است که سبب تشویق سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی در اکتشاف و خدمات پشتیبان این بخش شود. در این راستا، بهبود و نوآوری روش‌های حفاری برای تعیین مشخصات مواد معدنی در عمق، ضروری است.

راهکارهای توسعه اکتشاف

این کارشناس در تشریح راهکارهای حمایتی توسعه سرمایه‌گذاری در بخش اکتشاف به مواردی اشاره کرد که عبارتند از: حمایت و تشویق متخصصین و سرمایه‌گذاران بخش اکتشاف در ایجاد کنسرسیوم‌های تخصصی و اتحادیه‌های مرتبط، بسترسازی مناسب در خصوص تأمین ماشین‌آلات تخصصی حفاری، رعایت استانداردهای بین‌المللی و بومی‌سازی فرآیندهای اجرایی، آموزش متخصصین، بومی‌سازی ساخت تجهیزات و قطعات یدکی مورد نیاز و ساخت ماشین‌آلات تخصصی، هم‌افزایی دانش فنی در کنسرسیوم‌های تخصصی، اعطای تسهیلات بانکی کم‌بهره بدون وثیقه ملکی (فقط از طریق پروانه اکتشاف و صدور بیمه‌نامه از طریق صندوق بیمه سرمایه‌گذاری فعالیت‌های معدنی) و تضمین بازپرداخت تسهیلات در صورت وجود خسارت.

جای خالی شرکت‌های بین‌المللی

وی با اشاره به اینکه برای توسعه فعالیت‌های اکتشافی حضور شرکت‌های فعال بین‌المللی ضروری است گفت: با تهیه و ابلاغ قانون سرمایه‌گذاری خارجی در ایران، بسترهای قانونی لازم برای رشد سرمایه‌گذاری در بخش معدن فراهم شده، به گونه‌ای که سرمایه‌گذاری‌های خارجی مشمول این قانون از کلیه حقوق، حمایت‌ها و تسهیلاتی که برای سرمایه‌گذاری‌های داخلی موجود است، برخوردارند و به علاوه با سلب مالکیت و ملی شدن دارایی‌ها روبه‌رو نخواهند شد. وی تاکید کرد: این موارد به لحاظ قانونی اعمال می‌شود اما بدیهی است برای سرمایه‌گذاری واقعی در بخش، نیاز به بسترسازی لازم با تعاملاتی در سیاست خارجی کشور است.

بقا در گرو اکتشاف

وی ادامه داد: در زنجیره تولید مواد معدنی از اکتشاف تا فرآوری مبنای برنامه‌ریزی بر اساس اطلاعات پایه و مزیت نسبی موجود با توجه به نیاز بازار مصرف انجام می‌گیرد و بقای معادن و صنایع معدنی بستگی به میزان ذخایر معدنی اکتشاف شده دارد.

غیاثوند گفت: توسعه پایدار و رقابتی بر اساس پشتوانه ذخایر کشف شده می‌تواند تولید داخل و حتی تولید صادرات محور را ایجاد کند. در صورتی که مشخصات کامل ذخایر موجود در کشور قابل بررسی و شناخته شده باشد، بر اساس نیاز صادراتی و تلفیق تکنولوژی‌های لازم می‌توان پاسخ نیازهای مشتریان صادراتی را عرضه کرد.

سخن پایانی

کارشناسان می‌گویند در سال‌های گذشته توسعه بخش معدن با سرعت قابل انتظار همراه نبوده است که یکی از مهم‌ترین عوامل آن کم و کاستی‌هایی است که در عرصه اکتشاف وجود داشته و دارد. گفته می‌شود اگر نهادهای دولتی ضمن در نظر گرفتن تسهیلات و کمک‌های مناسب به بخش خصوصی فعال در معادن، بخشی از ریسک معدنکاری به‌ویژه در فعالیت‌های اکتشافی را پوشش دهد، اتفاقات خوبی در زمینه رفع مشکلات و توسعه بخش معدن رخ خواهد داد. امید است با توجه جدی به موضوع اکتشاف، مشکلات این حوزه پرخطر رفع شود و با افزایش حمایت، مسیر مطمئنی برای تامین بلندمدت مواد اولیه معدنی گشوده شود.

در چهارمین اجلاس سراسری چهره‌های نامی صنعت، معدن و اقتصاد انجام شد

قدردانی از مدیرعامل فولاد هرمزگان به‌عنوان چهره نامی صنعت

در چهارمین اجلاس سراسری چهره‌های نامی صنعت، معدن و اقتصاد کشور، از عطاالله معروفخانی، مدیرعامل شرکت فولاد هرمزگان تقدیر به عمل آمد.

به گزارش روابط عمومی شرکت فولاد هرمزگان، چهارمین اجلاس سراسری چهره‌های نامی صنعت، معدن و اقتصاد کشور در برندهای مسئولیت‌پذیر اجتماعی، صبح روز چهارشنبه ۲۳ آذرماه با حضور جمعی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی، اعضای هیئت عملی دانشگاه، معاون صنایع عمومی وزارت صنعت، معدن و تجارت و تعدادی از فعالان و دست‌اندرکاران شرکت‌های بزرگ معدنی و صنعتی و سازمان‌های مختلف در مرکز همایش‌های صداوسیما برگزار شد.

در این اجلاس از عطاالله معروفخانی مدیرعامل شرکت فولاد هرمزگان به‌عنوان مدیر و برند مسئولیت‌پذیر اجتماعی با اهدای تندیس چهارمین اجلاس سراسری چهره‌های نامی صنعت، معدن و اقتصاد کشور، تجلیل شد.

گفتنی است توانمندسازی سازمان‌ها و شرکت‌ها در زمینه مسئولیت اجتماعی، بررسی جایگاه اخلاق CSR در فعالیت‌های تولیدی- خدماتی بنگاه‌های تجاری اقتصادی، ارتقای سطح مشارکت سازمان‌ها و شرکت‌ها در حوزه‌های بین‌رشته‌ای، بررسی روش‌های ایجاد فعالیت‌های تجاری-اقتصادی بر مبنای الگوی مسئولیت‌پذیری اجتماعی، نهادینه‌سازی مفهوم مسئولیت اجتماعی در اقتصاد ایران و ارتقای جایگاه اخلاق کسب‌وکار و مسئولیت‌پذیری اجتماعی شرکت‌ها و سازمان‌ها از اهداف برگزاری این اجلاس به شمار می‌رود.

«آگهی افزایش سرمایه و استفاده از حق تقدم سهام»

معدن کار باختر

شرکت معدن کار باختر (سهامی خاص) ثبت شده به شماره ۵۷۳ و شناسه ملی به شماره ۱۰۸۶۱۶۷۰۰۱۶

بدینوسیله به اطلاع کلیه سهامداران این شرکت می‌رساند در راستای مصوبه مجمع عمومی فوق‌العاده مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۲۰ مبنی بر افزایش سرمایه و رعایت مواد ۱۶۶ لغایت ۱۷۰ قانون تجارت و تفویض اختیار عملی نمودن افزایش سرمایه به هیات‌مدیره، نظر به اینکه مقرر است سرمایه شرکت از مبلغ ۱,۶۶۴,۲۸۰ میلیون ریال منقسم به ۱,۶۶۴,۲۸۰ سهم یک‌هزار ریالی با نام به مبلغ ۸,۰۰۰,۰۰۰ میلیون ریال منقسم به ۸,۰۰۰,۰۰۰ سهم یکهزار ریالی با نام که از محل مطالبات حال شده و آورده نقدی (مبلغ ۶,۳۳۵,۷۲۰ میلیون ریال) افزایش یابد لذا هر یک از سهامداران محترم شرکت که تمایل به حضور در افزایش سرمایه را دارند می‌توانند حداکثر ظرف مدت ۶۰ روز از تاریخ نشر این آگهی از حق‌تقدم متعلقه خود استفاده نموده و اعلامیه قبولی خود به منظور شرکت در افزایش سرمایه شرکت را به دفتر شرکت واقع در: همدان، کیلومتر ۳۵ جاده سنندج، روستای باباعلی، معدن سنگ‌آهن باباعلی تسلیم نمایند. بدیهی است پس از انقضاء مهلت قانونی مقرر، هیات‌مدیره مجاز خواهد بود حق‌تقدم‌های استفاده نشده بابت افزایش سرمایه و پاره سهم‌های ایجاد شده را به سایر متقاضیان اعم از حقیقی یا حقوقی واگذار و این انصراف بمنزله سلب حق‌تقدم خویش در استفاده ناشی از این افزایش سرمایه می‌باشد.

هیات‌مدیره شرکت معدن کار باختر (سهامی خاص)

آگهی مناقصه عمومی ۱۴۰۱/۱۰

دستگاه مناقصه‌گزار: سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی شهرداری اصفهان

موضوع مناقصه: خرید تجهیزات غواصی

۱. زمان و محل دریافت اسناد مناقصه: ازتاریخ انتشار آگهی لغایت پایان وقت اداری روز سه‌شنبه مورخه ۱۴۰۱/۱۰/۱۳ مراجعه به سایت سازمان و یا دبیرخانه ستاد مرکزی سازمان واقع در اصفهان میدان بزرگمهر ابتدای خیابان سلمان فارسی

۲. زمان و محل ارسال پیشنهادات: از تاریخ انتشار آگهی تا پایان وقت اداری روز سه‌شنبه مورخه ۱۴۰۱/۱۰/۱۳ دبیرخانه ستاد مرکزی سازمان (نشانی مندرج در بند ۱)

۳. فروش اسناد مناقصه: (دبیرخانه یا سایت سازمان) به مبلغ ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال (یک میلیون ریال) و واریز به حساب شماره ۷۰۰۱۲۵۰۰۱۲۵۸ نزد بانک شهر شعبه چهارراه نورباران اصفهان به نام سازمان

۴. سپرده شرکت در مناقصه: واریز سپرده نقدی شرکت در مناقصه به حساب شماره ۱۰۰۱۰۰۰۶۵۵۹۰۷ نزد بانک شهر به نام سازمان و یا ارایه ضمانت‌نامه معتبر بانکی با سررسید ۳ ماهه قابل تمدید تا ۳ ماه دیگر، به مبلغ ۷,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال (هفت میلیارد و پانصد میلیون ریال) الزامی است.

۵. سازمان در رد یا قبول هر کدام از پیشنهادات مختار است.

۶. تمامی پیشنهادات جهت تعیین نفر یا نفرات برنده ساعت ۰۹/۰۰ روز پنجشنبه مورخه ۱۴۰۱/۱۰/۱۵ در محل سالن جلسات معاونت خدمات شهری شهرداری اصفهان واقع در خیابان شمس‌آبادی کوچه شماره ۲۳ جنب پارکینگ عمومی شیخ بهایی (طبقه همکف) بازگشایی می‌گردد.

۷. هزینه درج آگهی در روزنامه رسمی و روزنامه‌های کثیرالانتشار بر عهده برنده مناقصه می‌باشد.

سایت مرتبط جهت اعلان آگهی WWW.125.isfahan.ir تلفن: ۳۰-۳۲۶۴۷۶۲۰-۰۳۱ (داخلی ۲۳۴ پاسخگویی در خصوص شرایط عمومی مناقصه و نحوه ارسال مدارک، داخلی ۲۴۱ و تلفن همراه ۵۸۲۸-۳۱۹-۰۹۱۳ آقای خراسانی پاسخگویی در خصوص مشخصات)

سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی شهرداری اصفهان

فراخوان تجدید ارزیابی کیفی
جهت برگزاری مناقصه عمومی

نوبت اول
شماره ۱۴۲۸۷۴۴

شرکت شهرکهای صنعتی خراسان رضوی

شرکت شهرکهای صنعتی خراسان‌رضوی درنظر دارد فراخوان تجدید ارزیابی کیفی جهت برگزاری مناقصه عمومی اجرای پروژه ساخت و تجهیز کاربری برای خودرو آتش‌نشانی شهرک صنعتی تربت جام با مشخصات زیر را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری فراخوان ارزیابی کیفی از دریافت و تحویل اسناد استعلام ارزیابی کیفی تا ارسال دعوت‌نامه جهت سایر مراحل مناقصه، از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد. لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند. تاریخ انتشار فراخوان در سامانه ۱۴۰۱/۰۹/۲۸ می‌باشد. اطلاعات و اسناد مناقصه عمومی پس از برگزاری فرآیند ارزیابی کیفی و ارسال دعوت‌نامه از طریق سامانه ستاد به مناقصه‌گران ارسال خواهد شد.

آخرین مهلت دریافت اسناد استعلام ارزیابی کیفی: ساعت ۱۴ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۰۳

مهلت ارسال پاسخ استعلام ارزیابی کیفی: ساعت ۱۴ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۷

اطلاعات تماس شرکت شهرکهای صنعتی خراسان رضوی جهت دریافت اطلاعات بیشتر درخصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکت‌های «الف»: مشهد - بلوار خیام - بعد از خیام ۳۵ - تلفن: ۳۷۶۴۲۰۰۵ - نمابر ۳۷۶۴۲۰۰۳

اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس ۱۴۵۶

مشخصات کار: ساخت و تجهیز کاربری آتش‌نشانی جهت یک دستگاه خودرو کامیون دوو.

مبلغ برآورد: ۱۳,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال (اعتبار طرح غیرعمرانی).

مدت انجام کار: ۳ ماه.

تضمین شرکت در مناقصه: ششصد و هفتاد و پنج میلیون ریال به صورت تضامین قابل قبول مربوط مندرج در آیین‌نامه تضمین معاملات دولتی به شماره ۱۲۳۴۰۲/ت ۵۰۶۵۹ هـ مورخ ۹۴/۹/۲۲.

ملاک تشخیص صلاحیت: تاییدیه معتبر صادره از وزارت صنعت و معدن درخصوص شماره‌گذاری خودروی آتش‌نشانی و پروانه بهره‌برداری معتبر از وزارت صنعت، معدن و تجارت و صلاحیت کاربری‌سازی آتش‌نشانی از دفتر مدیریت صنایع خودرو و نیرو محرکه معاونت امور صنایع وزارت صنعت، معدن و تجارت.

روابط عمومی شرکت شهرکهای صنعتی خراسان رضوی
تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۹/۲۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۹/۳۰

یادداشت

خرج یا بَرج

داریوش گل‌علی‌زاده ـ سرپرست مرکز ملی هوا و تغییر اقلیم سازمان حفاظت محیط زیست

در قانون اصلاح الگوی مصرف و هوای پاک تصریح شده که وزارت نیرو مکلف است، هر ساله ۳۰ درصد از میزان توسعه یک برق خود را باید به انرژی‌های تجدیدپذیر اختصاص بدهد،برای مثال اگر امسال قرار است هزار مگاوات به شبکه برق اضافه کند، ۳۰۰ مگاوات از آن را باید صرف تولید انرژی پاک کند. از سال ۹۶ تاکنون میانگین توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر ۷/۵درصد بوده است.

علاوه بر این، کشور ما ظرفیت‌های بسیار خوبی در زمینه تولید انرژی خورشیدی دارد (از این نظر جزو ۱۰ کشور برتر دنیا هستیم) اما به ۲ دلیل در این زمینه پیشرفت و توفیق چندانی نداشته‌ایم.

دلیل اول این است که سوخت‌های فسیلی در کشور ما بسیار ارزان است. وقتی سوخت ارزان باشد،به‌طبع برقی که تولید می‌شود، نرخ بسیار پایین‌تری دارد.

دلیل دیگر این است که تجهیزات اولیه راه‌اندازی نیروگاه‌های تجدیدپذیر گران‌نرخ است. روشن است که انرژی ارزان جایی برای تولید انرژی تجدیدپذیر باقی نمی‌گذارد و به‌طبع کسی به آن سمت نمی‌رود.

چند سال پیش، دولت برای راه‌اندازی نیروگاه برق خورشیدی به متقاضیان وام و تسهیلات می‌داد، اما باز هم استقبالی نشد، البته در این زمینه محدودیت‌های تحریمی هم بی‌تاثیر نبوده، اما مهم‌ترین عامل بحث ارزان بودن انرژی حاصل از سوخت‌های فسیلی است. نرخ برق آنقدر ارزان است که تعداد زیادی مزرعه‌های تولید رمز ارز در کشور راه‌اندازی شده است.

قیمت ارزان هم در بخش صنعتی و هم در بخش خانگی به مصرف بی‌رویه منجر شده است، البته این موضوع را نباید با موضوع معیشت مردم در یک قالب گنجاند. اینکه باید درآمد مردم بالا برود و اختلالی در معیشت آنها ایجاد نشود، بحث درستی است که جداگانه باید موردبررسی قرار گیرد.

از سوی دیگر، نمی‌توان بحث هدررفت انرژی را همچنان نادیده گرفت. درست مثل وضعیت آب که همه شاهد هستیم که در این شرایط بحرانی، باز هم شهروندان به‌جای استفاده از جارو، پیاده‌رو جلوی خانه خود را با جریان آب تمیز می‌کنند.

علت این است که باوجود کم‌آبی و از دست رفتن بسیاری از منابع آب‌بها همچنان ارزان است، در حالی که بطری آب معدنی از همان حجم بنزین گران‌تر به‌فروش می‌رسد، پس شکی نیست که باید هم در بحث قیمت‌گذاری و هم در حوزه سیاست‌های تنبیهی و تشویقی، اقداماتی اساسی انجام شود.

همین شرایط به همه حوزه‌های مصرف انرژی بسط پیدا می‌کند. در زمستان میزان مصرف گاز بخش خانگی و تجاری تا ۲۰ درصد افزایش پیدا می‌کند. این افزایش باعث می‌شود که سهم گاز نیروگاه‌ها و صنایع بزرگ کاهش پیدا کند، بنابراین سهم نیروگاه‌ها و صنایع بزرگ را کم می‌کنند و به بخش خانگی اختصاص می‌دهند. در هیچ کجای دنیا، چنین اتفاقی نمی‌افتد، اگر قرار باشد برق سهمیه‌بندی شود، نباید شهرک‌ها و واحدهای صنعتی که توسعه کشور منوط به تولید آنها است،دچار اختلال و تعطیلی شوند، اما در کشور ما برعکس است.

مثال دیگری را در نظر بگیرید؛ بخش کشاورزی بیش از ۹۰ درصد منابع آبی کشور را مصرف می‌کند،اما سهمی که در درآمد ناخالص ملی دارد، بیش از ۴۰ درصد نیست.

اگر قرار است، انرژی کشور به بخش خاصی تزریق شود، باید دودوتا چهارتا انجام دهیم و ببینیم چقدر در تولید درآمد ناخالص ملی کشور نقش دارد، اما این اتفاق نمی‌افتد. متاسفانه کارخانجات ما عموما فرسوده و قدیمی هستند و انرژی زیادی مصرف می‌کنند و هیچ اقدامی در راستای بحث مدیریت سبز انجام نمی‌شود.

در حالی که باید شرایط به‌گونه‌ای باشد که تولیدکننده خود به‌سمت مدیریت منابع و انرژی گرایش پیدا کند.

البته در بخش خصوصی، اقداماتی در این زمینه انجام شده است، به‌ویژه درباره منابع آبی یا تولید برق.

در بحث تولید، تا حدی می‌توان درآمد را بالا برد، از آن به بعد اگر تولیدکننده بخواهد سود بیشتری به‌دست آورد، باید در هزینه‌های خود صرفه‌جویی کند تا سوددهی آن بنگاه اقتصادی افزایش پیدا کند، اما در بخش صنعت ما بسیاری از هزینه‌ها «بَرج» است و تنها راه‌حل عبور از این مشکل، کاهش وابستگی اقتصاد به دولت است.

سرمایه‌گذاری ۵۰۰ هزار میلیارد ریالی شستا در معدن

به‌گفته مدیرعامل سازمان تامین اجتماعی، شرکت سرمایه‌گذاری تامین اجتماعی (شستا) ۵۰۰ هزار میلیارد ریال در حوزه معدنی سرمایه‌گذاری می‌کند. به‌گزارش ایرنا، میرهاشم موسوی در نشستی با فعالان اقتصادی شهرستان سبزوار افزود: حوزه معدن از ظرفیت‌های مهم اقتصادی کشور است و شرکت سرمایه‌گذاری تامین اجتماعی (شستا) به فعالیت در این حوزه علاقه‌مند است.

شستا، متعلق به سازمان تامین اجتماعی است، که در زمینه مدیریت سرمایه‌گذاری، تجارت و بازرگانی، مدیریت دارایی و مبادلات سهام شرکت‌ها فعالیت داشته است. این شرکت در سال ۱۳۶۵ در قالب سهامی خاص، با سرمایه اولیه ۲ میلیارد تومان، از دارایی‌های سازمان تامین اجتماعی تاسیس شد. در حال حاضر به‌طورمتوسط معادل ۱۰ درصد از مجموع ارزش بازار بورس اوراق بهادار تهران، متعلق به شرکت‌های زیرمجموعه آن است و در صنایع اصلی چون نفت، گاز و پتروشیمی، داروسازی، معدن، سیمان، تولید برق، فناوری اطلاعات، ترابری دریایی، مالی، کشاورزی و دامپروری حضور فعال دارد. علاوه بر این، در زمینه صنایع سلولزی، کاشی و سرامیک، لوازم‌خانگی و لاستیک سرمایه‌گذاری‌هایی انجام داده است.

میرهاشم موسوی اظهار کرد: قرار است سرمایه‌گذاری ۵۰۰ هزار میلیارد ریالی این شرکت در بازه زمانی ۴ ساله انجام شود.

مدیرعامل سازمان تامین اجتماعی گفت: علاوه بر حوزه معدن، این سازمان از دیگر طرح‌های سرمایه‌گذاری در نقاط مختلف کشور که دارای توجیه فنی و اقتصادی باشند، حمایت می‌کند.

منطقه سبزوار که در ۲۳۰ کیلومتری غرب مشهد قرار دارد، با ۱۸۰ معدن، از ظرفیت بسیار بالایی در زمینه توسعه و پیشرفت صنایع معدنی، برخوردار است. جمعیت شهرستان‌های سبزوار، جوین، جغتای، خوشاب، داورزن و ششتمد حدود نیم میلیون نفر است که نیمی از این تعداد زیرپوشش سازمان تامین اجتماعی قرار دارند.

گزارش صمت درباره تولید معدنی با سوخت یارانه‌ای

معدن می‌خواهیم یا باغ پسته؟

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

معدن از بزرگ‌ترین مصرف‌کنندگان انرژی در جهان است، بنابراین مدیریت مصرف انرژی در این بخش اهمیتی انکارناپذیر دارد و به‌گفته کارشناسان، یارانه‌های دولتی یکی از مهم‌ترین دلایل توسعه‌نایافتگی کشور در بخش مدیریت انرژی است.

دولت برای پایین نگه داشتن نرخ انرژی، هزینه‌های سرسام‌آوری متحمل می‌شود و به‌ناچار برای دریافت بخشی از آن به مالیات و عوارض و تعرفه‌های واردات و کنترل نرخ و تورم متوسل می‌شود؛ پس در واقع قدمی به جلو برداشته نمی‌شود و همه درجا می‌زنند، اما در این میان، آنچه از بین می‌رود و جایگزینی بر آن نیست، منابع طبیعی و خدادادی این کشور و از آن مهم‌تر، آلودگی هوا است که مدت‌ها است نفس کشور را تنگ کرده است.

در گزارش امروز صمت نظر مهدی لطفی‌اصل و مهدی رستمی‌معز از کارشناسان و فعالان حوزه معدن را درباره مدیریت سوخت و چالش‌های آن جویا شده‌ایم.

عکس: صمت

نرخ نهایی سوخت مصرفی در نرخ محصول نهایی تاثیر بسزایی دارد و هرگونه افزایش یا کاهش آن باعث افزایش یا کاهش نرخ نهایی محصول تولیدی و موجب توجیه‌پذیر بودن یا نبودن فعالیت اقتصادی بنگاه تولیدی می‌شود

توجیه‌پذیر نیست

مهدی لطفی‌اصل، کارشناس و فعال معدن: یکی از عوامل تاثیرگذار در بحث توجیه اقتصادی بنگاه‌های تولیدی به‌ویژه معادن، عامل انرژی است. این عامل یا سوخت مصرفی ماشین‌آلات معدنی است یا در سطحی پایین‌تر، برای گرمایش مورداستفاده قرار می‌گیرد.

بنابراین نرخ نهایی سوخت مصرفی در نرخ تمام‌شده محصول نهایی تاثیر بسزایی دارد و هرگونه افزایش یا کاهش آن باعث افزایش یا کاهش نرخ نهایی محصول تولیدی می‌شود و موجب توجیه‌پذیر بودن یا نبودن اقتصادی بنگاه تولیدی می‌شود. اینکه مدیری بگوید ارزش محصولات و تولیدات برخی معادن ما، خیلی پایین‌تر از ارزش واقعی سوختی است که برای استخراج این محصولات مصرف می‌شود، دلالت بر این امر دارد که فعالیت برخی معادن، به‌ویژه معادنی که در دسته معادن کوچک‌مقیاس رده‌بندی می‌شوند، از نظر اقتصادی توجیه‌پذیر نیست و در صورت تخصیص نیافتن سوخت یارانه‌ای به آنها و فروش آن با نرخ واقعی، عواید اقتصادی بیشتری نصیب کشور خواهد شد.

قاچاق معکوس

درباره این اظهارنظر، توجه به چند نکته ضروری است؛ اول اینکه تمامی بنگاه‌های اقتصادی در کشور از سوخت یارانه‌ای استفاده می‌کنند، بنابراین جداسازی بخش معدن از آنها و تصمیم‌گیری مجزا در این‌باره اصلا توجیه‌پذیر نیست.

دوم اینکه در بحث تخصیص سوخت به معادن، همیشه بین معدنکاران و شرکت نفت در میزان مصرف و نحوه تعیین آن اختلاف وجود داشته و دارد و این معضل تاکنون رفع نشده است، به‌نحوی که سهمیه‌بندی نادرست موجب می‌شود تا شاهد آن باشیم که معدنکاران به‌ناچار برای تامین سوخت بیشتر موردنیاز خود که خارج از سهمیه تعیین شده، به‌سراغ بازار آزاد بروند. به‌عبارت دیگر، سال‌ها است در بخش معادن شاهد قاچاق معکوس سوخت هستیم، بنابراین معدنکاران به‌نحوی نرخ واقعی سوخت را در محاسبات اقتصادی خود لحاظ کرده‌اند. اگر افزایش نرخ سوخت در بخش معدن بدون اصلاح در راستای شفافیت و واقعی شدن شاخص‌هایی که براساس آن سهمیه سوخت به معادن تعلق می‌گیرد، اتفاق بیفتد، باعث رکود بیشتر در این بخش و گرفتار شدن در چرخه باطلی خواهد شد که هر چند وقت یک‌بار درباره افزایش نرخ سوخت و افزایش نرخ مواد معدنی و بایدها و نبایدهای آن بحث می‌شود و در نهایت بدون هیچ‌گونه نتیجه‌گیری مشخص و معینی به زمانی دیگر موکول می‌شود.

توجیه‌پذیر و منطقی

در بخش تامین سوخت معادن، باید به این نکته توجه کرد که بیشتر ماشین‌آلات معدنی فعال در معادن کشور به‌نوعی اسقاطی بوده و طول عمر مفید آنها به‌پایان رسیده است. بدیهی است، مصرف سوخت این ماشین‌آلات در مقایسه با ماشین‌آلات معدنی جدید بیشتر خواهد بود و این امر موضوعی است که معدنکار در به‌وجود آمدن این شرایط دخل و تصرفی نداشته و در صورت نوسازی ناوگان ماشین‌آلات معدنی مصرف سوخت معادن کاهش می‌یابد و تنها به این شکل، اصلاح و واقعی کردن نرخ سوخت معادن توجیه‌پذیر و منطقی خواهد بود.

از سوی دیگر، همه بنگاه‌های اقتصادی از این یارانه بهره‌مند هستند، بنابراین مجزاسازی بخش معدن و تصمیم‌گیری درباره آن، بدون داشتن یک برنامه کلان درباره اصلاح ساختار اقتصادی کلیه بنگاه‌های اقتصادی نتیجه اثربخشی نخواهد داشت.

در حال حاضر علاوه بر اینکه، فعالیت معادن باعث شکوفایی اقتصاد به‌ویژه در مناطق کمتر برخوردار می‌شود، نیاز کشور به واردات مواد اولیه را کمتر کرده است. در ضمن فعالیت معادن طی سنوات گذشته سبب شده، برای برخی مواد معدنی بازار مناسبی در سطح جهان ایجاد شود، بنابراین هرگونه اعمال محدودیت در عملکرد معادن باید با یک نگاه کلان و در نظر گرفتن تمامی جوانب آن انجام گیرد.

فرسودگی، مقصر آلودگی

درباره آلودگی هوا همان‌گونه که اشاره شد، سپری شدن طول عمر مفید ماشین‌آلات معدنی یکی از عوامل اساسی به‌شمار می‌آید، چرا که این امر سبب مصرف بیشتر سوخت فسیلی می‌شود. با نوسازی ناوگان ماشین‌آلات معدنی علاوه بر اینکه میزان مصرف سوخت ماشین‌آلات به‌طرز چشمگیری کاهش خواهد یافت، همچنین باتوجه به اینکه این ماشین‌آلات با سوخت گازوئیل دارای استانداردهای به‌روز جهانی کار می‌کند، میزان اثرگذاری منفی آنها بر شرایط زیست‌محیطی کمتر خواهد شد.

راهی برای گذر از بحران

به‌نظر من، در مرحله اول باید سیاست نوسازی ناوگان ماشین‌آلات معادن با سرعت و جدیت بیشتری پیگیری و عملیاتی کرد. پس از آن می‌شود با اخذ نظر فعالان معدنی بخش خصوصی و دولتی و همچنین در نظر گرفتن نرخ تمام‌شده محصول نهایی و عدم‌اعمال محدودیت در این‌باره نسبت به اعمال افزایش و آزادسازی نرخ سوخت ماشین‌آلات معدنی اقدام کرد.

طی سال‌های گذشته یکی از سیاست‌های اصلی دولت در بخش معدن حمایت از معادن کوچک‌مقیاس بوده است.

این سیاست باید با برخی بازنگری‌ها در حمایت‌های دولتی عملیاتی و اجرایی شود. پیشنهاد می‌شود که سیاست‌گذاری برای بخش معدن با لحاظ مقیاس معادن انجام گیرد. منظور این است که سیاست واحدی برای معادن کوچک‌مقیاس، متوسط و بزرگ‌مقیاس قابل‌اجرا نیست و بسته به نوع مواد معدنی، جغرافیای محل وقوع معادن و بزرگی و کوچکی معادن، سیاست‌های متفاوتی اتخاذ و اجرایی شود.

آلودگی هوا در اثر مصرف سوخت در معادن، به‌شکلی که در شهرها و مناطق پرتراکم صنعتی مشاهده می‌شود، وجود ندارد. علت هم متفرق بودن معادن و وسیع بودن محدوده عملیات معدنی است؛ بنابراین در این‌باره با خطر جدی آلودگی هوا روبه‌رو نیستیم

گوش در برابر چشم

مهدی رستمی‌معز ـ کارشناس و فعال معدنی: گفته شده است ارزش تولیدات با ارزش سوخت مصرفی همخوانی ندارد. این موضوع پیش از این هم به اشکال دیگر مطرح شده بود، برای مثال اینکه اگر عرصه معدن، باغ پسته بود یا مزرعه زعفران، گل گلاب یا گون برای تولید عسل سوددهی بیشتری داشت، اما سوال اینجا است آیا گوش جای چشم را می‌گیرد؟

مزایا و معایب فعالیت در برخی عرصه‌ها را نمی‌توان تنها با کفه ترازو سنجید، بلکه مسائل دیگری هم در این زمینه دخیل است.

به‌عبارت دیگر، نیاز به برخی کالاها گاهی هزینه‌هایی را بر جامعه تحمیل می‌کند که ناگزیر است، به‌طور مثال اگر برای اداره معدنی یارانه پرداخت می‌شود، شاید در بخش تولید و صنایعی که از آن ماده معدنی تغذیه می‌کند، بتوان هزینه‌ها را جبران کرد، پس نمی‌توان با ملاک قرار دادن یک شاخص، حکمی کلی صادر کرد.

سوخت و نرخ واقعی آن

یکی از ویژگی‌هایی که باعث ادامه حیات تولید ما در شرایط تحریمی است، تفاوت نرخ سوخت در کشور با نرخ جهانی و منطقه‌ای آن است، بنابراین اگر بدون توجه به تمامی جوانب اقدام به اصلاح نرخ سوخت شود، تعطیلی و رکود بسیاری از معادن را به‌دنبال دارد، البته این به‌معنای بی‌توجهی به مدیریت سوخت و نظارت نداشتن بر آن نیست. در شرایط عادی هم اگر به‌سوی برداشت یارانه سوخت پیش می‌رویم، باید این درآمد جای دیگری هزینه شود، وگرنه چرخه تولید دچار نقصان خواهد شد؟

امروزه بشر تمام تلاش خود را برمبنای تحصیل بیشتر انرژی گذاشته است، پس مزایای وجود انرژی برای معادن بزرگ‌ترین مزیت است،اما اگر انرژی نداشته باشیم،به‌طورقطع معادن با افت تولید روبه‌رو خواهند شد.

صادرات سوخت مجازی

تولید معدنی با یارانه سوخت به‌شرطی به هدف می‌رسد که ماحصل آن در صنایع داخلی مصرف شود، در غیر این صورت همچنان که در تولیدات کشاورزی صادرات آب مجازی مطرح است، یعنی با کشت هندوانه عملا در حال صادرات منابع آبی خود هستیم. در این باره هم همین است؛ اگر منابع معدنی را با سوخت ارزان‌تری نسبت به کشورهای همجوار استخراج کنیم و حاصل آن را خام بفروشیم، علاوه بر صادرات ذخایر معدنی، سوخت را هم از دست خواهیم داد که می‌توان نام آن را صادرات سوخت مجازی گذاشت، اما اگر همین مواد معدنی در چرخه صنعت داخل کشور وارد و به محصول نهایی تبدیل شود، نه‌تنها صادرات سوخت مجازی نخواهیم داشت، بلکه ارزش‌افزوده‌ای نصیب کشور می‌شود و این فرآیند نقطه قوتی برای رقابت‌پذیری تولیدات ما با سایر رقبا خواهد شد.

آلودگی هوا در اثر مصرف سوخت در معادن، به‌شکلی که در شهرها و مناطق پرتراکم صنعتی مشاهده می‌شود، وجود ندارد. علت هم متفرق بودن معادن و وسیع بودن محدوده عملیات معدنی است، بنابراین در این‌باره با خطر جدی آلودگی هوا روبه‌رو نیستیم، اما این به‌معنای آن نیست که می‌توان نسبت به استانداردهای زیست‌محیطی در تولید گازها و سایر آلاینده‌های زیستی بی‌توجه بود. برای با استفاده از ماشین‌آلات کم‌مصرف و فیلتراسیون غبار و گازهای خروجی ماشین‌آلات و کارخانجات فرآوری، میزان آلودگی را کاهش دهیم و از طرفی همان‌طور که پیش از این هم اشاره شد، باید مانع خام‌فروشی و خروج مواد معدنی یارانه‌ای بدون فرآوری (چه به‌صورت مستقیم و چه به‌صورت کنستانتره و شمش) شویم.

ارزانی یا توسعه؟

دوراهی افزایش نرخ سوخت و توسعه یا ثابت نگه داشتن نرخ و انتشار بیشتر آلودگی، چالشی است که می‌توان آن را تبدیل به فرصت کرد.

متاسفانه هنوز برای بسیاری از معادن ما عمر مشخصی تعریف نشده است و به‌همین دلیل، در بسیاری از مواقع معدنکاری با هزینه‌هایی بیشتری انجام می‌شود. این در حالی است که اگر پیش‌بینی درستی از فعالیت معدنی وجود داشته باشد، می‌توان برای تامین سوخت و انرژی آن برنامه‌ریزی مقرون به‌صرفه داشت.

اگر قرار است، سوخت گران شود، باید طرف دیگر این معادله را هم در نظر گرفت. گرانی سوخت، گرانی همه کالاها را به‌دنبال دارد، به این ترتیب باید سیاست‌های حمایتی دیگری در نظر گرفت تا موجب کاهش تولید و زمینگیر شدن صنایع نشود.

از سوی دیگر، توجه داشته باشیم که به‌طورقطع معادن کوچک در هر تغییری آسیب‌پذیرتر هستند و زودتر دچار بحران و چالش می‌شوند، بنابراین شایسته است که این معادن بیشتر موردتوجه قرار گیرند. برای مثال با حمایت بیشتر از محصولات و تولیدات آنها و توسعه روابط مالی معادن با بانک‌ها به بهره‌برداران خرد کمک کرد.

راهکاری برای کنترل مصرف

یکی از مهم‌ترین نقیصه‌ها درباره مصرف بی‌رویه سوخت، نبود نظارت دقیق بر حمل‌ونقل مواد معدنی و میزان سوخت موردنیاز بخش تولید است. اگر این دو به‌خوبی کنترل و رصد شود، احتمال تخلف، استفاده بی‌رویه یا قاچاق از بین خواهد رفت و نیازی به سایر کنترل‌گرها نیست. همان‌طور که نمی‌توان یک نسخه واحد برای همه دردها نوشت، برای معادن هم نباید یک دستورالعمل واحد در نظر گرفت و برای همه معادن به‌اجرا گذاشت، چرا که هر معدن پارامترهای خاص خود را دارد و ممکن است یک تغییر باعث جهش در یک معدن و ورشکستگی در معدن دیگر شود.

سخن پایانی

پرداخت یارانه به سوخت، تداوم تولیدات زیانده و ناتوان‌تر شدن بخش معدن در ایفای نقش خود در تولید ناخالص ملی، ضرر هنگفتی است که از جیب ملت می‌رود و همه می‌دانیم که جایی سرانجام باید این نقیصه جبران شود.

پیش از این هم، کارشناسان معدن به این چرخه معیوب معترض بودند، اما راهکار آزادسازی نرخ سوخت در حال حاضر چندان عملی به‌نظر نمی‌رسد، زیرا بخش معدن سال‌ها است که با چالش بزرگ کهنگی و فرسودگی ماشین‌آلات دست‌وپنجه نرم می‌کند و به‌گواه کارشناسان، ماشین این دستگاه‌های فرسوده کمابیش ۲برابر ماشین‌آلات معمولی سوخت مصرف می‌کنند، به این ترتیب با حسابی سرانگشتی میلیاردها دلار از سرمایه‌های کشور می‌سوزد و دود آن به چشم و ریه ایرانیان می‌رود.

کارشناسان بر لزوم بهبود زیرساخت‌های حمل‌ونقل تاکید دارند

ضعف ترانزیت، دست‌انداز توسعه تجارت

گروه تجارت
editor@smtnews.ir

یکی از مهم‌ترین عوامل شکل‌گیری توسعه تجارت موضوع توسعه حمل‌ونقل است. در این بین حمل‌ونقل ریلی به عنوان یکی از پارامترهای توسعه حمل‌ونقل می‌تواند در جریان توسعه تجارت کشور نقش بسزایی را بازی کند. در مقابل افت آن و به تبع نزول توسعه حمل‌ونقل مانع رشد تجارت می‌شود. بنا بر نظر کارشناسان و فعالان تجاری، زیرساخت‌های حمل‌ونقل ایران برای بهره‌گیری از فرصت تجارت با سایر کشورها به‌ویژه کشورهای منطقه، مناسب نبوده و برای بهبود شرایط باید تمهیداتی جدی اندیشیده شود. صمت در این گزارش، به بررسی وضعیت فعلی حمل‌ونقل ایران و دستاوردهای این حوزه طی سال‌های اخیر پرداخته است.

عکس: صمت

بیش از ۹۰ درصد از جابه‌جایی کالاها و مسافر کشور به دلیل تحریم‌ها در بخش هوایی و عدم توسعه حمل‌ونقل ریلی، برعهده جاده‌ها است

کم‌توجهی دولت به حمل‌ونقل ریلی

از نگاه کارشناسان، حمل‌ونقل ریلی علاوه بر اثرگذاری فراوان در جریان حمل انبوه و ارزان، منجر به افزایش ایمنی، کاهش مصرف سوخت و کاهش خسارات زیست محیطی می‌شود. درضمن این اتفاق می‌تواند از ابعاد سیاسی و امنیتی برای کشور ایجاد قدرت کند و در کنار آن مزیت رقابتی در عرصه بین‌المللی ایجاد کند. در ایران با وجود اولویت داشتن توسعه حمل‌ونقل ریلی در اسناد بالادستی، سیاست‌های اعلامی و برنامه‌های مصوب دولت‌ها؛ سهم حمل‌ونقل ریلی از حمل‌ونقل کشور اندک است. به گزارش اکوایران، بر اساس بند «ب» ماده (۵۷) قانون برنامه ششم توسعه باید سهم حمل‌ونقل ریلی از جابه‌جایی بار در کشور حداقل به ۳۰ درصد در پایان برنامه می‌رسید. اما به نقل از مرکز پژوهش‌های مجلس نتایج بررسی‌ها نشان می‌دهد که فاصله چشمگیری میان وضع موجود و هدف‌گذاری ۳۰ درصدی وجود دارد. به طوری که بر مبنای محاسبه سهم از حمل‌ونقل زمینی و مبتنی بر شاخص تن-کیلومتر بار حمل شده، سهم شیوه ریلی از حمل بار زمینی کشور در پایان سال ۱۴۰۰ بر اساس آمار اعلام شده، ۲/۱۱ درصد بوده است و نسبت به سال شروع برنامه ۱۱.۷ درصد افت نیز داشته است. یکی از بخش‌های مهم در افزایش کارایی عملکرد بخش ریلی، کِشنده ریلی (لکوموتیو) است که واگن‌ها با اتصال به آن، نیروی محرکه دریافت می‌کنند. وضعیت فعلی کشنده‌های ریلی در ایران، با چالش‌ها و ضعف‌هایی روبه‌رو است.

نخستین چالش کلانی که منجر به شکل‌گیری این ضعف شده، به عدم اولویت‌دهی عملی به بخش حمل‌ونقل و به‌طور ویژه حوزه ریلی در چند دهه گذشته بازمی‌گردد. دومین معضل سیاست‌های مالی به‌نقد حمل‌ونقل جاده‌ای است. سیاست‌هایی مانند عرضه ارزان سوخت جاده‌ای و اختصاص یارانه‌های آشکار و پنهان به جاده، عدم تعادل بین ریل و جاده در حق دسترسی به شبکه حمل‌ونقل، بالا بودن سهم بودجه‌های عمرانی بخش جاده‌ای نسبت به بخش ریلی که در نهایت باعث شده مطلوبت بیشتر حمل جاده‌ای برای صاحب بار و مسافر و همچنین کاهش قدرت رقابت حمل‌ونقل ریلی برای جذب سرمایه و توسعه‌پذیری ایجاد کرده است.

۹۰ درصد کالاها، زمینی جابه‌جا می‌شوند

محمد تیموری، معاون توسعه مدیریت و منابع انسانی سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای گفت: لایحه مدیریت حمل‌ونقل در کمیسیون‌های تخصصی مورد تصویب قرار گرفته و به‌زودی به صحن مجلس شورای اسلامی می‌رود. چند موضوع اساسی مانند حقوق بازنشستگی و بیمه تکمیلی که رانندگان با آن مواجه هستند با این لایحه رفع خواهد شد. به گزارش ایمنا، تیموری شنبه، بیست‌وششم آذر ۱۴۰۱، در همایشی که به مناسبت هفته حمل‌ونقل، رانندگان و راهداری با حضور مسئولان کشوری و استانی برگزار شد، با تبریک هفته راهداری و هفته حمل‌ونقل جاده‌ای به فعالان این حوزه اظهار کرد: سازمان راهداری و حمل‌ونقل بخش عظیمی از اقدامات توسعه و نگهداری را کشور برعهده دارد. در بخش حمل‌ونقل بیش از ۹۰ درصد از جابه‌جایی کالاها و مسافر کشور به دلیل تحریم‌ها در بخش هوایی و عدم توسعه حمل‌ونقل ریلی، برعهده جاده‌ها است. در سال گذشته نزدیک به ۵۰۵ میلیون تن کالا و نزدیک به ۱۹۰ میلیون نفر مسافر از طریق شبکه حمل‌ونقل جاده‌ای کشور جابه‌جا شدند. معاون سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای گفت: ۸ هزار شرکت حمل‌ونقل کالا و مسافر داخلی و بین‌المللی، ۳۸۶ هزار ناوگان باری، ۶۸ هزار ناوگان مسافری و نزدیک به ۷۰۰ هزار راننده حرفه‌ای دارای کارت هوشمند از سازمان راهداری جاده‌ای این خدمات را محقق کردند.

تیموری گفت: در بخش نگهداری راه‌ها ۲۱ هزار نیروی سازمان نگهداری از ۲۲۱ هزار کیلومتری راه‌ها را برعهده دارند. این اقدامات در تمام روزهای سال انجام می‌شود و نیروهای راهداری همه روزه در حال خدمت‌رسانی هستند.

تلاش کشورها برای حذف ایران

معاون توسعه مدیریت و منابع انسانی سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای در ادامه صحبت‌های خود افزود: حجم مبادلات کالا در دنیا سالیانه حدود ۲۰ هزار میلیارد دلار است که یک سوم این میزان یعنی شش هزار میلیارد دلار بین آسیا و اروپا مبادله شده است. اگر ۱۰ درصد از کالای مبادله شده به حمل‌ونقل مربوط شود، حدود ۶۰۰ میلیارد دلار هزینه حمل بین آسیا و سایر نقاط دنیا است. تیموری خاطرنشان کرد: موقعیت ژئوپلیتیک ایران به نحوی است که باید بیشترین استفاده را از این شرایط ببریم. ایران در مسیر جاده ابریشم قرار دارد، بسیاری از کریدورهای بین‌المللی از مسیر ایران می‌گذرد. از این رو بسیاری از کشورها تلاش می‌کنند تا سایر کشورها از مسیرهای ترانزیتی ایران استفاده نکرده و از مسیرهای جدید جایگزین استفاده کنند.

تیموری اضافه کرد: در چند وقت اخیر مباحثی درباره توسعه بندر گوادر پاکستان و اتصال آن به چین مطرح شده است. درحال‌حاضر چنین تفاهمنامه‌ای بین آذربایجان و ترکیه منعقد شده تا مسیر شمالی ترکیه، آذربایجان، دریای خزر، ترکمنستان جایگزین مسیرهای کنونی ترانزیتی در ایران شود.

با وجود این تلاش‌ها، میزان ترانزیت انجام شده در مسیرهای ایران در سال گذشته ۲ برابر رشد داشته است. با توجه به شرایط ژئوپولتیک کشور، باید به ترانزیت توجه ویژه شده و باید تلاش شود تا از این موقعیت حداکثر استفاده صورت گیرد.

رفع مشکل حقوق بازنشستگی رانندگان

معاون سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای در پاسخ به درخواست‌های کارکنان راهداری اظهار کرد: درباره افزایش حقوق کارکنان، تمام ظرفیت سازمان استفاده شده اما در اصفهان اعتبارت استانی در نظر گرفته نشده و باید این مشکل به صورت استانی رفع شود. لایحه مدیریت حمل‌ونقل در کمیسیون‌های تخصصی مورد تصویب قرار گرفته و به زودی به صحن مجلس شورای اسلامی می‌رود. چند موضوع اساسی مانند حقوق بازنشستگی و بیمه تکمیلی که رانندگان با آن مواجه هستند، با این لایحه رفع خواهد شد. وی درباره لاستیک و روغن تصریح کرد: پیگیر هستیم تا سامانه فروش روغن در پایانه امیرکبیر اصفهان هم مستقر شود تا دغدغه روغن رفع شود. درباره سوخت نیز پیگیر بهبود شرایط هستیم. در چند وقت اخیر مقرر شده تا از سامانه سپهتن استفاده شود. این روند به زودی اجرایی خواهد شد.

طی ۴ دهه گذشته با وجود تمام تحریم‌ها، ایران توانست صعود ۱۲ پله‌ای داشته باشد و به رتبه ۱۵ در جهان برسد. همچنین در این مدت، در بخش حمل‌ونقل ریلی از رتبه ۳۱ به رتبه ششم رسیدیم

نقش حمل‌ونقل در امنیت کشور

سیدرضا مرتضوی، استاندار اصفهان گفت: فعالان حوزه راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای نقش ویژه‌ای در تأمین امنیت دارند؛ طی دهه‌های گذشته، در بحران‌های مختلفی همچون سیل، زلزله و محرومیت و محدودیت‌هایی که پیش آمد، پای کار بودند و به مردم خدمت کردند. در سیل خرم‌آباد و خوزستان اقداماتی فداکارانه کردند که تجلی آذر ۱۳۶۲ بود. به گزارش خبرنگار ایمنا، سیدرضا مرتضوی شنبه بیست‌وششم آذر ۱۴۰۱، در همایشی که به مناسبت هفته حمل‌ونقل، رانندگان و راهداری با حضور مسئولان کشوری و استانی برگزار شد، با تقدیر از تمام افراد و دستگاه‌هایی که در حوزه راهداری و حمل‌ونقل فعالیت می‌کنند، اظهار کرد: روز ملی حمل‌ونقل متعلق به دست‌اندرکاران حوزه راهداری، حمل‌ونقل و رانندگان است. این ایام یادآور مجاهدت خستگی‌ناپذیر رانندگان در سال ۱۳۶۲ بعد از شرایط پیش آمده در بنادر جنوب کشور بوده و به این مناسبت، از زحمات فعالان حوزه حمل‌ونقل قدردانی می‌شود. وی افزود: در ایام سال ۱۳۶۲، انبوهی از کالاها در کشتی‌ها و گمرکات کشور انبار شد؛ این در حالی بود که شهرها از کالاهای اساسی خالی بوده و دوران جنگ و دیگر تهدیدات رژیم عراق، نگرانی‌هایی در کشور به وجود آورده بود. با تداوم این شرایط، امام خمینی (ره) برای تخلیه بنادر فرمان دادند و رانندگان به امام لبیک گفتند. به دلیل مجاهدت و تلاش‌های فعالان حوزه حمل‌ونقل، یکی از بحران‌های جدی آن دوران رفع شد.

توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقل در ایران

استاندار اصفهان با اشاره به دستاوردهای حمل‌ونقل ایران طی دهه‌های اخیر، توضیح داد: در سال ۱۳۵۷، زیرساخت ریلی در کشور، در رتبه ۲۷ جهان قرار داشت. طی ۴ دهه گذشته با وجود تمام تحریم‌ها، ایران توانست صعود ۱۲ پله‌ای داشته و به رتبه ۱۵ در جهان برسد. همچنین در این مدت، در بخش حمل‌ونقل ریلی از رتبه ۳۱ به رتبه ششم رسیدیم. در حمل‌ونقل هوایی مسافری رشد ۲۵ برابری و حمل‌ونقل هوایی باری رشد ۱۸ برابری ثبت شده است. وی ادامه داد: در زمینه راه‌های روستایی نیز ایران در طول ۴ دهه گذشته رشد هزار و ۲۵۰ برابری داشته و از ۱۰ هزار راه کیلومتر راه که اغلب جاده خاکی بوده، به ۱۳۰ هزار کیلومتر مسیر جاده‌ای در کل کشور رسیدیم. در بخش آزادراه، نزدیک به ۸۰۰ درصد رشد داشتیم، قابل ذکر است که این آمار در ۳ سال گذشته منتشر شده و بدیهی است که این ارقام تا به امروز رشد داشته باشند. مرتضوی در ادامه خاطرنشان کرد: همچنین از ظرفیت ۵.۴ میلیون تنی امکان حمل‌ونقل کالا در حوزه بنادر به ۲۵۰ میلیون تن و ۵۰۰ میلیون تن در حوزه جاده‌ای دست پیدا کرده‌ایم. تمامی این ارقام نشان‌دهنده وضعیت مناسب ایران و توسعه‌های به‌دست آمده در بخش حمل‌ونقل بوده که نمی‌توان آنها را نادیده گرفت.

مرتضوی گفت: بدون دارا بودن سیستم مناسب حمل‌ونقل در بسترهای مختلف دریایی، ریلی، جاده‌ای و هوایی، ایران نمی‌توان در فعالیت‌های اقتصادی و تجاری مختلف مانند کشاورزی، صنعت، گردشگری، توسعه صادرات و بازرگانی و سایر بخش‌ها حرفی برای گفتن داشته باشد.

همکاری برای بهبود زیرساخت‌های ایران

بهبود زیرساخت‌های حمل‌ونقل نه‌تنها در تجارت داخلی و رفع نیاز بازار و مردم تاثیرگذار است، بلکه به طور مستقیم بر تجارت خارجی کشور نیز تأثیر خواهد داشت.

هدف‌گذاری تجارت ایران و روسیه ده میلیارد دلار و در گام نهایی ۴۰ میلیارد دلار تعیین شده که هنوز زیرساخت‌های حمل‌ونقلی برای دستیابی به این هدف فراهم نشده و با توجه به اینکه دولت با کمبود اعتبارات مواجه است دولت روسیه باید در این زمینه اقدامات موثری انجام دهد که در شرایط کنونی گام نخست برای تکمیل کریدور شمال و جنوب برداشته شده است. به گزارش خبرگزاری موج حمید حسینی، فعال بازرگانی با تاکید بر اینکه ایران راهی جز توسعه همکاری با کشورهای همسایه ندارد، گفت: با توجه به اینکه صادرات ایران به عراق و برخی کشورهای دیگر همچون افغانستان کاهش یافته، باید مسیر تجارت با کشورهای منطقه شمال کشور را تسهیل کند تا از این طریق بر شرایط رکودی کشور فائق شویم.

این فعال تجاری با بیان اینکه ایران ظرفیت بالایی برای همکاری با روسیه دارد، تصریح کرد: در مقطع کنونی، روسیه به دنبال تأمین کالاهایی است که تا پیش از این از طریق اروپا تأمین می‌کرد. حال به دلیل تحریم‌ها، حفظ شرایط قبلی برای روسیه از بین رفته است. فراهم کردن شرایط تجارت ترجیحی و کمک به توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقلی برای تجارت با ایران، از جمله اقداماتی است که می‌تواند در تسهیل تأمین کالای روسیه کمک کند. از این طریق کالاهای مازاد ایران هم به بازار این کشور صادرات می‌شود.

سخن پایانی

همزمان با گزارش‌های اخیر مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی درباره وضعیت مسیرهای ترانزیتی ایران و مخاطرات کاهش سهم ایران در این زمینه، مدیرکل ترانزیت و حمل‌ونقل بین‌المللی سازمان راهداری اعلام کرد که اگر ایران در راستای توسعه ترانزیت و تقویت حضور خود در کریدورهای بین‌المللی گام برندارد، در آینده‌ای نه چندان دور از مسیرهای ترانزیت مانند راه ابریشم حذف خواهیم شد. این توسعه و خطر حذف ایران از مسیرهای ترانزیتی کشورها، از جمله مهم‌ترین مسائل امروز بخش تجارت است که باید به نحوی صحیح به آن رسیدگی و توجه کرد.

چشم‌انداز

افزایش ۴ درصدی صادرات غیرنفتی

در حالی که از شهریور ۱۴۰۰ تا پایان مهر ۱۴۰۱ ارزش کالاهای وارداتی ۵۹.۶ میلیارد دلار بوده است، در همین مدت ارزش صادرات کشور مقدار ۶۶.۶ میلیارد دلار بوده است. به گزارش ایرنا، وزارت صنعت، معدن و تجارت درباره خبر منتشره در سایت انتخاب تحت عنوان کاهش ۱۳ درصدی میزان صادرات ایران، توضیحاتی منتشر کرد. طبق اطلاعات منتشره گمرک صادرات کالا طی ۸ ماه نخست سال ۱۴۰۱ به ۷۰.۴ میلیون تن و ارزش ۳۲.۴ میلیارد دلار رسیده است که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱۶ درصد از لحاظ وزن کاهش و ۴.۴ درصد از نظر ارزشی افزایش داشته است. اما در گزارش ایرنا با علم به این موضوع، افزایش ۴.۴ درصدی را بدون توجه به تغییر سبد صادراتی کشور، ماحصل تورم عنوان شده است. نگاهی به سبد صادراتی کشور در مدت ذکرشده نشان می‌دهد که صادرات تولیدات صنعتی و های‌تک با افزایش چشمگیر مواجه بوده اما در مقابل صادرات محصولات حجیم و مواد خام جای خود را به محصولات فرآوری شده داده است.

از دیگر دلایل کاهش وزن صادرات می‌توان به کاهش صادرات گاز طبیعی نیز اشاره کرد که نسبت به مدت مشابه سال قبل دارای کاهش ارزش ۲.۶ میلیارد دلاری (منفی ۷۲ درصدی) و حجم ۱۵ میلیون تنی (منفی ۸۲ درصدی) به دو کشور عراق و ترکیه بوده است.

به عبارتی با حذف گاز طبیعی از صادرات امسال و مدت مشابه سال قبل، شاهد رشد ۶ درصدی در ارزش و رشد ۱ درصدی در وزن صادرات غیرنفتی خواهیم بود. بیشترین رشد ارزشی صادرات مربوط به گروه صنعت با ۲۰ درصد رشد و بیشترین کاهش صادرات مربوط به محصولات کشاورزی با منفی ۱۹ درصد بوده است. لذا عملکرد وزارت صمت درباره صادرات محصولات صنعتی نسبت به سایر بخش‌ها مناسب بوده است و سیاست‌های تجاری در سایر بخش‌ها منجر به کاهش صادرات شده است.

اما با بررسی بیشتر نسبت به اهمیت تجارت کالاها، مشخص می‌شود صادرات یک تن هندوانه دارای ارزشی بیشتر از صادرات ۱۰ کیلوگرم داروی‌های تک است. هرچند که ۱۰ کیلوگرم دارو را به قیمتی چند برابر یک تن هندوانه می‌توان به فروش رساند. اما لازم به یادآوری است واردات کشور نیز طی ۸ ماهه نخست سال ۱۴۰۱ به ۲۳.۴ میلیون تن و به ارزش ۳۷ میلیارد دلار رسیده است که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱۲.۴ درصد از نظر وزن کاهش و ۱۵.۲ درصد از نظر ارزش افزایش داشته است.

در این میان ۸۹ درصد از سهم ارزشی واردات را کالاهای واسطه‌ای و سرمایه‌ای تشکیل می‌دهد که این کالاها وارد چرخه مولد اقتصاد کشور شده‌اند. از دلایل اصلی کاهش تراز تجاری کشور، افزایش ۱۵.۲ درصدی ارزش واردات است.

باوجود آنکه وزن واردات کاهش ۱۲.۴ درصدی را نشان می‌دهد اما به دلیل افزایش قیمت‌های جهانی در کالاهای واسطه‌ای و نیز افزایش برخی کالاهای اساسی تراز تجاری منفی شده است.

دلیل اصلی دیگر در کاهش تراز تجاری کاهش ۲.۶ میلیارد دلاری صادرات گاز طبیعی نسبت به مدت مشابه سال گذشته است. نکته دیگر که حائز اهمیت است، عملکرد ۱۴ ماهه دولت سیزدهم از زمان شروع فعالیت خود نشان از روند افزایشی هم در ارزش و هم در میزان صادرات دارد.

آمارها نشان می‌دهد که از شهریور ۱۴۰۰ تا پایان مهر ۱۴۰۱ میزان صادرات کشور ۱۳۸ میلیون تن و میزان واردات ۴۵.۶ میلیون تن بوده است به عبارتی وزن محصولات صادراتی ۳ برابر محصولات وارداتی بوده است.

از دیگر سو آمارها نشان می‌دهد که تراز ارزشی تجارت کشور نیز در این مدت مثبت بوده است.

مطابق این آمار در حالی که از شهریور ۱۴۰۰ تا پایان مهر ۱۴۰۱ ارزش کالاهای وارداتی ۵۹.۶ میلیارد دلار بوده است، در همین مدت ارزش صادرات کشور مقدار ۶۶.۶ میلیارد دلار بوده است.

یادداشت

اماواگرهای اجرای پیمان پولی با روسیه

کیومرث فتح‌الله کرمانشاهی
معاون کل اسبق سازمان توسعه تجارت

تـلاش ایران برای ایجاد پیمان‌های پولی با کشـورهای همسایه و کشورهایی که شرکای اصلـی تجـارت ایران محسـوب می‌شـوند، اتفاق جدیدی نیسـت و سـال‌ها است شاهد آن هسـتیم. در چند وقت اخیر، اعلام شـده دولت در تلاش است تا با روسیه پیمان پولی را برقـرار و در ادامـه این رونـد را در تجارت با کشـورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا پیاده‌سـازی کند. پیـش از پرداختن به این راهکار و احتمال عملیاتـی بودن آن، باید به دلایـل تلاش ایران و روسـیه برای تجارت با ارزهای ملی مشـترک توجه کرد، چرا که در چند مدت اخیر نیز مقامات روسیه به تجارت با اعضای اتحادیه اورسـیا بـدون دلار تاکید و ایـن مسـئله، اهمیت پرداختـن به دلایل برقراری پیمان‌های پولی و ابعاد آن را بیشتر می‌کند. تجارت ایران طی سـال‌های گذشته به‌دلیـل وجـود تحریم‌ها با دسـت‌اندازهای جدی همراه بوده و تجار ایرانی نقل‌وانتقالات درآمدهـای ارزی خـود با مشـکلات جدی مواجهند. پس از شـکل‌گیری جنگ روسـیه و اوکرایـن و اعمـال تحریم‌های جهانی علیه روسـیه، این کشـور تلاش کرد تا برای باقی نگه داشتن تجارت خود، راهکارهای مختلفی را برگزیند. یکی از این روش‌ها، انجام تجارت با ارز ملی مشـترک و به‌بیانـی دیگر، انعقاد پیمان‌های پولی مشـترک بوده کـه در این مـدت اخبار مختلفـی درباره آن شـنیدیم. مبـادلات روبل ـ ریال، برای موفقیت در اجرا و منتج شـدن به پیامدهـای مثبت، نیازمند شـکل‌گیری بسـترهای متعددی اسـت که نمی‌توان آن را در نظـر نگرفت. در ابتدا باید به‌میزان مبادلات ایران و روسیه و فرصت‌های تجاری میان این ۲ کشـور توجه کرد. روسیه بـرای ایـران همـواره یکی از شـرکای مهم تجاری محسوب می‌شـود، اما طی سال‌های اخیر، آن‌طور که باید و شـاید از ظرفیت‌های اقتصادی این کشور بهره‌برداری نکرده‌ایم.

اگر به آمارهای تجاری ایران در سـال‌های اخیـر نگاهی بیندازیـم، خواهیم دید باوجود هدف‌گذاری‌هـای جدی برای توسـعه روابط بـا روسـیه، آمارهـای مناسـبی در این‌باره نداشته‌ایم. نه‌تنها بازار روسیه، مجالی مناسب برای صـادرات محصولات ایران اسـت، بلکه بـا اجرای پیمان‌پولی دوجانبه با این کشـور، مسـئله نقل‌وانتقـال ارز تجار ایرانـی نیز تا حـدودی بهبـود خواهد یافت، امـا این ابعاد مثبت، تنها مسـائل مربوط به اجرای پیمان پولی با کشـور روسیه نیست و باید بسترهای بـه موفقیت رسـیدن این امـر را نیز در نظر داشت. به‌عنوان مثال، ایجاد تسهیلات بانکی برای بازرگانان و ایجاد شـرکت‌های مشترک تجاری راهکارهایی اسـت که می‌تواند میزان تجـارت میـان ۲ کشـور را افزایـش دهد، همچنین بهبود روند مبادلات مالی و اجرایی شـدن طرح تجارت با ارز مشـترک ۲ کشور، می‌تواند منجر به رشـد حجم معاملات شود. مباحثی مانند مشـکلات در مراودات مالی و نقایص زیرسـاختی، از جمله مسـائلی است که مربوط به چند سـال اخیر نیسـت و جزو چالش‌های ریشه‌دار در بحث تجارت با کشور روسـیه اسـت و بدون توجه به این مسـئله، نمی‌تـوان پیمان پولی با این کشـور را به‌ثمر رساند.

از سـویی دیگـر، برخـی بازرگانـان برای بازگشـت ارزهـای حاصل از صـادرات خود از روسـیه در چنـد مـدت اخیر به مشـکل برخوردند و از این‌رو دولت باید مسائل بانکی میان ۲ کشور را به‌طور ریشه‌ای حل کند.

بهبـود روابط بانکی میان ایران و روسـیه، از شـروط اصلی و اساسی نتیجه‌بخشی انجام تجـارت با ارز مشـترک میان این ۲ کشـور اسـت، اما لازم اسـت،تاکید کنیـم تا زمانی کـه انجام معامـلات تجاری ایران و روسـیه بـا ارز مشـترک دقیق و کامل انجام نشـود، نمی‌توانیم پیامدهای آن را در اقتصاد کشـور به‌طورگسترده شاهد باشیم.

تفاهمنامه‌هـا و قراردادهـای دوجانبـه و چندجانبه زیادی برای توسـعه تجارت ایران در سـال‌های اخیـر منعقد شـده اسـت، اما به‌دلیل ضعف در اجرای این قراردادها، نتیجه چندانی را در بخش تجارت شـاهد نبوده‌ایم. درباره تاثیر برقراری ارز مشـترک در تجارت با روسـیه نیز، تـا زمانی‌کـه تفاهمنامه‌ها و برنامه‌ها به‌طورکامل اجرایی نشوند، نمی‌توان از کارآیی و تاثیر آن صحبت کرد.

مناطق آزاد مشترک ایجاد می‌شود

به‌گفته معاون اقتصادی دبیرخانه شـورای‌عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، ایجاد مناطق آزاد مشـترک، در دسـتور کار دبیرخانه شورای‌عالی مناطق آزاد تجـاری ـ صنعتی و ویژه اقتصادی قـرار گرفت. به‌گزارش ایرنا از روابط‌عمومی دبیرخانه شـورای‌عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، احمد جمالی افزود: ایجاد مناطـق آزاد مشـترک از سیاسـت‌های راهبـردی دولت سـیزدهم در روابط بین‌الملـل به‌ویژه ارتباط با همسـایگان مرزی و کشـورهای آسـیایی اسـت. مناطق آزاد تجاری ـ صنعتی و ویژه اقتصادی مشـترک، نسـل جدید مناطق آزاد هستند. اهداف تشکیل این مناطق که بین ۲ یا چند کشور ایجاد می‌شوند، تسـهیل تجارت و سرمایه‌گذاری، با اعمال شـرایط ترجیحی در تجارت و ارائه مشوق‌های سرمایه‌گذاری و همچنین معافیت‌های مالیاتی و گمرکی است. وی با بیان اینکه در این مناطق کالاهای تجاری و صنعتی به‌صورت سـهل‌تری در سیسـتم حمل‌ونقل بین‌المللی مبادله می‌شـوند، اظهار کرد: همچنین با ایجاد این مناطق، شـاهد تشویق سـرمایه‌گذاری‌های مشترک، تبادل بهتر داده‌های مشترک اقتصادی، امکان ایجاد پنجره واحد مشترک، ظرفیت‌سازی و استفاده از دانش و تجربیات مناطق آزاد کشور طرف مقابل و اشتغالزایی پایدار خواهیم بـود. وی ادامه داد: در این جلسـه، منافع ایجاد ایـن مناطق در افزایش و تنوع صادرات کشورمان، ارتقا و تسهیل سیستم حمل‌ونقل بین کشورها، افزایش روند سـرمایه‌گذاری خارجی و انتقال فناوری بررسی شد. معاون اقتصادی دبیرخانه شـورای‌عالی مناطـق آزاد و ویژه اقتصادی گفت: مقرر شـده مطالعات مربوط به شـکل‌گیری مناطق آزاد مشـترک با بهره‌گیری از نظـرات و همکاری‌های دستگاه‌های ذی‌ربط تسریع و ایجاد این مناطق زودتر عملیاتی شود.

برنامه‌های اوراسیا برای اجرای پیمان‌های پولی مبهم است

امید ایران به حذف دلار محقق می‌شود؟

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

بحث انعقاد تفاهمنامه‌های پولی دوجانبه و چندجانبه و جایگزینی ارزهای مرسوم با واحدهای پول ملی کشورها در تجارت، مسئله‌ای است که طی چند ماه اخیر به‌دفعات از سوی ایران و روسیه مطرح شده است. چندی پیش، لاوروف، وزیر امور خارجه روسیه، طی اظهاراتی اعلام کرد: احتمال آن می‌رود که دلار امریکا از آمار تجارت اتحادیه اقتصادی اوراسـیا (EEU) حذف شـود، چرا که کشورهای عضو این اتحادیه در حال کاهش استفاده از این ارز در تسویه‌حساب‌های متقابل هستند و تمایل به تجارت با ارزهای ملی خود دارند. پیش از این نیز، ایران از برنامه‌های آتی تجاری خود و همسـایه شـمالی‌اش یعنی اسـتفاده از روبل ـ ریال برای تجارت با کشـور روسـیه خبر داده بود. بنا بر اظهارات عنوان‌شده، ایران قصد داشت با همکاری روسیه، پیمان‌های پولی خود را با کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا توسعه داده و از نقش دلار در تجارت منطقه‌ای خود کم کند. حال با اعلام روسـیه، به‌نظر می‌رسـد، تجارت با حضور کمرنگ دلار، برنامه‌ای جدی برای کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا بوده و روسیه به‌عنوان نیروی محرکـه توسـعه اجرای پیمان‌ها پولی در این حـوزه عمل می‌کند. تجارت با ارز ملی مشـترک، دارای ابعاد مثبت زیادی اسـت و کارشناسـان مهم‌ترین پیامد آن را کاهش فشـارهای تحریمی و حفظ منابع ارزی برای ایران معرفی می‌کنند، اما برای اجرای این طرح، الزامات و بسـترهایی لازم اسـت که بدون توجه به آنها، اجرای پیمان‌های پولی موفقیت‌آمیز نخواهد بود. بی‌شک دلار، یکی از مهم‌ترین ارزهای جهان‌روا اسـت و در تمامی معاملات و مبادلات تجاری و غیرتجاری، نقشـی جدی ایفا می‌کند. حذف یـا حتی کمرنگ کـردن حضور آن، بدون در نظر گرفتن راهکارهای موثر و نتایج آن، می‌تواند منجر به افزایش مشکلات تجار و نابسامانی در امور بازرگانی شود. صمت در این گزارش، به بررسی ابعاد اجرای پیمان‌های پولی پرداخته و در این‌باره با فعالان و کارشناسان اقتصادی گفت‌وگو کرده است.

عکس: صمت

اگر جایگزینی ارزهای ملـی به‌جای دلار، پیامدهای مثبت به‌همراه داشته باشد، در صورت انجام توافقات سراسری، می‌توان تجارت با کشورهای دوست را با ارز ملی انجام داد

عزم جدی روسیه برای حذف دلار از تجارت

سـرگئی لاوروف، وزیـر امـور خارجه روسـیه طی اظهاراتـی اعـلام کرد کـه دلار امریکا ممکن اسـت بـه‌زودی از آمـار تجـارت اتحادیه اقتصادی اوراسـیا (EEU) ناپدید شـود، چـرا که کشـورهای عضو در حال کاهش اسـتفاده از این ارز در تسویه‌حساب‌های متقابل هستند. به‌گزارش تسنیم و به نقل از راشاتودی، لاوروف بااشـاره به اینکه تجارت بین کشورهای عضو این اتحادیه به‌سرعت در حال رشد است، گفت: اکنون زمان آن رسیده اسـت که آمارهای اقتصادی براساس ارزهـای مبادله‌شـده در تجارت بین کشـورها، اعلام شود. اتحادیه اقتصادی اوراسیا برپایه اتحادیه گمرکی روسـیه، قزاقسـتان و بلاروس در سال ۲۰۱۵ تاسیس شد. پس از مدتی، ارمنسـتان و قرقیزستان نیز به آن پیوسـتند. اتحادیه اقتصادی اوراسیا یکی از پویاترین انجمن‌های منطقه‌ای و در حال توسـعه اسـت. حدود ۱۸۵ میلیـون مصرف‌کننـده را متحـد می‌کند و کل درآمد ناخالص آن بیش از ۲ تریلیون دلار اسـت. وی افزود: زمان آن فرارسـیده اسـت که به محاسبه آمار بـا ارزهای دیگـر روی بیاوریم، چرا کـه بخش زیادی از تجارت انجام‌شـده در اتحادیه اقتصادی اوراسـیا، با ارزهای ملی و بدون اسـتفاده از دلار است. تا به امروز، از روی عادت، آمارها به دلار محاسـبه و اعلام می‌شد و زین پس بایـد دلار در آمار و اطلاعات اقتصادی نیز حذف شود.براساس این گزارش، روسیه استفاده از دلار را در تجارت خارجی خود بسـیار کاهش داده اسـت. مسـکو همچنین طرحی را بـرای دلارزدایی از اقتصاد داخلی در سـال ۲۰۱۸ تصویب کرد. با این حال، پس از تحریم‌های بی‌سـابقه‌ای که علیه روسیه اعمال شد، روند دور شدن از ارزهای «به‌خطرافتاده» را در امسال میلادی تسـریع بخشید. در امسـال، مسکو یک طرح پرداخـت مبتنی بر روبل برای صادرات گاز ارائه کرد و اسـتفاده از ارزهای ملی را در تجارت خارجی افزایش داد. براسـاس داده‌های رسمی، سـهم ارزهای ملی در تسویه‌حساب‌های متقابل بین اعضای اتحادیه اقتصادی اوراسیا تا اوت ۲۰۲۲، ۷۴ درصد بوده که بیش از نیمی از معاملات به روبل روسیه انجام شده است.

ایران به‌دلیل وجود تحریم‌های بانکی و بسته بودن سیستم سوئیفت برای تجار ایرانی، توانایی نقل‌وانتقال ارز را ندارد. یکی از دلایل تمایل ایران برای انجام پیمان‌های پولی گسترده با کشورهای منطقه کاهش فشارهای تحریمی بر بانک‌ها و انجام امور تجاری در بستری بهتر است

تلاش برای کاهش فشارهای تحریم

حسن رادمرد، معاون اسـبق توسعه بازرگانی داخلی وزیر صنعـت، معدن و تجـارت در گفت‌وگو با صمت یکـی از دلایل انعقاد تفاهمنامه‌هـای پولی و کمرنگ کـردن نقـش دلار در تجـارت را کاهـش فشـارهای تحریمی عنوان کرد و در این‌باره گفت: به‌طورکلی، دلار ارزی جهـان‌روا بوده و بخش زیادی از تعاملات تجاری جهـان، نه‌تنها با دلار بلکه با ارزهای مهمی مانند یورو، درهم و ... انجام می‌شـود، حتی ارزش کالاهای تجاری با این ارزها تعیین می‌شـود و نقش مهمی در مبادلات جهانی ایفا می‌کنند. حال روسـیه قصد دارد دلار را در مبادلات تجاری خود با کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا کمرنگ کنـد؛ پیش از این نیز ایـران اعلام کرده بود، قصد دارد با کشورهای روسیه، چین و در ادامه، اعضای اتحادیه اوراسیا پیمان‌های پولی برقرار و از تجارت خود با کشـورها، دلار را حذف کند. وی ادامه داد: ابتدا باید به آمار تجارت انجام‌شـده در سـایه ارزهای ملی نگاه و سـپس میزان موفقیت این اقدامات را ارزیابی کنیم. تا زمانی که طرح‌ها تنها روی کاغذ باشند و به مرحله اجرا نرسـیده باشند، نمی‌توان ابعاد مثبت و منفی دقیقی از برنامه‌های مهم تجاری را بررسـی کـرد. ایران به‌دلیل وجود تحریم‌های بانکی و بسته بودن سیستم سوئیفت بـرای تجار ایرانی، توانایی نقل‌وانتقال ارز را نداشـته و این مسـئله یک معضل جدی طی سال‌های اخیر برای امور بازرگانی بوده اسـت. یکی از دلایـل تمایل ایران برای انجـام پیمان‌های پولی گسـترده با کشـورهای منطقه، کاهش فشـارهای تحریمی بـر بانک‌ها و انجام امور تجاری در بستری بهتر است.

سابقه کوتاه پیمان‌های پولی

رادمـرد در ادامـه صحبت‌های خود، اجرایی شـدن پیمان‌هـای پولی دوجانبه و چندجانبه را مشـروط بر مدیریت صحیح امور تجاری دانست و در این‌باره توضیح داد: حـذف ارزهای مهم در تجارت جهانی، به‌سـادگی امکان‌پذیر نیست و باید تحت شرایط مدیریت‌شده‌ای به این اقدام پرداخت. اگر کشوری خواهان کمرنگ کردن نقش دلار از تجارت خود با سـایر کشورها است یا باید با کشور مدنظر به تهاتر کالایی بپردازد یا شرایط دقیق تبادل با ارزهای ملی مشـخص و شفاف باشد. به‌عبارت دیگر، یک کشور باید در برابر صادرات یک کالا، کالایی را از کشور مقصد معادل میزان صادرشده، دریافت کند یـا باید تفاهمنامه پیمان‌پولی را با کشـور طرف مقابل امضا کرده و فهرسـت کالاها با قیمت‌های تعیین‌شده، مشخص باشـد. وی در ادامه تصریح کرد: برای اجرای پیمان‌پولـی، باید چشـم‌اندازی صحیح و متناسـب با شـرایط اقتصادی جهان وجود داشـته باشـد. تا پیش از این نیـز، برنامه‌های متعددی درباره اجرایی شـدن پیمان‌هـای پولی و اجرای تجارت با ارزهای ملی عنوان شد که شاهد انتشار آمار گسترده‌ای از این نوع تجارت تا به امروز نبوده‌ایم.

مشکل، طرف سوم تجارت است

معاون اسـبق توسـعه بازرگانی داخلی وزیر صنعت، معـدن و تجارت به اهمیت توجه به مشـکلات اجرای پیمان‌های پولی اشـاره کـرد و گفت: وجود محدودیت برای تجارت ایران، قدمتی چندین سـاله دارد و در این مدت، ایران در ازای صادرات خود به سـایر کشـورها، کالا دریافـت می‌کـرد و بـا شـیوه تهاتر، بـه تجارت می‌پرداخـت. حال تلاش ایران و روسـیه برای اجرایی کردن پیمان‌های پولی منطقه‌ای به‌ویژه با کشـورهای عضو اتحادیه اوراسیا، می‌تواند مشـکلات تبـادلات مالی را تا حدی کاهش داده و به شـیوه تهاتـر پایـان دهد، امـا به‌ثمر رسـیدن ایـن اقـدام، نیازمند مدیریت صحیح و هدفمند اسـت تا کالاها به‌درسـتی قیمت‌گذاری و تبادلات مالی به‌شـیوه‌ای مطلوب انجام شـود. در پایان، این کارشـناس اقتصادی تصریح کرد: عـلاوه بر تمامی موارد عنوان‌شـده، لازم اسـت، تاکید کنیم کـه ایران، تنها با کشـورهایی کـه پیمان پولی دوجانبـه برقرار کـرده، می‌تواند بـا ارز ملی به تجارت بپردازد. از سـویی دیگر، تبادلات دوجانبه، آسـان‌تر از تبادلات پولی چندجانبه است و برای تجارت با کشوری سـوم، باید قواعـد و چارچوب‌های کارآمـدی تنظیم شـود، چرا که تا به امروز، انجام تجارت با کشـور سوم، تحت روند پیمان‌های پولی، یکی از مشـکلاتی بوده که تجارت با ارزهای ملی مشترک را دچار مشکل و چالش کرده است، بنابراین هنگام اجرای طرح‌ها، باید به ابعاد مختلفی از موضوع پرداخته شود.

کاهش ارزآوری ایران با تحریم‌های بانکی

یدالله صادقی، رئیس اسـبق سازمان صنعت، معدن و تجارت اسـتان تهران در گفت‌وگو با صمت، به تشریح مشـکلات تجارت ایران پرداخت و گفت: تجارت ایران طی دهه‌های گذشـته با چالش‌هـای زیادی همراه بود و در سـال‌های اخیر با تشدید تحریم‌ها علیه ایران، این موانع بدتر شـد، از این‌رو هـر راهکاری که بتواند موانع توسـعه تجارت ایران را کاهش دهد، مناسـب است و باید در راستای اجرایی کردن آن تلاش کرد. با افزایش تحریم‌های بانکی علیه ایران، مسیر نقل‌وانتقالات بانکی تجار بسـته شد و مهم‌ترین نتایج آن، کاهش تجارت و ایجاد دست‌انداز برای ارزهای بازگشتی صادرکنندگان بود.

وی تصریح کـرد: بازرگانان و فعالان تجاری، به‌دلیل وجـود تحریم و محدودیت‌های بانکی، طی چند سـال اخیر نتوانسـتند به‌راحتی درآمدهای صادراتی خود را وارد کشـور کنند. از سـویی دیگر، برای مسـئله مدت زمان رفـع تعهدات ارزی خود با دولت در بسـیاری از موارد، درگیر چالش‌های حقوقی و در نهایت درآمدهای ارزی ایـران از محـل صـادرات با کاهش همراه شـد. بازرگانـان طی سـال‌های اخیر، راهکارهـای متعددی را به‌منظـور دور زدن تحریم‌ها بـه‌کار گرفتند، اما این راهکارهـا ضمن افزایش ریسـک تجـارت، هزینه‌های فعالیت آنها را بیشـتر کرد. صادقی خاطرنشان کرد: بنا بر تمام موارد عنوان‌شـده، در این مدت محدودیت‌های سیسـتم‌های بانکی کشـور، مشـکلاتی جدی را برای تجارت کلان کشور به‌وجود آورده و باید به راهکارهای حل این معضل توجهی جدی داشت.

بسترهای اجرای پیمان‌های پولی

صادقـی در ادامـه به جایـگاه ارز در تبـادلات مالی ایران با سـایر کشـورها اشـاره کرد و گفت: با کاهش ارزآوری ایران به‌دلیل محدودیت‌های بانکی و همچنین مشـکلات مربوط به صادرات نفتی و غیرنفتی، اقتصاد ایران دست‌اندازهای مهمی را تجربه کرد. تورم در بازار داخلی، بازگشت نداشتن درآمدهای صادراتی، کمبود تامین مـواد اولیه وارداتی و افزایش نرخ آنها، همگی از پیامدهـای مخرب تحریم‌های بانکی علیه ایران بود. در شـرایط فعلی، با نوسان نرخ ارز، هر راهکاری که بتواند نیاز ایران به ارز، به‌ویژه در واردات را بکاهد، می‌تواند یک راه‌حل برای ثبات بخشـیدن به بازار داخلی تلقی شود. وی ادامه داد: یکی از راهکارهایی که می‌تواند نقش دلار در مبادلات را کاهش دهد، تجارت با ارزهای ملی است. در چند وقت اخیر، با تشـدید تحریم‌های جهانی علیه روسیه، تمایل این کشـور برای انعقاد پیمان‌های پولی با کشـورهای منطقه به‌ویژه اعضای اتحادیه‌های پولی بیشـتر شد. چندی پیش، ایران اعلام کرد برنامه جدی برای تجارت با روسیه با ارزهای ملی این ۲ کشور دارد، حتی گفته شـده بود سیسـتم‌های بانکی این ۲ کشور در حال بهبود بسـترهای خود برای برقراری ارتباطات هستند. صادقی خاطرنشان کرد: اگر جایگزینی ارزهای ملی با دلار، پیامدهای مثبت همراه خود داشـته باشد، در صورت انجام توافقات سراسـری، می‌توان تجارت با کشـورهای دوسـت را بـا ارز ملـی انجـام داد. در چنیـن شـرایطی، از اهمیـت و تاثیر دلار و همچنین فشار تحریم‌ها علیه ایران در تعاملات تجاری کاسته خواهد شد، اما در نظر گرفتن بسترهای مناسب بـرای اجرای اقدامات این‌چنینی، برای به‌ثمر رسـیدن اهداف موردنظر از اهمیت زیادی برخوردار اسـت، چرا که در صـورت بی‌توجهی به شـرایط لازم، پیمان‌های پولی نیز مانند سایر طرح‌ها و تفاهمنامه‌ها، به سرانجام مناسبی نخواهد رسید.

سخن پایانی

اگر نگاهی به سـابقه پیمان‌های پولی در جهان بیندازیم، خواهیم دید حضور کشـور سوم در این معاملات، از مشـکلات اصلی اجرای موفقیت‌آمیز این طرح‌ها محسوب می‌شود. پیمان‌های پولی تنها در شرایطی کاربرد دارند که هر ۲ کشـور حاضر در معامله، حاضر به تبادل با ارزهای ملی مشترک باشند. توسعه این نوع تجارت به‌سـادگی امکان‌پذیر نیسـت و تهیه فهرست‌های قیمتی تخصصی و مشخص‌شـده، یکی از الزامات اصلی آن برای خرید و فروش کالاها به‌شمار می‌رود. دولت باید به پیامدهای طرح‌های کلان تجاری توجه داشته باشد و راهکاری که کمترین مشکل را برای تجارت خارجی و داخلی ایران ایجاد می‌کند، انتخاب کند.

فروش فوق‌العاده صنوف ویژه ایام یلدا

طبق اعلام اتاق اصناف ایران، فروش فوق‌العاده صنوف ویژه ایام یلدا از ۲۶ آذر تا ۵ دی ۱۴۰۱ برگزار می‌شود.

به گزارش مهر، اتاق اصناف ایران در اطلاعیه‌ای اعلام کرد فروش فوق‌العاده اصناف ویژه یلدا را با محوریت اتاق‌های اصناف سراسر کشور و اتحادیه‌های صنفی آجیل و خشکبار، قنادان، میوه و تره‌بار، گل و سایر اتحادیه‌های مرتبط در سراسر کشور برگزار می‌کند. در این اطلاعیه آمده است باتوجه به نزدیکی شب یلدا و به‌منظور تکریم مردم و تامین آرامش و ثبات بازار و همچنین حمایت از اصناف در این برهه از شرایط اقتصادی ناشی از رکود و تورم، فروش فوق‌العاده صنوف ویژه ایام یلدا برگزار می‌شود. مردم می‌توانند برای خرید و استفاده از مزایای این فروش فوق‌العاده و تخفیف‌ها از آن دسته از واحدهای صنفی که پوستر «فروش فوق‌العاده صنوف ویژه ایام یلدا» را نصب کرده‌اند، خرید کنند. براساس این گزارش، از آنجایی که این جشنواره با محوریت اتاق‌های اصناف و اتحادیه‌های صنفی منتخب سراسر کشور برگزار می‌شود، اتاق اصناف ایران با انتشار شیوه‌نامه‌ای از تشکل‌های صنفی خواسته نسبت به اجرای شیوه‌نامه یادشده، اقدام کنند.

این طرح با واگذاری مسئولیت‌های اجرایی به‌صورت اتحادیه‌محور طراحی شده و از اتحادیه‌های مرتبط انتظار می‌رود همراهی و هدایت و نظارت کافی را بر اجرای بهینه این طرح معمول دارند.

همچنین واحدهای صنفی متقاضی مشارکت در این فروش فوق‌العاده باید برای دریافت مجوز مشارکت به اتحادیه صادرکننده پروانه کسب خود مراجعه کنند.

وضعیت تولیدکنندگان و فروشندگان حوزه کفش مطلوب نیست

آینده مبهم بازار

کیمیا ملکی
editor@smtnews.ir

مدت‌هاست که حال و روز صنعت کفش خوب نیست که یکی از دلایل اصلی آن کاهش قدرت خرید مردم است. کاهش تقاضا تنها مختص یک بازار نیست، بلکه دردی است که به‌تمام بازارها سرایت کرده و مردم به‌شدت از آن در رنج هستند. مدت‌هاست بازار خرید کالاهای مختلف درگیر یک اپیدمی به‌نام «مگس‌پرانی» شده است. بازار کفش نیز از این قاعده مستثنا نیست؛ بازاری که در روزهای پایانی سال روزگارش سکه می‌شود اکنون در سکوت و رکود به‌سر می‌برد. تولیدکنندگان کفش در شرایط خوبی به‌سر نمی‌برند و مشکلات فراوانی از کمبود مواد اولیه تا نرخ نهایی محصول دارند. تامین مواد اولیه با نوسانات ارز خیلی از تولیدکنندگان را متضرر می‌کند، این در حالی است که کمبود مواد اولیه در بازار به افزایش نرخ محصول می‌انجامد و این چرخه گرانی و بی‌تقاضایی به همین روال می‌چرخد. صمت در این گزارش به بررسی مشکلات بازار و صنعت کفش پرداخت.

عکس: آیدا فریدی

صنعت کفش تابع فصل است و چند سالی است که به‌دلیل کمبود برف و باران بازار خوبی را برای کفش زمستانه شاهد نیستیم

حال بد بازار کفش

صنعت کفش به‌گفته فعالان این حوزه مدت‌هاست که از کمبود مواد اولیه رنج می‌برد. مواد اولیه تولید کفش نسبت به سال‌های قبل گران‌تر شده و تولیدکنندگان علاوه بر مشکلات کسادی بازار با مشکل تهیه مواد اولیه مواجهند، این در حالی است که تولیدکنندگان به‌دلیل افزایش دستمزد کارگران ناچارند نرخ محصول نهایی را بالا ببرند و از طرف دیگر قدرت خرید مردم به‌طور چشمگیری کاهش یافته است.

در این باره چندی پیش شهرام پیراولاد، عضو سابق انجمن تولیدکنندگان صنعت کفش تبریز گفت: تهیه مواد اولیه برای تولید کفش در گذشته از روند مطلوبی برخوردار بود، اما در حال حاضر تولیدکنندگان کفش به‌دلیل کمبود مواد اولیه قادر به تهیه آنچه سفارش داده‌اند نیستند؛ به‌گونه‌ای که چنانچه برای تهیه ۱۰ بشکه مواد اولیه لازم اقدام کنند تنها ۴ بشکه از آنچه را که سفارش داده‌اند به‌دست‌شان خواهد رسید. علاوه بر این هزینه تهیه مواد اولیه نیز در مقایسه با گذشته افزایش یافته است.

بازار عراق را از دست دادیم

علی لشکری، عضو هیات رئیسه جامعه صنعت کفش ایران با اشاره به تاثیرات تغییر نرخ ارز در بازار کفش به صمت گفت: نوسانات نرخ ارز می‌تواند به التهاب بازار و نرخ مواد اولیه دامن بزند و با تغییر نرخ ارز بسیاری از واردکنندگان از فروش مواد اولیه خودداری می‌کنند.

وی با اشاره به وضعیت فعلی بازار اظهار کرد: صنعت کفش بسیار تابع فصل است و در یکی دو سال اخیر به‌دلیل کمبود برف و باران بازار خوبی را برای فروش کفش زمستانه شاهد نبودیم.

در نتیجه تولیدکنندگان در انبارهای خود موجودی بیشتری از کفش‌های زمستانه دارند. امسال بیشتر واحدهای تولیدی با انباشت کفش‌های زمستانه روبه‌رو هستند.

▣ تورم با صنعت کفش چه کرد؟

عضو هیات رئیسه جامعه صنعت کفش ایران با بیان اینکه مشکل دیگر صنعت کفش تورم است، اظهار کرد: در ۷ ماه امسال رشد شاخص بهای کالای مصرفی ۴۲.۹ درصد بود، اما تورم کفش ۴۷.۱ درصد اعلام شده است. این بالا بودن تورم در بخش کفش نسبت به تورم کل باتوجه به ضریب اهمیت این محصول که در سبد هزینه غیرخوراکی سهم بالایی ندارد، باعث تشدید رکود و کاهش تقاضا در بازار داخل می‌شود. این وضعیت نشان می‌دهد هزینه فشاری که افزایش نرخ مواد اولیه به تولیدکننده وارد می‌کند، در نهایت آن را مصرف‌کننده نهایی پرداخت می‌کند.

وی با بیان اینکه تورم منجر به کاهش قدرت خرید مردم شده و شاهد آثار منفی آن بر معیشت هستیم، اظهار کرد: تورم در برخی کالاهایی که بیشتر از مواد اولیه پتروشیمی استفاده می‌کند، بیشتر است.

لشکری در ادامه گفت: مسئولان علاقه‌مندی‌هایی برای حمایت از صنایع کوچک و متوسط نشان می‌دهند اما در عمل اتفاقی رخ نمی‌دهد. در نتیجه بهتر است، دست‌اندرکاران شرایطی فراهم سازند که ساختارهای بانکی و ساختارهای صنعتی کشور به نفع تولید و واحدهای کوچک گام بردارند.

▣ وضعیت صادرات کفش

عضو هیات رئیسه جامعه صنعت کفش ایران درباره وضعیت صادرات کفش بیان کرد: افزایش نرخ ارز همیشه در همه جای دنیا به نفع صادرات بوده، اما در ایران برعکس است. عمده صادرات کفش ایران به عراق و افغانستان است که به‌صورت ریالی انجام می‌شود. از طرف دیگر تفاوت نرخ ارز نیمایی با ارز آزاد باعث می‌شود واردات مواد اولیه با ارز نیمایی کمتر از واردات با ارز حاصل از صادرات تمام شود و عملا اگر صادرکننده بخواهد از ارز حاصل از صادرات خود برای واردات مواد اولیه استفاده کند، نرخ تمام‌شده محصول بیشتر می‌شود. اگر این موضوع بین بانک مرکزی و وزارت صمت حل‌وفصل شود، شاهد جهش بیشتری در این حوزه خواهیم بود. متاسفانه ما بازار عراق را به چینی‌ها واگذار کردیم. بازار عراق حدود ۴۵ درصد بزرگ‌تر شده، اما سهم ایران در این بازار از ۲۳ درصد به ۱۰ درصد کاهش پیدا کرده است. براساس آخرین آمارها صادرات کفش ایران به عراق به‌شدت کاهش یافته است. پیش از این بین ۶۰ تا ۷۰ درصد کفش ایران به بازارهای عراق صادر می‌شد.

> در ۷ ماه ابتدایی امسال رشد شاخص بهای کالای مصرفی ۴۲.۹ درصد بود، اما تورم کفش ۴۷.۱ درصد اعلام شده است

نوسان نرخ ارز صنعت کفش را نابود می کند

احمد گازرانی، رئیس اتحادیه کیف و کفش همدان درباره وضعیت فعلی صنعت کفش به صمت گفت: مواد اولیه تولید کفش نسبت به قبل گران‌تر شده است. تولیدکنندگان کفش علاوه بر کسادی بازار با مشکل تهیه مواد اولیه مواجهند، این در حالی است که به‌دلیل افزایش دستمزد کارگران ناچارند نرخ محصول نهایی را بالا ببرند و از طرف دیگر قدرت خرید مردم به‌طور چشمگیری کاهش یافته؛ به‌گونه‌ای که قدرت تهیه حتی یک جفت کفش در سال را هم ندارند.

▣ ضعف این صنعت کجاست؟

گازرانی با اشاره به کمبود مواد اولیه گفت: یکی از مشکلات عمده‌ای که فعالان صنعت کفش با آن روبه‌رو هستند در بخش مواد اولیه است و انتظار می‌رود در زمان عرضه مواد اولیه در بورس کالا، اولویت پتروشیمی‌ها به‌جای صادرات، تامین نیاز تولیدکنندگان داخلی باشد، این در حالی است که عرضه مواد اولیه در بورس منجر به افزایش نرخ مواد اولیه شده و از سوی دیگر پتروشیمی با نرخی واحد مواد اولیه را به تولیدکننده داخلی و خریدار خارجی می‌فروشد؛ حال آنکه تولیدکننده داخلی با بحران بسیار بالای رکود اقتصادی، گرانی دستمزد کارگر، حامل‌های انرژی و... روبه‌رو است و در نهایت کالایی که ارائه می‌دهد با کمی فاصله از لحاظ نرخ با کالای خارجی در برخی از تولیدات برابری می‌کند.

وی ضمن تاکید بر اینکه نوسانات نرخ ارز بیشترین آسیب را به تولیدکننده زده، افزود: مشکل صنعت کفش نیز مانند بسیاری از تولیدات، نوسان نرخ ارز است. هنگام افزایش نرخ ارز، ورود مواد اولیه با مشکلات زیادی همراه می‌شود. اگر امروز در تهیه مواد اولیه با مشکل مواجه شدیم به‌دلیل نوسانات نرخ ارز است.

این بزرگ‌ترین مشکل همه تولیدکنندگان است. با این شرایط تولیدکنندگان نمی‌توانند با برنامه‌ریزی قبلی کار خود را پیش ببرند؛ در نتیجه ناچار به تعدیل نیرو می‌شوند. اگر نرخ ارز ثابت باشد دیگر هیچ فردی جنس خود را برای کسب سود بیشتر در انبار دپو نمی‌کند. بیشتر تولیدکنندگان معتقدند اگر جنس خود را در انبار نگه دارند، سود بهتری شامل حال آنها می‌شود. تا زمانی که قیمت‌ها به‌طور لحظه‌ای تغییر می‌کند، وضعیت بازار همین است.

گازرانی در ادامه اظهار کرد: تولیدکنندگان برای تحویل کفش به مشتری از یک ماه قبل کارهای تسویه را انجام می‌دهند که در بسیاری از موارد هنگام تحویل به‌دلیل اختلاف نرخ شدید، ضرر می‌کنند.

وی در تشریح روند معاملات با کشورهای دیگر اظهار کرد: با نوسانات نرخ ارز دیگر بسیاری از کشورها با دلار معامله نمی‌کنند و معاملات معمولا با ریال انجام می‌شود.

از سوی دیگر، خریداران فکر می‌کنند باید با همان قیمت‌های اولیه قرارداد با آنها کار کنیم، درصورتی‌که با نوسانات نرخ ارز این امکان وجود ندارد و نتیجه آن ضرر تولیدکننده است. در حقیقت آنقدر که نوسانات نرخ دلار برای تولیدکنندگان آزاردهنده است، نرخ بالای آن آزاردهنده نیست.

▣ برگزاری نمایشگاه‌های مختلف

رئیس اتحادیه کیف و کفش همدان با بیان اینکه در حال حاضر کشور ما در تولید کفش بسیار قوی پیش رفته، افزود: اکنون بسیاری از مردم به‌دنبال کفش ایرانی هستند، اما برای پیشرفت این صنعت باید حمایت‌های لازم از سوی دولت صورت گیرد.

در کشورهای مختلف هر سال نمایشگاه‌های خوبی برگزار می‌شود اما فعالان عرصه کیف و کفش کشور ما به‌دلیل هزینه‌های بسیار در این نمایشگاه‌ها شرکت نمی‌کنند، این در حالی است که در سایر کشورها هزینه‌های شرکت در نمایشگاه‌های مختلف به صورت تمام و کمال ازسوی دولت به تولیدکنندگان پرداخت می‌شود، زیرا پیشرفت تولیدکننده به پیشرفت کشور کمک خواهد کرد.

گشتی در بازار

«قیمت‌ها سر به فلک کشیده و همه‌چیز گران شده و افزایش نرخ کفش تقصیر ما نیست.» به گزارش خبرنگار صمت این جمله را یکی از فروشندگان باغ سپه‌سالار می‌گوید؛ مکانی که آوازه کفش‌فروشی‌های آن با قیمت‌های مناسب در تهران پیچیده است؛ کفش‌فروشی‌هایی که قدمت آنها از ۵۰ سال گذر کرده و بیش از نیم قرن عمر دارند. مغازه‌داران کرکره‌ها را بالا داده‌اند و در انتظار مشتری به‌سر می‌برند. حالا که صبح است مشتری زیادی ندارند و به‌قول خودشان عمده فروش مربوط به عصرهاست. همه جور کفشی را می‌توان در این بازار پیدا کرد؛ از صندل‌های ساده گرفته تا کفش‌های گرانقیمت، اما برای خرید کفش‌های اسپرت جای خوبی نیست. نزدیک ظهر است و انعکاس نور خورشید به ویترین‌ها تماشای کفش و صندل‌های مجلسی را کمی دشوار کرده است.

برخی از کفش و صندل‌های پشت ویترین چشم‌نواز است اما قیمت‌ها حسابی ترس به دل می‌اندازد. نزدیک ساعت ۴ بعدازظهر بازار مشتریان خود را پیدا کرده بود، اما خبری از خریدار واقعی نبود؛ همه قیمت می‌گرفتند و می‌رفتند.

«انگار که خریدار آب شده و در زمین فرو رفته باشد» این جمله را هم یکی از فروشندگانی که خستگی در چهره او نمایان شده بود، گفت. گویی افسوس روزهای گذشته را می‌خورد. ویترین‌های جذاب کفش‌فروشی‌ها از یک طرف و بی‌رمقی بازار از سمت دیگر نگران‌کننده است. مردم به‌دلیل گرانی به سراغ خرید کفش نمی‌روند و مغازه‌ها مشتری ندارند. هرچند حرف همه آنها یک چیز است: «گرانی محصولات به ما مربوط نیست».

سخن پایانی

حال صنعت کفش روز به روز وخیم‌تر می‌شود، این در حالی است که عمده توجه دولت‌ها همیشه به صنایع سنگین و منبع‌محور بوده است؛ در حالی که صنایع کوچک و تولیدی منبع اصلی تولید شغل و کار مولد هستند. متاسفانه صنعتی که از نظر استاندارد و کیفیت حرفی برای گفتن دارد، اکنون بازارهای صادراتی خود را یکی پس از دیگری از دست می‌دهد و ظاهرا خبری از حمایت نیست. حالا باید منتظر تدابیر اتخاذشده برای نجات این صنعت ماند.

یادداشت

راه نفس شهر را باز کنید

احمد صادقی
عضو شورای اسلامی شهر تهران

چرا حمل‌ونقل عمومی این‌قدر لازم و ضروری است؟ برای درک این امر بهتر است نگاهی به سرگذشت پایتخت بیندازیم.

آلودگی طاقت‌فرسای تهران موضوع امروز و دیروز نیست، بلکه سال‌هاست آلودگی هوا مهمان تهرانی‌هاست؛ وضعیتی که ناشی از عوامل مختلف نظیر موقعیت جغرافیایی شهر، ازدیاد جمعیت، تردد بیش از اندازه خودرو شخصی و از همه مهم‌تر نبود سیستم کارآ، روان و توسعه‌یافته حمل‌ونقل عمومی است.

آری؛ تهران سال‌هاست دست به گریبان این آلودگی است، اما هر بار دستگاه‌ها و سازمان‌ها از انجام وظایف خود شانه خالی کرده‌اند. قوانین نادیده انگاشته می‌شوند و حمل‌ونقل عمومی به بوته فراموشی سپرده می‌شود تا هر سال شاهد وضعیت بدتری نسبت به سال قبل باشیم؛ غافل از آنکه روزی فرا خواهد رسید که دیگر دیر است...

در ۵ دسامبر ۱۹۵۲ دود غلیظی ناشی از سوخت زغال‌سنگ شهر لندن را فرا گرفت که ۱۲ هزار را نفر به کام مرگ کشاند و بیش از ۱۰۰ هزار نفر را بیمار کرد. آن روز سیاه سبب شد قوانین سخت و محکمی در زمینه هوای پاک به اجرا در آید و امروز شاهدیم که لندن دیگر یکی از شهرهای آلوده به‌شمار نمی‌آید.

حال چرا این مثال را آوردم! آلودگی لندن هم تا حدودی ناشی از موقعیت جغرافیایی آن است که در فصل سرما پدیده اینورژن (وارونگی دما) در آن اتفاق می‌افتد. تهران هم دچار این عارضه است. نادیده انگاشتن یک سری قوانین در حوزه محیط‌زیست چنین فاجعه‌ای را رقم زد و اگر ما نیز قوانین را جدی نگیریم چنین روزی انتظار ما را می‌کشد. در تهران آلودگی هوا رابطه‌ای مستقیم با عدم توسعه حمل‌ونقل عمومی دارد، این در حالی است که از جمله قوانین صریح در قانون هوای پاک تجهیز و توسعه حمل‌ونقل عمومی است؛ امری که سال‌هاست دولت‌ها آن را فراموش کرده‌اند و متاسفانه در ۴ سال گذشته مدیریت شهری نیز وقعی به آن ننهاد.

در سال ۱۳۹۶ تهران در رتبه ۱۳ آلوده‌ترین شهرهای جهان قرار داشت و متاسفانه در سال جاری در چند نوبت رتبه یک این آمار را به خود اختصاص داد. در حالی که اگر مدیریت گذشته اندکی به این موضوع توجه می‌کرد امروز چنین وضعی نداشتیم. (در سال ۹۶ بیش از ۷ هزار اتوبوس تحویل مدیریت شهری شد، اما در سال ۱۴۰۰ کمتر از ۳ هزار دستگاه اتوبوس فعال تحویل گرفته شد).

حمل‌ونقل عمومی همچنان که به‌طرز قابل‌ملاحظه‌ای می‌تواند استفاده از خودرو شخصی را کاهش دهد، سبب صرفه‌جویی در مصرف سوخت و در نتیجه تلطیف هوا نیز خواهد شد. براساس اعلام شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی مصرف سوخت روزانه در مهر امسال بالغ بر ۱۰۲ میلیون لیتر بوده، این در حالی است که براساس اعلام مدیریت شرکت بهره‌برداری مترو تنها استفاده از این روش حمل‌ونقل انبوه‌بر در ۷ ماه ابتدایی سال سبب صرفه‌جویی بیش از ۱۴۰ میلیون لیتری در مصرف بنزین تنها در شهر تهران شدت است.

از همین رو درمی‌یابیم استفاده از مدها و روش‌های حمل‌ونقل عمومی البته با توسعه و تجهیز ناوگان صرفه‌جویی در مصرف سوخت و متعاقبا کاهش آلاینده‌ها را در پی خواهد داشت که این امر در تلطیف هوا و نیز محیط‌زیست سالم و پاک‌تر بسیار مفید و اثربخش خواهد بود. استفاده از حمل‌ونقل عمومی یعنی استفاده کمتر از خودرو شخصی و این یعنی آلایندگی کمتر.

در کنار این موارد توجه به هوشمندسازی حمل‌ونقل و افزایش دسترسی شهروندان به مدهای حمل‌ونقل عمومی نیز می‌تواند مفید باشد؛ موضوعی که باز هم در مدیریت گذشته مغفول ماند.

تهران روزهای آلوده‌ای را طی می‌کند و دیگر نفس ندارد؛ پس بهتر است توسعه حمل‌ونقل عمومی در اولویت اول دولت و نهادهای دخیل قرار گیرد تا همچون پمپاژکننده خون به رگ‌های دودگرفته شهر عمل و راه نفس شهر را باز کند. تهران نیازمند حمل‌ونقل عمومی توسعه‌یافته و مطلوب است.

یادداشت

آلودگی هوا قابل‌پیشگیری بود

سیدجعفر تشکری‌هاشمی-رئیس کمیسیون حمل‌ونقل شورای اسلامی شهر تهران

روز ملـی حمل‌ونقل، فرصتی بـرای یادآوری اخـلاص، شـجاعت و صداقـت فعـالان عرصه حمل‌ونقـل و قدرشناسـی از خدمات ارزشـمند رانـندگان و مهلتی برای بازبینی وضعیت موجود و مسائل و مشکلات موجود بر سر راه این بخش از یک‌سو و بازنگری در اختیارات، اعتبارات و امکانات موردنیاز به‌منظور نیل به وضعیت مطلوب از سوی دیگر اسـت. ضمن گرامیداشـت این روز و تلاش رانندگان شـبکه حمل‌ونقل مسـافری و باری در اقصی نقاط کشور، باید از خدمات خستگی‌ناپذیر سایر تلاشـگران حوزه حمل‌ونقل در ناوگان‌های مترو، اتوبوسـرانی و تاکسیرانی نیز قدردانی کرد. این در حالی اسـت که تلاش این گروه گاهی در سایه مشکلات زیربنایی حوزه حمل‌ونقل مغفول مانـده و به نتایج مطلوب نمی‌رسـد. واقعیت این اسـت که شـبکه حمل‌ونقل کشـور اعم از بار و مسـافر، با معضلات فراوانی روبه‌رو است و کمبود و فرسـودگی ناوگان به‌ویژه در بخش مسـافری، نه‌تنها کار را برای رانندگان این بخش دشوار، بلکه مسـافران آن را نیز با مشـقت مواجه کرده است. بیش از یک دهه غفلت، دولت‌های مختلف نسبت به شهر تهران و عدم‌حمایت از ناوگان حمل‌ونقل عمومی که روزبه‌روز با مسائل و مشکلات بیشتری دست‌وپنجه نرم می‌کرد، باعث شده است که امروز ناوگان‌های ریلی و اتوبوسی این شهر، از فقر شدید قطار و اتوبوس موردنیاز در رنج باشـند؛ رنجی که مسافران این ۲ بخش، آن را هر روز با تمام وجود احساس می‌کنند. ناوگان اتوبوسرانی کلانشهر ۹ میلیـون نفری تهران، حداکثر برای جمعیت یک شـهر ۳ میلیون نفری کفایـت می‌کند و افزایش ده‌ها برابری نرخ اتوبوس در یکی، دو دهه اخیر و محدودیت‌های ناشی از کاهش درآمدهای دولت و شهرداری تهران و آثار تحریم‌های ناجوانمردانه در بحث واردات و تولید داخل، از دلایل عمده‌ای هسـتند که شـرایط حال حاضر را بـرای ناوگان اتوبوسـرانی تهران رقم‌زده اسـت، ازاین‌رو ضمن اورهـال اتوبوس‌های موجود به‌صورت اساسـی، خرید اتوبوس‌های جدید از سازندگان داخلی که خوشـبختانه با حمایت قابل‌تقدیر دولت، شـاهد آغـاز فرآیند ورود آنها به تهران و سـایر شـهرها و کلانشـهرهای کشـور هسـتیم و نیـز تامین اتوبوس‌های نو از سازندگان خارجی، راهکارهایی هسـتند که در صورت وجود اراده جدی، می‌توان آن را بـا کمترین زمان ممکن، اجرایی و عملیاتی کرد. شبکه مترو به‌عنوان سامانه پاک و انبوه بر نیز به‌دلیل کمبود نـاوگان موردنیاز باوجود ظرفیت مناسـبی که از آن برخوردار است، شرایط بهتری از اتوبوسـرانی ندارد. بر این اساس، ضمن تمرکز بر توسـعه و تکمیل ایستگاه‌ها و خطوط موجود و اجتنـاب جدی از اقدام به احداث خطوط جدید، تجهیـز و تقویـت ناوگان ریلـی از طریق اورهال واگن‌هـای موجود و خریـداری واگن‌های جدید از سـازندگان داخلـی و خارجی با حمایت دولت و اسـتفاده از تسـهیلات دولتی، باید با جدیت و به‌فوریت در دستور کار مدیریت شهری قرار گیرد.

آلودگـی هوا کـه این روزها باتوجـه به پدیده وارونگـی دما، جریان زندگـی را در تهران دچار اختلال کرده و سـلامت شهروندان را در معرض تهدید قرار داده اسـت، ناشـی از عـوارض کاملا قابل‌پیشـگیری اسـت که محصـول بی‌توجهی دولت‌هایـی بـوده که اهمیـت توسـعه ناوگان حمل‌ونقـل عمومی و ضرورت از رده خارج کردن خودروهای فرسوده و موتورسیکلت‌های آلاینده را جـدی نگرفتند و البته تـا وقتی به‌جای انجام اقدامـات بنیادیـن مانند حمایـت همه‌جانبه از توسـعه مترو و اتوبوسـرانی بـه اقدامات نمادین مانند تعطیلی مدارس بسـنده کنیم، در به روی همین پاشـنه خواهد چرخید. در شورای اسلامی شهر تهران، تمام توان را برای غلبه بر چالش‌هایی که تهران و مردم آن روزانه با آنها سر و کار دارند و کاستی‌ها و کمبودهای حوزه حمل‌ونقل عمومی به کار خواهند گرفت و سعی بر این است تا با انجام پیش‌بینی‌های لازم در برنامه چهارم توسعه شهر تهـران، تدابیر و تمهیدات موردنظـر را در قالب ماموریت‌هایـی که تحقق آنها بااراده جدی و عزم جزم امکان‌پذیر است، اتخاذ کنیم و به اجرای آن با همت شهرداری تهران و حمایت دولت امیدوار باشیم.

امید اسـت با گشـایش در گره‌های چندین و چندسـاله حمل‌ونقل، شـاهد تحقـق مطالبات بحـق مردم عزیزمـان به‌موازات پاسـخگویی به خواسته‌های بجای رانندگان پرتلاشی باشیم که با تمام وجود، در شهرها و جاده‌های کشور تلاش می‌کنند و میراث رانندگانی هستند که در دوران دفاع مقدس بـرای خدمت به هموطنان خود، از جان خویش مایه گذاشتند.

پروانه ساخت واحدهای نهضت ملی با تخفیف ارائه می‌شود

رئیس بنیاد مسـکن انقلاب اسلامی بااشاره به تخفیف ۳۰ درصدی پروانه سـاخت واحدهای نهضت ملی مسـکن گفت: در این طـرح دولت زمین را رایگان در اختیار مردم قرار می‌دهد و درباره پروانه سـاخت نیز تنها عوارض دریافت می‌شود. به‌گزارش پایگاه خبری وزارت راه و شهرسازی، اکبر نیکزاد روز جمعـه در بازدیـد از پروژه ۳ هزار و ۱۵۲ واحـدی اکباتان نهضت ملی مسـکن شهر صدرا شیراز اضافه کرد: براساس قانون عوارض ساخت در طرح نهضت ملی با ۳۰ درصد تخفیف دریافت می‌شـود که در برخی شـهرها نیز شورای شهر تخفیف‌های بیشتری برای خانه‌دار شدن مردم در این زمینه در نظر گرفته است. وی اضافه کرد: در بخش تعرفه نظام‌مهندسی، نیز قانون‌گذار اعلام کرده تخفیف لازم برای این واحدها در نظر گرفته شـود، اجرای بخش زیرسـازی واحدها برعهده دولت است که شبکه آب، گاز و فاضلاب را دولت انجام می‌دهد، دریافت کنتور و انشـعاب هم برعهده متقاضی اسـت. رئیس بنیاد مسـکن انقلاب اسـلامی کشـور اضافه کرد: ۳۲۰ هزار واحد مسکونی روسـتایی در قالب طرح نهضت ملی مسـکن با اعطای تسهیلات مصوب ۲ میلیارد ریالی به هر خانوار در حال ساخت است. برنامه‌های دولت در ارتباط با سـاخت خانه در مناطق روستایی و شـهرهای زیر ۲۵هزار نفر جمعیت از سوی بنیاد مسـکن به‌خوبی در حال اجرا است. نیکزاد بااشاره به اینکه همه ۴۰ هزار روسـتای بالای ۲۰ خانوار کشـور دارای طرح هادی هستند، گفت: بازنگری طرح‌های هادی طبق قانون باید سـالانه در ۴ هزار روسـتا طی ۱۰ سـال اجرا شـود، دولت سال گذشته در ۴ هزار و ۳۰۰ روستا این بازنگری‌ها را انجام داده است.

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

صمت الزامات مدیریت مصرف انرژی را بررسی کرد

نفس گاز به شماره افتاد

یکی از چالش‌های اصلی وزارت نفت در سـال‌های گذشـته مربوط به تراز کردن تولید گاز طبیعی به مصرف آن در کشور می‌شود. در این بین، اتفاقات زمستان سال گذشته شامل قطعی گاز و برق در برخی مناطق کشور تحت‌تاثیر افزایش مصرف گاز در بخش خانگی و نرسیدن گاز به نیروگاه‌ها رقم خورد، زنگ خطری جدی درباره امکان منفی شـدن تراز گاز کشـور را به‌صدا درآورد. به‌طورکلی باتوجه به مصرف بی‌رویـه و خارج از اسـتاندارد گاز طبیعـی در بخش‌های مصرف‌کننده نهایی، باوجـود اینکه تلاش‌های انجام‌گرفتـه برای تولید حداکثری و تامین کامل گاز در کشـور، روند تراز منفی گاز و اعمال محدودیت در گاز مصرفی برخی بخش‌های مصرف‌کننده از سال‌های اخیر شروع شده و با ادامه روند کنونی مصرف گاز به‌ویژه در ماه‌های سرد سال، به‌طورقطع در چند سال آینده این روند تشدید می‌شود و کشور برای تامین نیازهای داخلی خود با مشکل مواجه خواهد شد. صمت در این گزارش، چالش‌های پیشروی ایران در زمینه بهینه‌سازی و صادرات گاز طبیعی را بررسی کرده است.

عکس: صمت

ایران جایگزینی مناسب برای صادرات گاز به اروپا

مطابق تعهدات شـرکت ملـی گاز ایران در افق ۱۴۱۰، میـزان تقاضـای گاز طبیعی در کشـور بیـش از ۱۳۵۰ میلیون مترمکعب در روز خواهد بود؛ این در حالی اسـت که مقـدار گاز قابل‌تحویل حدود ۹۵۰ میلیون مترمکعب در روز اسـت. به‌بیان‌دیگـر، اختلافی بالغ بر ۴۰۰ میلیون مترمکعب در تراز تولید و مصرف گاز طبیعی وجود خواهد داشت،بنابراین کشور با چالش جدی تامین گاز مشترکان و مصرف‌کننـدگان بخش‌های خانگی، تجـاری، صنایع، پتروشـیمی‌ها، سیمان، پالایشگاه‌ها، نیروگاه‌ها و صادرات مواجـه خواهد بود. در حال حاضر کشـور امکان صادرات گاز را ندارد، باتوجه به شـرایط کنونی گاز، ایران نمی‌تواند جایگزین روسـیه شـود، اما اگر در درازمدت صرفه‌جویی انجام بگیرد و توسـعه مخازن انجام شود، ایران می‌تواند از فرصت‌ها اسـتفاده کند و این مسئله تنها منوط به شرایط کنونی نمی‌شود و در صورت فراهم شدن شرایط می‌تواند از مزایای توسـعه صادرات بهره ببـرد. باید مصرف بهینه اتفاق بیفتد و در کنار آن نیز توسـعه مخازن انجام بگیرد؛ عـلاوه بر این، حفظ و پایداری شـرایط موجود و توسـعه سـرمایه‌گذاری نیز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار اسـت که اگر محقق شود، می‌توانیم آینده خوبی را برای صنعت گاز ترسـیم کنیم. هر زمانی که ایران گاز مازاد داشـته باشد، ایـن فرصت برایـش وجود دارد که به بازارهای اروپایی راه پیدا کند. همچنین امکان صادرات گاز ایران به اروپا وجود دارد، اما باید به بحث مدیریت مصرف، توسـعه انرژی‌های تجدیدپذیر، توسـعه و پایداری تولید گاز و سرمایه‌گذاری در مخازن جدید توجه شود. از طرفی، باید روی این مسئله فکر شـود و اگر با روش فعلی پیش برویم، امکان صادرات گاز به اروپا وجود نخواهد داشت.

توجه به بازاریابی و افزایش صادرات گاز

جواد سـلیمان‌پور، کارشـناس حوزه انرژی بااشـاره به نقـش بازاریابی و صادرات گاز در افزایش تولید به صمت گفت: فرض کنید که دولت باید با یک دیپلماسـی فعال با کشـوری‌های همسایه برای توسعه میدان گازی خود وارد تعامل شود. شیوه تعامل بدین‌صورت است که این کشورها برای توسـعه میدان گازی ایران اقدام کنند و بعد از انجام پروژه بخشـی از گاز تولیدشده را به مدت چند سال برای خود بردارند، به‌گونه‌ای که اصل و سود پول خود را به‌دست آورند. بعد از این مدت، ادامه صادرات گاز به این کشـور با دریافت پول از آنها همراه خواهد بود. وی اظهار کرد: برای مثال، یک قرارداد ۲۰سـاله منعقـد می‌کنیم که برمبنای آن، کشور طرف قرارداد یکی از میادین گازی ما را توسعه دهد و بابت انجام این پروژه، روزانه ۱۰۰ میلیون مترمکعب افزایش تولید خواهیم داشـت که از این رقم گاز، کشـور هدف به مدت ۱۰ سـال، ۶۰ میلیون مترمکعب را به‌ازای اصل و سود سرمایه‌گذاری به‌صورت رایگان دریافت و برای ۱۰ سال بعدی باید بابت آن پول به ایران پرداخت کند. در این شیوه همچنین، روزانه ۴۰ میلیون مترمکعب گاز برای مصرف در داخل کشور نیز فراهم شده است و بدین‌ترتیب نیاز داخلی نیز تامین می‌شود.

چالش‌های توسعه میادین گازی

سـلیمان‌پور گفت: در مجموع به‌نظر می‌رسد که توجه بـه بازاریابی و افزایش صادرات گاز می‌تواند گره بسـیاری از مشـکلات در مسـیر اجرای پروژه‌های بهینه‌سـازی و توسـعه میادین گازی را حل کند، به‌گونه‌ای که نیازی به واردات گاز از کشورهای همسـایه نباشد، اما شورای‌عالی انـرژی، وزارت نفت و سـایر مجموعه‌های متولی در حالی چشم‌اندازهای مثبتی برای بهینه کردن مصرف و افزایش تولید مطرح می‌کنند که از محرک اصلی آنها غافل هستند.

این کارشـناس با بیان اینکه یکـی از چالش‌های جدی بـرای اجرای پروژه‌های بهینه‌سـازی مصرف گاز به تامین مالی آنها برمی‌گـردد، به صمت توضیح داد: بدین‌صورت که برای انجـام یک پروژه بهینه‌سـازی، بخش خصوصی یا دولـت ابتدا هزینه خواهد کرد، سـپس با اجرای پروژه مقداری گاز صرفه‌جویی می‌شود.

راهکاری برای احیای پروژه‌های بهینه‌سازی

سـلیمان‌پور اذعان کرد: اگر گاز مازاد در داخل کشـور به‌فـروش برسـد، به‌دلیل نـرخ پایین حامل‌هـای انرژی در داخل کشـور، دوره بازگشـت سرمایه بسـیار طولانی خواهد بود. در این حالت، بخش خصوصی یا دولت هزینه زیادی برای انجـام بهینه‌سـازی کرده اسـت، اما پول حاصل از فروش داخلی گاز به‌صورت قطره‌چکانی بازخواهد گشت، در نتیجه اجرای پروژه‌های بهینه‌سازی از صرفه خواهد افتاد.

وی در پایـان گفت: یکی از راهکارهـای احیای اقتصاد پروژه‌های بهینه‌سـازی، ایجاد ظرفیت صادرات گاز ایران به کشورهای منطقه است. بدین‌صورت می‌توان با صادرات بخشـی از گاز صرفه‌جویی‌شـده، نرخ بازگشـت سرمایه طرح‌های بهینه‌سـازی را بهبـود داد و بخش خصوصی و دولت را به انجام این پروژه‌ها تشویق کرد.

> در حال حاضر ایران به‌طورتقریبی جزو چند کشور برتر دنیا در توسعه گازرسانی است که‌خود این موضوع افزایش مصرف را به‌دنبال دارد

لزوم صرفه‌جویی در مصرف گاز

حسـن مرادی، کارشناس انرژی درباره بحران گاز در کشـور به صمت گفت: دولت تلاش کرد در سـال‌های گذشـته توزیع منابع گازی را به‌نحوی مدیریت کند که کمبود گاز به مصرف خانگی منتقل نشود. به‌طورقطع، امسال نیز دولت اجازه نمی‌دهد کمبود گاز مردم را آزار دهد. وی اضافه می‌کند: توجه داشـته باشیم که تعادل مصرف و تولید در کشـور ما برقرار نیسـت و اگر منابع جدیدی اضافه نشود، امسال نبود تعادل، چالش‌برانگیز خواهد شـد. ایران چندین برابر کشورهایی که جمعیت مشابه با آن دارند، گاز مصرف می‌کند، به‌نحوی‌که گفته می‌شود مصرف گاز ایران به‌اندازه کل مصرف کشورهای اروپایی اسـت و شـاهد مصرف بی‌رویـه گاز در ایران هستیم.

دلایل افزایش مصرف انرژی در ایران

مرادی خاطرنشـان می‌کند: یکـی از دلایل افزایش مصرف گاز در ایران، نامناسـب بودن وسایل گرمایشی است. بیش از ۲۵ میلیون بخاری دودکش‌دار در کشور ما وجـود دارد که علاوه بر آلودگی هوا، حجم بالایی از گاز مصرف می‌کند. در دهه گذشـته، دولت تصمیم به تعویض این بخاری‌ها داشت، اما این کار انجام نشد.

وی در ادامه افزود: ایران کشوری غنی از انرژی است، به‌طوری‌که از لحاظ وجـود ذخایر گازی رتبه دوم و از نظر تولیـد، رتبه پنجم را دارد، با ایـن حال در تامین گاز برای فصول سـرد سال با مشـکل مواجه است. اگر میان مصرف گاز ایران با دیگر کشورها مقایسه‌ای انجام گیرد، بدون تردید مصرف گاز ایران از خیلی کشـورها بالاتر اسـت، اما نکته آن اسـت که نمی‌توان بدون در نظر گرفتن شـاخص‌ها و متغیرها، این قیاس را انجام داد، برای مثال دمای مناطق مختلف با یکدیگر متفاوت است.

فقـدان بهینه‌سـازی‌های لازم گاز در همـه موارد از صنایع تا مصرف‌کنندگان خانگی موجب مصرف شدید برق تابستانی و گاز زمستانی می‌شود، ازاین‌رو با اعمال تدابیری چون اصلاح قیمت‌ها، نـوآوری و...باید روند مصرف را اصلاح کرد. ممکن اسـت با ادامه این شرایط، به‌زودی کمبود گاز در همه فصول، خود را نشان خواهد داد.

این کارشـناس خاطرنشان کرد: ممکن است مصرف گاز در شـهرها و روسـتاهای کوچک به‌دلیل سـرما و نبود امکانات گرمایشـی مناسـب بسـیار بیشتر باشد، در حالـی که در همین مناطـق دهک‌های کم‌درآمدتر ساکن هستند. برای ممانعت از این تلفات بالا، ضرورت بهینه‌سازی در مصرف و تولید وجود دارد.

وی ادامه داد: این موضوع که گفته شـود قشـر مرفه مصرف بالاتر و مابقی دهک‌ها مصرف پایین‌تری دارند، چندان کارشناسانه نیست. گفتنی است، بالاترین دهک ۳۰ درصد مصرف بیشـتر دارند و پایین‌ترین دهک هم ۴۰ درصـد مصرف کمتری داشـته‌اند. بر این اسـاس، حجم تفاوت خیلی بالا نیسـت، مگـر خانه‌های بزرگی که به‌طبع بنا بر مساحتی که دارند، گاز بیشتری را هم مصرف می‌کنند،اما نه آن‌قدر بیشتر که تفاوت فاحشی وجود داشته باشد.

چالش‌های جدی سر راه افزایش تولید

مرادی گفـت: تحریم، نبود امکانات و تکنولـوژی، موجب شـد تا افزایـش تولید محقق نشـود، از سـوی دیگر نیـز، مصـرف گاز در بخش صنعت، نیـروگاه و خانگی نیـز افزایش یافـت، همچنیـن در حال حاضـر ایران به‌طورتقریبـی جزو چند کشـور برتر دنیا در توسـعه گازرسـانی است که خود این موضوع افزایش مصرف را به‌دنبال دارد. مرادی در پایان گفت: حل مشکل کمبود گاز در کشـور موضوعی نیست که بتوان در کوتاه‌مدت بـرای آن راهکار ارائه کرد، چرا که این موضوع نیازمند راهکارهای بلندمدت است، اظهار کرد: برای این مسئله باید متناسـب با ذخایر افزایـش تولید انجام می‌گرفت و باید مصـرف کنترل می‌شـد، اما متاسـفانه به‌دلیل مشکلاتی که وجود داشت، این موضوع محقق نشد.

سخن پایانی

باوجـود آنکه، ایران رتبه سـوم بزرگ‌ترین تولیدکننـده گاز طبیعی در جهان را دارد، اما باتوجه به شـروع افت فشـار مخازن گازی میدان پارس جنوبی و ادامه روند افزایشی مصرف، چالش جدی برای تامین گاز طبیعی در آینده بسیار نزدیک وجود خواهد داشت. این موضوع در سال‌های اخیر به‌ویژه در فصول سرد سال با افزایش تقاضای بخش خانگی برای گرمایش تشـدید شده است، به‌نحوی‌که تنها در سال ۱۳۹۸ حدود ۱۲ میلیارد لیتر گازوئیـل و نفت کوره بـا ارزش بیش از ۵ میلیارد دلار برای جبران کمبود گاز توسـط نیروگاه‌ها سوزانده شده است. ظرفیت‌های افزایش تولید انرژی در کشـور وجود دارد، اما امکان صادرات با مشـکلات همراه است و انتقال پول انرژی صادرشده به داخل کشور بسیار سخت شده است. برای افزایش تولید گاز از میادین جدید به سـرمایه‌ای معادل ۵۰ میلیارد دلار نیاز است که در صورت جذب این سـرمایه اهداف تولیدی محقق خواهد شد، وگرنه پس از سال ۱۴۱۰ نیز بروز پدیده کمبود گاز محتمل خواهد بود. از طرفی امـکان تامین چنین مبلغی از منابـع داخلی وجود ندارد و به‌فرض اگر هم بتوانیم چنین مبلغی را تامین کنیم، به فناوری، تجهیزات و دانش فنی نیاز است که حداقل امکان تامین آن از داخل و حتی در منطقه وجود ندارد.

امسـال نیز باوجود کاهش و گاه قطع گاز، بخش‌های مختلف صنعت و در مواقعی کاهش صادرات و مصرف مقادیر بیشـتر نفت‌کوره در مقایسه با گذشـته، اعمال خاموشی در صنایع و بخش‌های خانگی و تجاری محتمل اسـت. این آمار نشـان می‌دهد در صورت بی‌توجهی و نبود برنامه‌ریزی و اقدام سـریع، کشـور با بحران جدی برای امنیت انرژی روبه‌رو خواهد شد؛ به‌نحوی‌که واردات این حامل انرژی یا بازگشـت به دهه ماقبل ۷۰ شمسی و خرید و توزیع وسـایل گرمایشـی نفتی و زغالی بین مردم اجتناب‌ناپذیر خواهد بود.

تحلیل صمت از روند تامین مواد اولیه در بازار نشان داد

تلاش فولادی‌ها برای افزایش صادرات

کتایون ملکی: فولاد پس از نفت خام دومین ماده پرمصرف در کشورهای مختلف جهان بوده و کاربردهای بی‌شمار آن در صنایع مختلف غیرقابل‌انکار است. صنایعی نظیر ساختمان و انبوه‌سازی، خودروسازی، تولید قطعات، لوازم‌خانگی و ... از فولاد به‌عنوان مواد اولیه خود استفاده می‌کنند. در سال‌های اخیر، رشد مصرف فولاد در کشورهای مختلف به‌شدت در رشد اقتصادی آنها موثر بوده است. تا جایی که گفته می‌شود هر یک درصد رشد مصرف فولاد در یک کشور، معادل رشد اقتصادی ۸۵درصدی آن کشور است.

افزایش آمار صادرات فولاد در ۲ ماه گذشته نشان می‌دهد، تولیدکنندگان فولاد باوجود محدودیت‌ها و نگرانی‌های بسیار در زمینه تامین مواد اولیه، برق، گاز و... تلاش می‌کنند تا حضوری ادامه‌دار در بازارهای خارجی داشته و سهم قابل‌توجهی از صادرات غیرنفتی را به خود اختصاص دهند، اما ادامه‌دار بودن این رشد، نیازمند برخی اقدامات از سوی دولت است.

به‌گزارش صمت، صنعت فولاد در سال‌های اخیر تلاش کرده تا میزان صادرات خود را افزایش دهد. این موضوع باعث شد تا سهم این صنعت در ارزآوری کشور افزایش پیدا کند، با این همه مشکلات و نگرانی‌های تامین سوخت همچنان پابرجا است.

عکس: صمت

محدودیت‌های گازی در فصل زمستان می‌تواند آماری را که حالا با تلاش فولادی‌ها مثبت شده، در پایان سال نسبت به سال قبل کاهشی کند

صنعت فولاد ایران و جهان

در سال‌های گذشته میزان تولید و مصرف فولاد خام در جهان به‌صورت چشمگیری افزایش یافته است. در سال ۲۰۱۹ ، تولید فولاد خام در سرتاسر دنیا حدود ۱۸۷۰ میلیون تن بوده که نسبت به سال ۲۰۰۹ (۱۰ سال پیش) حدود ۵۰ درصد افزایش یافته است.

کشور چین با تولید ۹۹۶ میلیون تن فولاد خام در سال ۲۰۱۹ ، بزرگ‌ترین تولیدکننده فولاد در جهان بوده است. این کشور علاوه بر رتبه یک تولید فولاد در جهان، رتبه اول در مصرف فولاد را نیز در اختیار دارد. پس از چین و با اختلاف زیاد، هند (۱۱۱ میلیون تن) و ژاپن (۹۹ میلیون تن) بزرگ‌ترین تولیدکنندگان فولاد در جهان هستند.

جالب است، بدانید که بیشتر از ۹۵ درصد تولید فلزات اساسی در جهان، مربوط به فولاد و آلیاژهای فولادی بوده و مصرف فلزات دیگری مثل آلومینیوم، سرب، روی و ... کمتر از ۵ درصد است. پیش‌بینی می‌شود که در سال‌های آتی نیز روند رو به رشد تولید و مصرف فولاد به‌ویژه در اقتصادهای در حال توسعه ادامه‌دار باشد.

ایران نیز با تولید حدود ۳۲ میلیون تن فولاد در سال ۲۰۱۹ و با جهش ۴ رتبه‌ای نسبت به سال ۲۰۱۶ ، در رتبه دهم دنیا قرار گرفته است.

تولید فولاد ایران در سال‌های گذشته همواره روند افزایشی داشته و نسبت به ۱۰ سال گذشته نیز حدود ۳ برابر شده است، همچنین صنعت فولاد در ایران توانسته علاوه بر تامین مصرف داخلی، در بین ۱۰ کشور صادرکننده فولاد خام نیز قرار گیرد. بخش فروش داخلی فولاد خام و سایر محصولات فولادی تولیدشده در شرکت‌های داخلی بیشتر در بورس کالا انجام می‌شود.

علاوه بر تامین نیاز داخلی، افزایش تولید و فروش صادراتی در راستای تامین ارز موردنیاز کشور از محل صادرات غیرنفتی بسیار مورداهمیت است، بنابراین پیش‌بینی می‌شود که حمایت‌های ویژه دولتی از این صنعت در آینده نیز ادامه‌دار باشد.

به‌طورکلی آینده بازار جهانی فولاد را می‌توان مثبت ارزیابی کرد. تولیدکنندگان ایرانی فولاد در صورت اتخاذ استراتژی‌های مناسب می‌توانند از ظرفیت‌های موجود در بازارهای داخلی و خارجی و حمایت‌های دولتی استفاده کنند و علاوه بر سودآوری مناسب برای سهامداران، سهم ویژه‌ای در رشد و رونق اقتصادی کشور داشته باشند. پیش‌بینی می‌شود که طی سال‌های آینده روند تولید فولاد ایران همچنان رو به افزایش است و تا سال ۲۰۲۵ به بیش از ۵۰ میلیون تن در سال برسد.

اشتهای بالای چین

افزایش تقاضا در بازارهای جهانی و اشتهای بالای چین در سال‌های اخیر روند رو به رشدی را برای صنعت فولاد در پیش داشت و همین موضوع رقابت در بازارهای جهانی را افزایش داد. در این بین، صنعت فولاد در حالی که به‌دنبال تامین نیاز داخلی بود، تلاش کرد تا سهم خود در بازارهای جهانی را افزایش دهد.

آمارها نشان می‌دهد در سال ۱۴۰۰، ۱۱ میلیون و ۸۴ هزار تن صادرات از سوی صنعت فولاد انجام شده که رشدی ۲۳ درصدی نسبت به مدت مشابه سال ۱۳۹۹ داشت.

این در حالی است که اگر محدودیت‌های برق و گاز وجود نداشت، بدون شک این عدد بیش از ۱۱ میلیون بود.

در سال ۱۴۰۰، کشورهای چین، عراق، اندونزی، تایلند و امارات ۵ بازار کلیدی صادرات زنجیره فولاد ایران بودند که بیش از ۷۶ درصد کل صادرات کشور را شامل شدند.

بازارهای صادراتی ایران

چین ۲۷.۳ درصد از بازار صادرات زنجیره فولاد ایران را به خود اختصاص داده است. طی این مدت بیش از ۳ میلیون و ۵۴۰ هزار تن محصول به ارزش ۲ میلیون و ۲۱ هزار دلار به چین صادر شده که معادل ۳۰ درصد از حجم کل صادرات زنجیره فولاد ایران در مدت یادشده است.

همچنین عراق و اندونزی نیز به‌ترتیب با واردات یک میلیون و ۹۰۰ هزار تن (معادل یک میلیون و ۲۶۱ هزار دلار) و یک میلیون و ۶۹۷ هزار تن (معادل یک میلیون و ۹۳ هزار دلار) سهم ارزشی ۱۷ و ۱۴.۸ درصدی از مجموع صادرات زنجیره فولاد ایران را دارا بودند.

طی مدت یادشده، تایلند نیز سهم ارزشی ۱۰.۱ درصدی (یک میلیون و ۱۶۸ هزارتن) و امارات سهم ۷.۳ درصدی (۷۲۴ هزار و ۱۷۰ تن) را از مجموع صادرات زنجیره فولاد ایران به خود اختصاص دادند.

تغییرات در روند صادراتی

روند صادراتی ایران در سال ۱۴۰۱ با تغییراتی همراه شد. این در حالی بود که واحدهای فولادسازی در پی هدف‌گذاری‌های انجام‌گرفته به‌دنبال افزایش تولید بودند و برنامه‌های خود را در این راستا تدوین کرده‌اند، اما عوامل بیرونی باعث شد تا آمارهای صادراتی در ۶ ماهه اول ۱۴۰۱ چندان خوشایند نباشد.

نخستین اتفاق و شاید مهم‌ترین دلیلی که توانست آمار صادراتی ایران در ۶ ماهه اول را کاهشی کند، تصمیم ناگهانی وزارت صنعت، معدن و تجارت مبنی بر وضع عوارض صادراتی بود. این اتفاق در حالی رخ داد که در پی حمله روسیه به اوکراین بازار کامودیتی‌ها با رشد نرخ همراه شد و فرصت طلایی برای صادرات شکل گرفت، البته این تصمیم چندان پایدار نبود و با افزایش اعتراض فعالان معدنی و صنایع معدنی لغو شد، اما همین مدت کوتاه توانست آمارهای صادراتی را تحت‌تاثیر قرار دهد.

از سویی دیگر، چین به‌عنوان نخستین مقصد صادراتی فولاد ایران در سال ۱۴۰۰، جایگاه خود را به عراق داد که بخشی از این موضوع به رکود اقتصادی در چین باز می‌گردد.

البته شرایط در بازار عراق هم چندان برای صادرکنندگان خوب نبود، زیرا تحرکات ترکیه رقابت در این بازار را سخت کرده و باعث شده بود تا ایران دومین واردکننده فولاد پس از ترکیه به عراق باشد.

انتشار آمار ۷ماهه

با انتشار آمار ۷ماهه، کاهش‌ها کمتر از آمار ۶ ماهه بود و این موضوع نشان می‌داد در ماه سپتامبر، اتفاقات خوبی در حوزه صادرات فولاد رخ داده است و کاهش‌ها به حدود ۷ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل رسیده بود.

اما حالا صنعت فولاد در ۲ ماه اخیر روند رو به رشدی را در صادرات ثبت کرده است که می‌تواند نور امیدی برای ماه‌های باقیمانده از سال باشد تا کاهش در ۲ فصل ابتدایی سال را جبران کند. براساس آمار منتشرشده از سوی گمرک، برای دومین ماه متوالی شاهد صادرات بالای یک میلیون تن فولاد در ماه هستیم.

عملکرد آبان ۱۴۰۱ ، نشان از صادرات ۱.۱۴۴ میلیون تن انواع محصولات فولاد به ارزش ۵۶۸ میلیون دلار دارد که بالاترین سطح تاریخ ماه آبان است.

در مجموع ۸ ماه نخست امسال، ایران ۶.۷۴ میلیون تن فولاد و محصولات پایین‌دست به ارزش ۳.۷ میلیارد دلار صادر کرده که از نظر وزنی، حدود ۸ درصد کمتر از سال قبل بوده، اما باتوجه به شتاب رشد صادرات و فروش‌های فولادسازان بزرگ در ماه جاری، انتظار رشد صادرات در مجموع امسال، محتمل است.

یک پالس مثبت به مسئولان

اما افزایش صادرات فولاد می‌تواند یک پالس مثبت به مسئولان دولتی باشد، زیرا در شرایطی که کشور در تامین ارز با محدودیت مواجه است، افزایش صادرات غیرنفتی از جمله فولاد می‌تواند راهگشای این مشکل باشد. از سویی دیگر، تولیدکنندگان فولاد برای افزایش سهم صادراتی خود باید میزان تولید را افزایش دهند تا علاوه بر تامین نیاز داخل، درآمدهای صادراتی‌شان افزونی یابد.

از طرف دیگر، رشد روزافزون نرخ ارز نیز می‌تواند، طرفداران بازار سرمایه به خرید نمادهای فولادی را افزایش داده و جایگاه این شرکت‌ها را در بورس ارتقا دهد، اما تحقق چنین موضوعی نیازمند تولید باکیفیت و حضور مستمر در بازارهای هدف و همچنین نیازمند برنامه‌ریزی برای ورود به بازارهای جدید است.

در ۲بخش کیفیت و برنامه‌ریزی برای ورود به بازارهای جدید، فولادسازان کشور برنامه‌های مهم و کارشناسی را در دستور کار دارند و امروز محصولات برخی شرکت‌های فولادی در بازارهای صادراتی یکه‌تازی می‌کنند. این موضوع نتیجه سرمایه‌گذاری در بخش تحقیق و توسعه و افزایش همکاری با شرکت‌های دانش‌بنیان در راستای تامین نیاز به تکنولوژی و قطعات است، اما در بخش حضور مستمر امروز، صنعت فولاد با چالش‌هایی همراه است که می‌تواند این فاکتور مهم را تحت‌تاثیر قرار و توان رقابتی را کاهش دهد.

مشتریان حاضر در بازارهای جهانی به‌دنبال خرید مداوم هستند تا بتوانند برنامه‌ریزی در تولید و فروش محصولات خود داشته باشند. در این بین، اما وضع برخی قوانین و مقررات بدون در نظر گرفتن اهمیت این موضوع، حضور فولادی‌ها را دستخوش تغییر می‌کند.

مشکلات تامین مواد اولیه

از سویی دیگر، مشکلاتی در بحث تامین مواد اولیه و همچنین انرژی (گاز ـ برق) از موضوعاتی است که با تغییر برنامه‌های تولید می‌تواند صادرات را هم نشانه گرفته و ارزآوری شرکت‌های فولاد را کاهش دهد.

هرچند امروز صنعت فولاد در ماه مهر و آبان، رشد مثبتی در صادرات را ثبت کرد، اما با شروع محدودیت‌های گازی نگرانی‌های زیادی در زمینه تامین نیاز داخلی و به‌دنبال آن حضور در بازارهای صادراتی وجود دارد. توجه وزارت نفت در بحث تخصیص گاز به بخش خانگی، صنعت را دچار مشکل می‌کند و این در حالی است که تکنولوژی صنعتی همچون فولاد برپایه گاز طراحی شده است.

محدودیت‌های گازی در فصل زمستان می‌تواند آماری را که حالا با تلاش فولادی‌ها مثبت شده، در پایان سال نسبت به سال قبل کاهشی کند.

اما در کنار این موضوع، مصوبه جدید دولت برای صنایعی همچون فولاد، پتروشیمی، آلومینیوم، مس، روی و سرب برای عرضه ۱۰۰ درصدی ارز حاصل از صادرات در سامانه نیما هم می‌تواند شرایط را برای فولادها دشوار کند، زیرا هزینه‌های تولید با ارز آزاد محاسبه می‌شود و اختلاف ارز نیمایی و آزاد هم به حدود ۱۰ هزار تومان رسیده است. این تصمیم می‌تواند آمار صادرات در برخی واحدها را تغییر دهد.

سخن پایانی

رشد صادرات فولاد در ۲ ماه اخیر، حاکی از آن است که فولادسازان براساس برنامه‌ریزی دقیق و کارشناسی اقدامات را پیش می‌برند و می‌توانند سهم صادرات غیرنفتی را افزایش دهند، اما تحقق این موضوع مستلزم حمایت دولت در بحث تامین زیرساخت و رفع موانع موجود در تولید است تا علاوه بر رشد صادراتی، به رشد تولید و اشتغالزایی نیز کمک کند. در غیر این صورت، واحدهای تولیدی نمی‌توانند با قدرت بالایی در بازارهای جهانی حضور داشته باشند و به‌نوعی بازار را به رقبا می‌سپارند.

نوبت اول

اداره کل راه و شهرسازی استان یزد

آگهی اعلام نظر کمیسیون تشخیص ماده ۱۲ قانون زمین شهری

کمیسیون تشخیص ماده ۱۲ استان یزد با توجه به نظریه شماره ۵۰۸ مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۲۳ در خصوص پلاک ثبتی باقیمانده ۵۹۳۸/۶ بخش ٤ یزد ، به مساحت ۱۸۰۰۰ مترمربع را طبق کروکی ذیل این آگهی، بصورت زمین موات اعلام نموده لذا با توجه به عدم دسترسی به مالک یا مالکین پلاک فوق و با استناد به مصوبه مورخ ۷۱/۱۱/۰۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام مراتب را در دو نوبت به فاصله ۱۰ روز به اطلاع مالک یا مالکین و صاحبان سایر حقوق قانونی پلاک فوق می‌رساند در صورت اعتراض احتمالی به نظریه صادره مراتب اعتراض خود را حداکثر ظرف مهلت سه ماه از انتشار آخرین آگهی به مراجع صالحه قضایی تقدیم دارند در صورت عدم اعتراض در فرجه زمانی یاد شده نظریه صادره قطعی است.

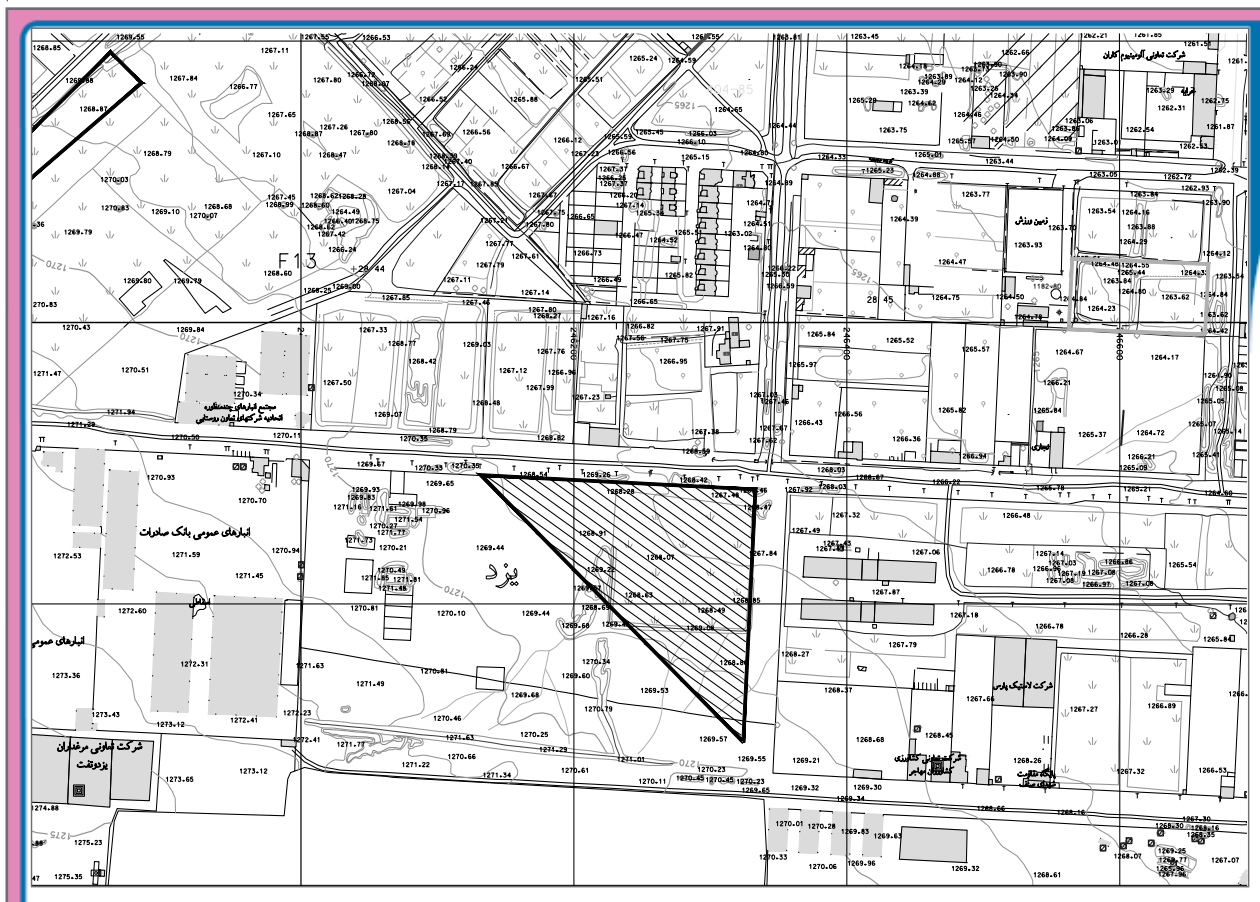

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۹/۲۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۱۰/۰۷

اداره ارتباطات و اطلاع‌رسانی اداره کل راه و شهرسازی استان یزد

یادداشت

صعود حمایتی بورس ادامه‌دار نیست

سعید کرداری
کارشناس بازار سرمایه

شاخص بورس پس از گذر از ماه‌های ابتدایی سال، در مسیر ریزش و افت ارزش قرار گرفت. با این وجود از اوایل آبان و به‌دنبال ورود سیاست‌گذاران اقتصادی دولت به موضوع وضعیت نامساعد تالار شیشه‌ای، شاهد بازگشت شاخص کل به مسیر صعودی بوده‌ایم. بورس تهران در طول ۲ ماه اخیر روند رو به رشد و مثبتی را پشت سر گذاشته است؛ هرچند در برخی از روزها شاهد اصلاح مسیر صعودی بازار نیز بوده‌ایم. باید تاکید کرد بخشی از این رشد تحت تاثیر حمایت نهادهای دولتی، سازمان بورس و همچنین تزریق نقدینگی از منابع صندوق توسعه ملی است. یعنی روند سبزپوشی بورس تهران را نباید ناشی از جذب سرمایه سهامداران حقیقی دانست.

عرضه خودرو در بورس کالا نیز در هفته‌های اخیر به بهبود عملکرد سهام شرکت‌های خودرویی و به‌دنبال آن حمایت از تداوم سبزپوشی تالار شیشه‌ای منتهی شد. در واقع کاهش فشار سیاست قیمت‌گذاری دستوری روی خودروسازان و اختصاص سود حاصل از فروش خودرو به تولیدکنندگان یکی از محرک‌های اصلی این بازار در روزهای گذشته بوده است.

البته باید تاکید کرد همچنان ریسک‌های حاکم بر بازار بورس تهران پابرجا هستند و عملکرد این بازار را تحت تاثیر منفی قرار می‌دهند. ریسک‌های یادشده در نگاه کلان به اقتصاد کشور و در ابعاد جزئی‌تر به عملکرد بازار سرمایه، لطماتی را تحمیل می‌کنند.

ریسک‌های سیاسی و تجاری از مهم‌ترین خطرات حاکم بر اقتصاد ایران هستند که در سال‌های اخیر و حتی ماه‌های گذشته پررنگ‌تر شده‌اند. برای بهبود شرایط اقتصاد و ارتقای سطح عملکردی صنایع انتظار می‌رود تعامل خوبی میان ایران و سایر کشورها برقرار شود. در همین حال باید تاکید کرد بنگاهداری شرکتی نیز با ریسک‌های متعددی روبه‌رو است.

در کنار ریسک‌های حاکم بر بورس تهران، سودآوری سرمایه‌گذاری‌های کم‌ریسک، رو به رشد است. در حال حاضر شاهد انتشار اوراق گام هستیم که نرخ موثر سود این اوراق تا حدود ۲۸ درصد نیز برآورد می‌شود. این رشد تمامی بازارهای موازی و مولد را با رکود روبه‌رو می‌کند و در واقع تنها بازارهای سفته‌بازی و دلالی توان رقابت با اوراق گام را دارند.

شیب بازار در ۲ سال گذشته نزولی بوده است؛ بر همین اساس ترس سرمایه‌گذاران برای حضور در این بازار و سرمایه‌گذاری در این بخش افزایش خواهد یافت. در واقع برآیند کلی عملکرد بورس تهران در طول ۲ سال گذشته، مانعی جدی در مسیر ورود صاحبان سرمایه به بورس تهران است.

در ارزیابی اثرگذاری عملکرد بازار بین‌المللی کامودیتی‌ها بر بورس تهران نیز باید تاکید کرد باتوجه به تداوم سیاست‌های انقباضی ازسوی فدرال‌رزرو در ماه‌های گذشته، شاهد ریزش قیمت فلزات در بازار جهانی بوده‌ایم. در حال حاضر نیز حتی باتوجه به کاهش تداوم سیاست‌های انقباضی ازسوی بانک مرکزی این کشور، همچنان رکود اقتصادی دنیا را تهدید می‌کند؛ در نتیجه نباید به رشد قابل‌توجه بهای فلزات در بازار جهانی امید چندانی داشت.

بورس تهران نیز کامودیتی‌محور است و صنایع فلزی و معدنی و پتروشیمی سهم مهم و اثرگذاری از بازار سرمایه ما را در اختیار دارند؛ بنابراین روند کاهشی قیمت کامودیتی‌ها در بازار جهانی، از میزان فروش و سودآوری صنایع کشور می‌کاهد که همین افت بر سودآوری صنایع بورسی و به‌دنبال آن ارزش سهام این شرکت‌ها تاثیر منفی دارد.

پیش‌بینی می‌شود در سال ۲۰۲۳ روزهای بهتری در انتظار بازار کامودیتی‌ها باشد. البته همچنان موضوعات غیرقابل‌پیش‌بینی همچون بروز تنش و جنگ در مناطق مختلف دنیا، می‌تواند عملکرد بازار کامودیتی‌ها در سطح جهانی را تحت تاثیر منفی قرار دهد.

همین موارد غیرقابل پیش‌بینی بر عملکرد صنایع کشور و به‌دنبال آن سودآوری بورس اثرگذار خواهند بود.

کلیدی برای گشایش در بازار سرمایه

تسهیل صادرات یک فرصت طلایی پیش روی زنجیره فولاد است. به گزارش پایگاه خبری بازار سرمایه مهرداد اکبریان، رئیس انجمن سنگ‌آهن ایران درباره وضعیت این صنعت بیان کرد: باتوجه به کاهش سرانه مصرف فولاد در کشور تحت تاثیر رکود داخلی و اجرا نشدن طرح‌های عمرانی، دغدغه سرمایه‌گذاران بابت احتمال افت سودآوری شرکت‌ها در زنجیره فولاد تا حدودی منطقی است، اما کلید گشایش قفل تسهیل و افزایش صادرات زنجیره فولاد است.

این فعال صنعت سنگ‌آهن اضافه کرد: در صورت حمایت از صادرات و رفع موانع پیش روی صنایع برای حضور در بازارهای صادراتی، علاوه بر آنکه ارزآوری حاصل از صادرات محصولات غیرنفتی افزایش می‌یابد و شرایط اقتصادی بهتری خواهیم داشت، سودآوری شرکت‌ها نیز افزایش خواهد داشت. ضمن اینکه نرخ ارز اخیرا افزایش داشته و در صورت رونق صادرات زنجیره فولاد، افزایش نرخ ارز نیز اثر مثبت بااهمیتی در رشد سودآوری شرکت‌ها خواهد داشت.

وی ادامه داد: می‌توان گفت تسهیل صادرات یک فرصت طلایی پیش روی زنجیره فولاد خواهد بود تا به‌مدد رشد درآمدهای حاصل از صادرات، هم در حجم تولید و فروش زنجیره فولاد، تعادل ایجاد و نگرانی‌ها بابت کاهش فروش مقداری در داخل کشور برطرف شود و هم شرکت‌ها از افزایش نرخ ارز منتفع شوند و هم درآمدهای ارزی کشور افزایش یابد و تبعات ناشی از تحریم و تنگنای ارزی کمرنگ‌تر شود. اکبریان تصریح کرد: باتوجه به وضعیت حال حاضر اگر دولت راهکارهای خلاقانه‌ای در پیش بگیرد که برای یک مقطع ۶ تا ۱۲ ماهه صادرات محصولات فلزی و معدنی رونق بگیرد، هم جریان ورود ارز به کشور تقویت می‌شود و هم شرکت‌های کوچک‌تر از فضای رقابتی ناشی از این رکود آسیب نمی‌بینند.

کمبود بودجه دولت و قیمت خوراک پتروشیمی، سد راه توسعه صنایع

جنجال نرخ خوراک پتروشیمی‌ها و بحران ادامه‌دار صنایع

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

تعیین نرخ خوراک واحدهای پتروشیمی موضوعی چالش‌برانگیز به‌ویژه در نیمه دوم هر سال است. نرخ فروش خوراک پتروشیمی‌ها به‌ویژه بهای گاز طبیعی که هر سال در جریان تصویب بودجه تعیین می‌شود، عملا امکان برنامه‌ریزی بلندمدت را از صنایع سلب می‌کند و فعالیت این واحدهای تولیدی را تحت تاثیر منفی قرار می‌دهد. در سال جاری نیز اخبار متفاوت و حتی متناقضی از نرخ خوراک پتروشیمی‌ها برای سال ۱۴۰۲ گزارش شده است. برخی شنیده‌ها از کاهش نرخ خوراک واحدهای پتروشیمی در سال آتی و برخی دیگر از افزایش آن حکایت دارد. در هر حال باید تاکید کرد طبق فرمولی که در سال‌های اخیر برای تعیین نرخ خوراک واحدهای پتروشیمی مورداستفاده قرار گرفته، تامین نیاز این صنایع به خوراک با قیمت‌های جهانی بوده است. افزایش نرخ انرژی در کشورهای اروپایی به‌واسطه حمله روسیه به اوکراین، مهم‌ترین علت این موضوع بود و عملکرد بسیاری از شرکت‌های پتروشیمی و صنایع وابسته به آنها را تحت تاثیر منفی قرار داد. توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که بخش قابل‌توجهی از بازار سرمایه ایران مربوط به پتروشیمی‌هاست و ۲۳ درصد بازار فرابورس را نماد شرکت‌های شیمیایی و پتروشیمی تشکیل می‌دهد. بر همین اساس اصلاح اصولی فرمول نرخ خوراک پتروشیمی‌ها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و ازسوی سازمان بورس و اوراق بهادار و همچنین صنایع پتروشیمی دنبال می‌شود.

عکس: آیدا فریدی

رفع موانع صنعت پتروشیمی با پیگیری‌های بورس

جلسات متعددی در هفته‌های گذشته به‌منظور رفع موانع صنعت پتروشیمی میان انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پتروشیمی و سازمان بورس برگزار شده است. به گزارش سازمان بورس و اوراق بهادار احمد مهدوی ابهری، دبیر کل انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پتروشیمی گفت: براساس آمار منتشره اکنون سهم پتروشیمی‌ها در بازار سرمایه نسبت به گذشته قابل‌توجه‌تر شده است، به همین خاطر تولیدکنندگان حاضر در این صنعت باید به‌منظور رفع موانع و مشکلات رابطه نزدیکی با مسئولان مربوط در سازمان بورس داشته باشند.

وی افزود: یکی از مهم‌ترین ضعف‌های اقتصاد کشور این مسئله است که سرمایه‌ها به‌جای حرکت به سمت تولید، جذب بازارهای غیرمولد شده‌اند. یکی از مهم‌ترین راهکارهای حرکت سرمایه به سمت تولید، همکاری دوجانبه میان سازمان بورس و صنایع است. مسئولان به‌واسطه این همکاری‌ها می‌توانند چالش‌ها و مشکلات صنایع را به دستگاه‌های مسئول اطلاع دهند. در دوران جدید مدیریت سازمان بورس، جلسات متعددی با هدف رفع موانع صنعت پتروشیمی میان انجمن و سازمان بورس برگزار شده است.

مهدوی ابهری تصریح کرد: حدود ۷۰ درصد هزینه پتروشیمی‌ها به خوراک بازمی‌گردد. در همین راستا براساس قانون و آیین‌نامه پیشنهاد اصلاح فرمول نرخ خوراک در میز صنعت سازمان بورس مطرح شده است. با رفع این مشکل شرکت‌های پتروشیمی به‌عنوان یک صنعت پیشران سودآوری قابل‌توجهی را تجربه خواهند کرد.

دبیر کل انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پتروشیمی گفت: افزون بر بحث خوراک، مسئله حامل‌های انرژی نیز یکی دیگر از دغدغه‌های اصلی صنعت پتروشیمی است که در میز صنعت موردبررسی قرار گرفته و امید می‌رود با پیگیری‌های سازمان بورس این دو موضوع در بودجه ۱۴۰۲ اصلاح شوند.

موانع جذب سرمایه به صنایع پتروشیمی

همایون دارابی، کارشناس اقتصاد و فعال بازار سرمایه در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: تامین خوراک صنایع پتروشیمی یکی از مهم‌ترین چالش‌هایی است که عملا روند فعالیت این صنعت و همچنین توسعه آن را در سال‌های اخیر تحت تاثیر منفی قرار داده است. کمبود گاز به‌عنوان خوراک اصلی صنایع پتروشیمی در ماه‌های سرد سال و همچنین نرخ بالای آن، عملا روند فعالیت این صنعت را متاثر ساخته و همچنین مانع جذب سرمایه به این بخش شده است.

وی افزود: نرخ گازی که به‌عنوان خوراک صنایع پتروشیمی ایران استفاده می‌شود در مقایسه با بسیاری از کشورهای دارنده ذخایر گازی به‌مراتب بالاتر برآورد می‌شود و همین موضوع از رقابت‌پذیری تولید در کشور ما می‌کاهد. علاوه بر این شاهد قیمت‌گذاری تبعیض‌آمیز گاز در بخش‌های مختلف و همچنین برای صنایع گوناگون هستیم.

دارابی گفت: این قیمت‌گذاری تبعیض‌آمیز در شرایطی عملکرد صنایع را تحت تاثیر منفی قرار داد که انتظار می‌رود گاز در بخش‌های بدون مزیت اقتصادی یا با مزیت اقتصادی کمتر، گران‌ترین بها را داشته باشد و گاز مصرفی در تولید یک محصول که مزیت اقتصادی دارد، شامل تعرفه ترجیحی شود.

این کارشناس اقتصاد گفت: در سایه شرایط موردبحث صنایع پتروشیمی ما با چالش‌های جدی روبه‌رو هستند. همین دست اشتباهات مانع توسعه صنعت پتروشیمی ایران در حوزه خوراک مایع شد و به این ترتیب ایران نسبت به رقبای خود از جمله عربستان، عقب ماند. پتروشیمی‌های گازی با مشکلات جدی روبه‌رو شده‌اند و انتظار می‌رود در آینده نزدیک کشورهای حاشیه خلیج‌فارس و همچنین امریکای شمالی، گوی رقابت را در این بخش هم از ایران بگیرند.

دارابی گفت: برای رفع این چالش پیشنهادشده دولت در قالب قراردادهای بلندمدت با صنایع پتروشیمی همکاری کند؛ به این معنا که توسعه ذخایر انرژی کشور را به این صنایع بسپرد و این واحدها نیز با تامین خوراک ارزان، سرمایه لازم برای توسعه ذخایر گازی را از فروش محصولات خود به‌دست آورند، اما نظم حاکم بر وزارت نفت در طول دهه‌های گذشته و همچنین نبود رگولاتوری بر عملکرد این وزارتخانه، مانع اجرای چنین پیشنهادهایی شده است.

دارابی گفت: تبعیض در روند تامین گاز صنایع مختلف چالش‌زا است. این تبعیض به‌منزله فرصتی برای توزیع رانت و همچنین از میان رفتن مزیت رقابتی و اقتصادی در کشور است.

این کارشناس اقتصاد گفت: در شرایطی که دولت متولی اصلی فروش گاز، نفت و همچنین خوراک صنایع پتروشیمی است، چنین مشکلاتی غیرقابل‌پیش‌بینی نیستند؛ بنابراین اصلاح سازکارهای حاکم بر این بخش ضروری به‌نظر می‌رسد.

وی در پایان تاکید کرد: باتوجه به اثرگذاری عملکرد صنایع پتروشیمی بر بازار سرمایه، رئیس سازمان بورس و همچنین وزیر اقتصاد در هفته‌های گذشته، موضوع بهای خوراک پتروشیمی‌ها را موردتوجه قرار داده‌اند. انتظار می‌رود با پیگیری‌های انجام‌شده، بخشی از مشکلات این صنایع در سال جاری برطرف شود تا همزمان از آسیب‌های احتمالی به بورس نیز جلوگیری شود. براساس آنچه گفته شد، باید اعتراف کرد اقتصاد ما سیاسی است و تجدیدنظر در این شرایط ضروری به‌نظر می‌رسد.

> نرخ فروش خوراک پتروشیمی‌ها به‌ویژه بهای گاز طبیعی که هر سال در جریان تصویب بودجه تعیین می‌شود، عملا امکان برنامه‌ریزی بلندمدت را از صنایع سلب می‌کند و فعالیت این واحدهای تولیدی را تحت تاثیر منفی قرار می‌دهد

تامین کسری بودجه با افزایش نرخ خوراک پتروشیمی‌ها

مجتبی دیبا، کارشناس اقتصاد و بازار سرمایه در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: گاز در صنعت پتروشیمی به‌عنوان خوراک کاربرد دارد؛ بر همین اساس فرآیند قیمت‌گذاری گاز به‌عنوان خوراک صنایع پتروشیمی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. تعیین نرخ خوراک برای واحدهای پتروشیمی از ۲ منظر موردتوجه قرار دارد؛ در درجه نخست آنکه عده‌ای معتقدند دولت گاز را با بهای پایین در اختیار واحدهای پتروشیمی و سایر صنایع قرار می‌دهد. این افراد ملاک مقایسه خود را نرخ گاز در ایران و کشورهای اروپایی عنوان می‌کنند.

البته در این زمینه باید توجه داشت ایران جزو بزرگ‌ترین دارندگان ذخایر گازی دنیا است و مقایسه بهای گاز در ایران و کشورهای اروپایی و فروش این محصول با آن نرخ به صنایع پتروشیمی کشور از اساس اشتباه است.

وی گفت: بسیاری از صنایع بزرگ پتروشیمی کشور به‌نوعی وابسته به دولت هستند.

حتی اگر سهام این شرکت‌ها در بورس عرضه‌شده باشد، باز هم بخش عمده‌ای از سهام این شرکت‌ها در اختیار دولت است و حتی مدیران آنها نیز توسط نهادهای دولتی تعیین می‌شود؛ در نتیجه به‌اعتقاد برخی فعالان صنعتی و اقتصادی تعیین نرخ خوراک واحدهای پتروشیمی به‌منزله جیب به جیب کردن سرمایه‌های دولتی است. این دست اقدامات عموما با هدف جبران کسری بودجه دولت‌ها اجرایی می‌شوند و متضرر اصلی آنها مردم و سهامداران حقیقی این شرکت‌ها هستند.

این کارشناس اقتصاد تاکید کرد: در حالت کلی انتظار می‌رود بهای خوراک واحدهای پتروشیمی در برنامه‌ای چندساله تعیین شود و ثابت بماند. این اقدام زمینه‌ساز جذب سرمایه به این صنعت است. با این وجود از آنجا که دولتمردان و سیاست‌گذاران به نرخ خوراک واحدهای پتروشیمی به‌عنوان بستری برای درآمدزایی می‌نگرند، از تثبیت نرخ خوراک این واحدها حتی به‌شرط توسعه آنها، صرف‌نظر می‌کنند.

دیبا افزود: چالش صنایع پتروشیمی برای تامین گاز، به نرخ این خوراک منتهی نمی‌شود، بلکه این صنایع در سال‌های اخیر و تحت تاثیر توسعه‌نیافتگی ذخایر گازی کشور با محدودیت‌های جدی در روند تامین منابع انرژی خود روبه‌رو شده‌اند. در چنین شرایطی از فعالان صنایع پتروشیمی خواسته شده فرآیند اورهال خود را به ماه‌های سرد سال منتقل کنند.

با این وجود محدودیت‌های یاد شده در نهایت ریتم درآمدزایی و سندسازی بازار را تحت تاثیر منفی قرار داده است.

وی گفت: عملکرد صنایع پتروشیمی و نرخ خوراک واحدهای پتروشیمی در جریان تصویب بودجه سالانه، موردتوجه قرار می‌گیرد. نرخ گاز به‌عنوان خوراک صنایع پتروشیمی وابسته به نرخ انرژی در بازار جهانی است؛ در نتیجه این احتمال می‌رود که با بروز هر نوع تنشی در اقتصاد دنیا، نرخ تولید در صنایع پتروشیمی ما نیز تحت تاثیر قرار گیرد. کما اینکه در سال جاری نرخ خوراک صنایع پتروشیمی از حمله روسیه به خاک اوکراین، تاثیر گرفت. در چنین شرایطی فعالان این صنعت نمی‌توانند برای آینده خود برنامه‌ریزی دقیقی داشته باشند.

چالش‌هایی از نوع انرژی

علی رهبری، کارشناس اقتصاد در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: در سال‌های گذشته مبنای محاسبه نرخ سوخت صنایع گوناگون، درصدی از نرخ خوراک پتروشیمی‌ها بوده است. فرمول محاسبه نرخ خوراک پتروشیمی‌ها نیز براساس نرخ گاز در هاب امریکا، هاب آلبرتا کانادا، هاب NBP انگلستان و هاب FFT هلند و معدل وزنی نرخ داخل، صادراتی و وارداتی گاز در بازار ایران تعیین می‌شود.

وی افزود: در شرایطی که نرخ گاز در هاب‌های خارجی یادشده به‌دلیل تنش‌های سیاسی و منطقه‌ای افزایش می‌یابد، نرخ خوراک پتروشیمی‌ها نیز افزایش خواهد یافت. البته دولت در سال جاری اقدام به تعیین سقف قیمتی برای نرخ خوراک واحدهای پتروشیمی کرد. با این وجود همچنان انتقاداتی نسبت به اثرگذاری منفی قیمت بالای نرخ خوراک پتروشیمی‌ها بر عملکرد این صنایع مطرح می‌شود.

رهبری گفت: نرخ سوخت صنایع و مجتمع‌های بزرگ فولادی، پالایشی و پتروشیمی‌ها در لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ برابر ۱۰۰ درصد نرخ خوراک پتروشیمی‌ها تعیین شد. در ادامه با هدف جلوگیری از وارد آمدن خسارت جدی به فعالان این صنعت و افت قابل‌توجه سودآوری آنها، سقف نرخ سود صنایع در سال جاری برابر ۳۲۰۰ تومان در نظر گرفته شد، اما باید تاکید کرد افزایش یادشده همچنان قابل‌توجه است و تاثیری بسزا بر روند سودآوری شرکت‌های بورسی دارد.

وی افزود: انتظار می‌رود برای سال آتی این روند قیمت‌گذاری اصلاح شود تا مشکلات حاکم بر عملکرد صنایع و واحدهای پتروشیمی مرتفع شود.

سخن پایانی

کاهش نرخ خوراک صنایع پتروشیمی تاثیر بسزایی بر بهبود عملکرد این صنایع و ارتقای سطح سودآوری آنها دارد. توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که صنایع پتروشیمی کشور با چالش‌های جدی در مسیر فعالیت خود روبه‌رو هستند؛ بنابراین در سایه اصلاح یادشده، امکانی برای بهبود عملکرد این صنایع فراهم خواهد شد. در هفته‌های گذشته رایزنی‌هایی میان دولت و نمایندگان مجلس شورای اسلامی برای تعیین نرخ خوراک واحدهای پتروشیمی انجام شد، اما نتیجه مذاکرات یادشده در نهایت اعلام نشده است. البته برخی گمانه‌زنی‌ها و اظهارات نمایندگان مجلس حکایت از آن دارد که کاهش نرخ خوراک واحدهای پتروشیمی در دستور کار است. امید می‌رود با تعدیل قیمتی یادشده راهکاری برای بهبود عملکرد این صنایع و ارتقای سطح سودآوری آنها در بازار سرمایه مهیا شود.

استقرار دانش‌بنیان‌ها در شهرک‌های صنعتی تسهیل می‌شود

سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران در راستای تحقق شعار سال و قانون جهش تولید دانش‌بنیان، از واحدهای دانش‌بنیان برای استقرار در شهرک‌ها و نواحی صنعتی و فناوری حمایت می‌کند. به‌گزارش معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری، این سازمان حمایت‌های ویژه‌ای را در راستای توسعه و تقویت شرکت‌های دانش‌بنیان برنامه‌ریزی کرده است که از مهم‌ترین آنها می‌توان به واگذاری حقوق انتفاع عرصه در شهرک‌ها و نواحی صنعتی و فناوری به شرکت‌های دانش‌بنیان و صنایع پیشرفته به‌صورت نقد و اقساط اشاره کرد. بر این اساس، برای اراضی با مساحت بیش‌تر از ۳۰۰۰ مترمربع از تسهیلات ۱۰ درصد نقدی و اقساط ۴۸ماهه با تنفس ۶ ماهه در بازپرداخت اقساط و برای اراضی کمتر از ۳۰۰۰ مترمربع از ۱۰ درصد پرداخت نقدی با اقساط ۴۲ماهه یا تنفس ۶ ماهه در پرداخت اقساط بهره خواهند برد.

براساس این آیین‌نامه حمایتی، در صورت بهره‌برداری پیش از موعد شرکت‌های دانش‌بنیان و صنایع پیشرفته دارای مجوز از وزارت صمت و در صورت تصویب در هیات‌مدیره شرکت استانی، تا سقف ۳۰درصد اقساط باقیمانده مبلغ قرارداد حقوق انتفاع عرصه آنها از آخرین سفته‌های سررسیدنشده بخش تعهدی قرار مربوطه، به طرف‌های قرارداد بازگردانده می‌شود. اجاره‌بهای دفاتر برای شرکت‌های دانش‌بنیان و شتاب‌دهنده‌های فناوری و صنایع پیشرفته دارای مجوز، در مراکز خدمات فناوری و کسب‌وکار ایجادشده در سطح کشور، مشروط به فعالیت موثر در سال اول استقرار، به‌میزان ۲۰ درصد مبلغ اجاره دریافت می‌شود. براساس بند ب ماده ۲۴ دستورالعمل بهره‌برداری از زمین، اعیانی و تاسیسات شهرک‌های و نواحی صنعتی، صنفی و فناوری، شرکت‌های دانش‌بنیان تولیدی در صورت اخذ پایان کار ساختمانی و پروانه بهره‌برداری، تا سقف ۱۰ درصد مشمول مشوق به اقساط باقیمانده نیز می‌شوند.

معضلات سد راه توسعه فناوری نانو بررسی شد

اسیر بالا و پایین نرخ در بازار

گفت‌وگو

عکس: آیدا فریدی

روزبه‌روز به لیست تولید محصولات جدید دانش‌بنیان به‌ویژه محصولاتی که برپایه فناوری نانو ساخته می‌شوند، اضافه می‌شود؛ اما در بسیاری موارد، این محصولات در بازار خواهان چندانی ندارند، چرا که نسبت به همتایان خود که حاصل کاربرد فناوری نانو نیستند یا از نرخ بالاتری برخوردار هستند یا راه ورود به بازار را پیدا نکرده‌اند، در هر صورت روند دسترسی مردم به این محصولات نسبت به دیگر محصولات تا حد زیادی کمتر است. صمت در این گزارش، به مشکلات توسعه دستاوردهای جدید نانویی تولیدشده از سوی شرکت‌های دانش‌بنیان در بازار و از طرفی هم به معرفی جدیدترین محصولات ساخته‌شده با این نوع فناوری پرداخت.

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

فروش به‌اندازه یک‌سوم بودجه کشور

آمارها حاکی از آن است که سود اقتصادی برآمده از تولیدات دانش‌بنیان‌ها، نشانگر نقش مهم آنها در برون‌رفت از اقتصاد بیمار فعلی کشور است. چندی پیش، علیرضا منادی، رئیس کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس اذعان کرد که امسال شرکت‌های دانش‌بنیان به‌میزان یک‌سوم بودجه کشور فروش داشتند و تعداد ۸ هزار شرکت دانش‌بنیان، محصولات بسیار کارآمد و حیاتی را برای کشور تولید می‌کنند، به‌همین دلیل مجلس شورای اسلامی قانونی را تصویب کرده که عمده مشکلات بانکی، بیمه‌ای، بورسی، مالیاتی و گمرکی شرکت‌های دانش‌بنیان را برطرف می‌کند.

پیش به‌سوی اقتصاد دانش‌محور

بسیاری از کارشناسان هم معتقدند با قانون جدید می‌توان آینده بسیار روشن و افزایش شرکت‌های دانش‌بنیان را پیش‌بینی کرد. سعید سرکار، رئیس ستاد نانو معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری در گفت‌وگو با صمت معتقد است: باوجود سال‌ها فعالیت در این اکوسیستم، بیشتر کارشناسان بر این باور هستند که اقتصاد ایران باید از نفتی بودن رهانیده شود و به‌سمت اقتصاد دانش‌بنیان برود، در واقع ما برای توسعه اقتصادی راهی جز این نداریم که از اقتصاد مبتنی بر مواد خام به‌سمت اقتصاد مبتنی بر دانش و فناوری و محصولات و خدمات های‌تک برویم.

در ادامه شرح کامل این گفت‌وگو را می‌خوانید.

به‌نظر شما، بخش خصوصی می‌تواند چه تاثیری در افزایش این عدد داشته باشد؟ به‌عبارت‌دیگر، باوجود مرتفع شدن مشکلات مربوط به تسهیلات و تضامین به‌فرض به‌ثمر نشستن تولیدات، شرکت‌های دانش‌بنیان چگونه می‌توانند در اقتصاد نقش‌آفرینی کنند؟

پیش از اینکه بخواهم به سرمایه‌گذاری‌ها و انبوه‌سازی تولیدات بپردازم، خوب است به این نکته اشاره کنم که بخش خصوصی، کجای اقتصاد کشور قرار دارد و در کل چند درصد اقتصاد ما خصوصی است؟ خوب است، بدانیم که ما درباره کشوری صحبت می‌کنیم که صنعت نفت آن پیشران اقتصاد است و جای خالی رویکردی که براساس آن، توانمندی‌های تولید و قابلیت‌های فناورانه به‌رسمیت شناخته شوند، به‌شدت احساس می‌شود. در تمام دنیا، خریدها و سرمایه‌گذاری‌های دولتی، پیشران توسعه فناوری است. حال چه زمانی ما شاهد آغوش باز دولتی‌ها از دانش‌بنیان‌ها بوده‌ایم؟ عمده اقتصاد در کشور ما به‌دست دولت است و بقیه در قالب کوچک‌مقیاس فعالیت می‌کنند. بخش خصولتی هم بسان ضرب‌المثل مرغ و شترمرغ عمل می‌کند و راهی برای همکاری و دستگیری از دانش‌بنیان‌ها باز نمی‌گذارد؛ در حقیقت وقتی پای عمل به وظایف بخش خصوصی می‌رسد، خود را دولتی می‌داند و وقتی خواهان حمایت‌های دولتی آنها می‌شویم، تاکید بر خصوصی بودنشان دارند، در واقع، نه از دولت تبعیت می‌کنند و نه دل‌شان به حال بخش خصوصی می‌سوزد، چرا که منابع مالی آنها دولتی است؛ در اصل، زمین اقتصاد کشور خالی از بازیکنان بخش خصوصی است. مدیران اقتصاد کلان کشور؛ عبارتی به‌عنوان بخش خصوصی نمی‌شناسند.

باتوجه به اینکه برخی مسئولان از اهمیت قانون در توسعه دانش‌بنیان‌ها سخن می‌گویند، به‌نظر شما قانون چه نقشی در حل این معضل دارد؟

پیش از تدوین قانون، باید نگرشی وجود داشته باشد که تدوین و تبصره گذاشته شود. بی‌شک بی‌قانونی هم ناشی از نبود فرهنگ و نگرش توسعه اقتصاد دانش‌بنیان است. وقتی صنایع دولتی از اقتصاد دولتی نفع می‌برد، چطور انتظار داریم که به جریان اقتصاد پویا و دانش‌بنیان بها دهد؟ حتی فرآیند خصوصی‌سازی در کشور ما از مسیر رانت و دولت می‌گذرد که شرایط را بدتر کرده است. صنعت باید پیشران توسعه و فناوری یک کشور باشد. کارخانه یک موجود مرده است. زمانی می‌توان گفت که کشور دارای یک صنعت رو به رشد است که ماشین‌های صنعتی را خودمان تولید کنیم و بسازیم. صنعت باید زنده و پویا باشد و برای رشد و زنده بودن، احتیاج به فضا و نوآوری دارد. به‌اعتقاد من، غذای صنعت، فناوری است، یعنی صنعت در هر کشوری باید فناوری بخورد تا رشد کند و رقابت‌پذیر باشد و محصول خود را به بازار عرضه کند تا زنده بماند، اما در کشور ما به‌ندرت می‌توان چنین روالی را مشاهده کرد. صنعت در کشور ما مرده است و جانی ندارد، بنابراین فناوری که توسعه داده می‌شود، در اصل در فضای صنعتی کاربرد ندارد. چگونه می‌توان به یک نوزاد، غذای بزرگسالان را داد. صنعت در کشور ما ظرفیت تولیدات دانش‌بنیان‌ها و نوآوری‌ها را ندارند، حتی صاحبان آنها چون منافعی ندارند، انگیزه کارآیی هم ندارند، چرا که حقوق‌شان را دولت می‌دهد؛ به فراخور این شرایط، احساس مسئولیت نمی‌کنند و دغدغه نوآوری و سرپایی صنعت را ندارند. نمونه چنین روندی، خودروسازی و افتضاحاتی است که در این صنعت رخ داده است، حتی بخش خصوصی در کشور معیوب است، چرا که همگی نفت می‌فروشند. این فروش به‌صورت غیرمستقیم است که موجب سرپا ماندن بسیاری از بنگاه‌های اقتصادی در کشور است.

تاکنون تجربه کارآیی و کاربرد محصولات مبتنی بر نانو فناوری را در تولید و صنعت داشته‌اید؟

در بخش خصوصی که سرمایه‌گذار افراد و نه دولت بوده است، شاهد اتفاقات خوبی بوده‌ایم. بخش‌های خصوصی از فناوری نانو استفاده کردند و متوجه کاربرد نانو در مصارف اقتصادی خود شدند. در حوزه ساختمان، دارو و سلامت و صادرات خوبی هم داشتند و دنیا از آن استقبال کرده است. در سال ۸۶، رقمی معادل ۷۲ میلیون دلار صادرات داشتیم. ما در ستاد نانو هدف‌گذاری کرده بودیم که تا سال ۱۴۰۴، صادرات محصولات نانویی به یک میلیارد دلار برسد که تحت‌تاثیر عواملی از جمله نصف شدن بودجه ستاد نانو و بحران همه‌گیری کرونا، شیب رو به پایینی را تجربه کردیم. اتفاقاتی باعث شد که افت شدیدی داشته باشیم و امسال صادرات نزدیک به ۶۲ میلیون دلار را تجربه کردیم. اگر این بحران‌ها نبود، به‌طورقطع یک میلیون دلار صادرات داشتیم و متاسفانه تحت عواملی نتوانستیم به این هدف برسیم. به‌اعتقاد من، نانوتکنولوژی کشور از سوی دولتمردان ترور شده است.

نوشت‌افزارهایی برای پیشگیری از انتقال بیماری

در ادامه به معرفی یکی از محصولات جدید نانویی پرداختیم؛ محصولی که می‌تواند در پیگیری از انتقال بیماری‌ها در بیمارستان‌ها، مدارس، بانک و هر فضای عمومی دیگری که از نوشت‌افزار استفاده می‌شود، تاثیر بسزایی داشته باشد. ۲ سال همه‌گیری کرونا باعث شد تا فناوران کشورمان به فکر تولید محصولی بیفتند که خاصیت آنتی‌باکتریالی دارد و مانع انتقال باکتری و ویروس می‌شود. مهران مهرزاد، مدیر تحقیق و توسعه یک شرکت دانش‌بنیان در گفت‌وگو با صمت به معرفی و کارآیی نوشت‌افزارهایی پرداخت که خاص بیمارستان‌ها و دیگر مراکزی است که عموم مردم از نوشت‌افزارهای مشترک استفاده می‌کنند.

شرح کامل این گفت‌وگو در ادامه آورده شده است.

نوشت‌افزارهای نانو باکتریال ویژه بیمارستان‌ها و مراکز عمومی چه ویژگی منحصر به فردی نسبت به دیگر نوشت‌افزارها دارند، اینکه تا چه میزان از انتقال بیماری‌ها پیشگیری می‌کنند؟

ساخت و تولید نوشت‌افزار سلامت‌محور از اهداف اصلی این شرکت دانش‌بنیان به‌منظور توسعه تولید نوشت‌افزار داخلی است که افزون بر نانویی بودن آنها خاصیت آنتی‌باکتریال هم دارند. خودکارهای دکتر پنتر یکی از آن دستاوردهایی است که افزون بر نانویی بودن آنتی‌باکتریال هم است. سال‌ها پیش دانشمندان به این حقیقت علمی دست یافتند که نوشت‌افزارها نظیر خودکارها و استندهای جوهر یکی از عوامل اصلی انتقال بیماری در بیمارستان‌ها، بانک‌ها و دیگر مراکزی هستند که عموم مردم به‌طورمشترک از نوشت‌افزار استفاده می‌کنند، در واقع زمانی که متوجه انتقال بیماری در بیمارستان‌ها از طریق استفاده از نوشت‌افزارهای مشترک شدیم، درصدد تولید نوعی از نوشت‌افزار برآمدیم که مانع از انتقال هر نوع میکروب و بیماری باشد؛ بی‌شک فناوری نانو گزینه مناسبی برای دستیابی به این هدف بود. خودکارها و استندهای آنتی‌باکتریال می‌توانند از شیوع هرگونه بیماری ناشی از انتشار میکروب و ویروس به دیگر اعضای کادر بیمارستان‌ها و کارمندان در مراکز دولتی بکاهد. باتوجه به اینکه هزینه‌های زیادی برای انتخاب جوهر و نوک خودکارها ویژه مناطق گرمسیر و سردسیر شد، توانستیم با استفاده از فناوری نانو جوهرهایی را تولید کنیم که نیروی کشسانی خود را متناسب با دما افزایش یا کاهش دهند؛ در واقع فهمیدیم که چه نوک و جوهری برای اقلیم‌های مختلف مناسب است و متناسب با اقلیم هر منطقه خودکارهای ویژه با ویسکوزیته مناسب آن منطقه تولید شد.

این نوع نوشت‌افزارها با دیگر ابزارهای نوشتاری چه میزان تفاوت قیمتی دارند؟

قیمت این خودکارها کمابیش ۲ برابر خودکار داخلی است؛ ناگفته نماند که نمونه آنها در خارج از کشور نرخ بسیار بالایی به نسبت آن در داخل دارد. خوشبختانه توانستیم ۳ نوع خودکار تولید می‌کنیم که بدنه ۲ نوع آن و جوهرهای تمامی آنها نانوباکتریال است. بااینکه نوک خودکار در ایران یک محصول وارداتی است، اما ساخت نوشت‌افزار از پارامترهای زیادی پیروی می‌کند، حال اینکه کدام ویژگی با کدام‌یک از محصولات همخوانی داشته باشد، خود موضوع مهمی است که در نهایت باعث می‌شود، ایجاد حس بهتر به مخاطبان می‌شود. گفتنی است، این شرکت دارای پروانه تحقیق و توسعه در نوشت‌افزار است و مجوز ارائه گواهی بین‌المللی دارد؛ به‌عبارت روشن‌تر، دیگر شرکت‌های تولید نوشت‌افزار در جهان می‌توانند برای دریافت گواهی محصولات‌شان از این شرکت بخواهند که تست‌های لازم را انجام دهند.

آیا چنین ویژگی خاص نوشت‌افزارها است یا می‌توان در دیگر ابزارها نظیر اسباب‌بازی‌ها و اشیا هم به‌کار برد؟

در کل، این فناوری در آنتی‌باکتریال کردن دیگر محصولات هم کاربرد زیادی دارد و افزون بر نوشت‌افزار، توانایی ساخت دیگر محصولات با این ویژگی را داریم. برای مثال، چندی پیش درخواست برای آنتی‌باکتریال ظروف هم داشتیم. تولید این ماده آنتی‌باکتریال باعث شد، به‌عنوان یک شرکت دانش‌بنیان شناخته شویم. به‌عبارت‌دیگر، فناوری نانو این امکان را می‌دهد که بتوانیم محصولات دیگری تولید کنیم که خاصیت آنتی‌باکتریالی داشته باشند؛ محصولاتی نظیر تولید گواش ضدخراش. گفتنی است، بیشتر نقاشی‌ها با گواش در خطر خراشیدگی قرار دارند، به همین دلیل در موزه‌ها نمی‌توان از نقاشی‌های بارنگ گواش عسکبرداری کرد؛ چرا که اشعه دوربین‌های عکاسی باعث ایجاد خراش روی تابلو و نقاشی گواش می‌شود. خوشبختانه توانستیم گواش ضدخراش برای کودکان و هنرمندان تولید کنیم؛ این گواش با گذشت زمان دچار خراشیدگی نمی‌شود، همچنین موفق به تولید چسب‌هایی با فناوری نانو شدیم که از ویژگی چسبندگی بالایی برخوردار است. در حال حاضر مشکل ما این است که در عرضه با مشکلاتی مواجهیم و تقاضای بازار را نمی‌توانیم پاسخ بدهیم، اما در عین حال رشد خوبی هم در تولید داریم.

نام برند خودکارهای آنتی‌باکتریال با ساخت فناوری نانو چیست و اینکه آیا برنامه‌ای برای تولید جوهرهای آنتی‌باکتریال برای محصولات مربوطه دارید؟

خودکارهای دکتر پنتر نام تجاری این محصول است که بیشتر مورداستفاده جامعه پزشکی در بیمارستان‌ها قرار گرفته و بیشتر میزان فروش آن مربوط به این قشر بوده است. در حال حاضر برنامه‌ای برای ساخت جوهر نانو برای تمامی محصولات نداریم و تمرکزمان روی بدنه خودکارها در راستای کاهش انتقال بیماری است.

> غذای صنعت فناوری است؛ به‌عبارت دقیق‌تر، صنعت در هر کشوری باید از فناوری استفاده و رشد کند، رقابت‌پذیر باشد و محصول خود را به بازار عرضه کند تا زنده بماند اما در کشور ما به‌ندرت می‌توان چنین روالی را مشاهده کرد

سخن پایانی

بودجه در دانش‌بنیان یک سرمایه‌گذاری محسوب می‌شود. براساس آمارها، فروش سال ۱۴۰۰ محصولات نانو معادل ۱۹ هزار میلیارد تومان که ۶۲ میلیون دلار یعنی نزدیک به ۲ هزار میلیارد دلار صادرات بوده که ۱۷ هزار میلیارد در داخل فروش داشته است که ۹ درصد آن مالیات بر ارزش‌افزوده است که وارد خزانه دولت شده؛ مبلغی نزدیک به ۱۵۰۰ میلیارد تومان، در حالی که بودجه ستاد نانو حدود ۱۰۰ میلیارد بوده که ۱۵برابر آن به خزانه دولت برگشته است. این در حالی است که ادبیات سرمایه‌گذاری و پول هم نتوانست مسئولان را قانع کند که عملکردشان به نقش تولید داخل و دانش‌بنیان باشد نه‌تنها فروش نفت.

یادداشت

فایده فناوری‌های زیستی برای بشریت

سمیرا کهک ـ نایب رئیس انجمن علمی ایمنی زیستی ایران

امنیت غذایی شامل کمیت و کیفیت غذای تولیدی در یک کشور است که برای بهبود آن از استراتژی‌های متفاوتی استفاده می‌شود؛ این موارد شامل انواع و اقسام فناوری‌ها از جمله استفاده معقولانه از کود و سم و سایر چارچوب‌های لازم تا بهره‌گیری از فناوری زیستی جدید می‌شود که به‌طور چشمگیری از کاربرد سموم آفت‌کش را در بخش کشاورزی کاهش می‌دهد. گفتنی است، استفاده از این سموم برمبنای فناوری‌های زیستی خود هم باعث افزایش کمیت غذای تولیدی و هم به‌دلیل نبود باقیمانده سموم در محصولات تولیدی، کیفیت آن را بالاتر می‌برد و موجب ارتقای آن می‌شود. از سوی دیگر، از مهندسی ژنتیک برای غنی‌سازی محصولات کشاورزی با مواد معدنی و ویتامین‌ها نیز استفاده می‌شود که این مثال نیز باعث افزایش کیفیت غذای تولیدی است؛ مثال بارز و معروف آن تولید برنج طلایی است. همان‌گونه که پیش‌تر هم اشاره شد، معضل جدی در تولید فناوری‌های زیستی در کشور وجود ندارد؛ معضل اصلی ما ترویج فناوری است، اما این در حالی است که کشور ما تاکنون تنها مصرف‌کننده یا واردکننده محصولات برآمده از زیست فناوری بوده است. از یک سوی دیگر، تنش‌های زیستی در بیشتر مناطق جهان خود را نشان داده، به‌گونه‌ای که استفاده از این فناوری‌ها را برای افزایش کیفیت و کمیت محصولات کشاورزی و مواد غذایی امری اجتناب‌ناپذیر کرده است.

به‌طورکلی کشورهای پیشرفته جهان، برای تولید غذای جمعیت رو به رشد خود و مقابله با تغییرات اقلیمی از فناوری‌های نوین از جمله زیست فناوری بهره می‌برند. این موضوع می‌تواند درباره کشور ما هم صدق کند. با استفاده از فناوری‌های نو می‌توان میزان محصول تولیدی در واحد سطح را افزایش داد و حتی کیفیت محصول تولیدی را نیز بهبود بخشید؛ برای مثال در شرایط کم‌آبی می‌توان با مهندسی ساختار ریشه گیاهان، کمک کرد که گیاه آب موردنیاز خود را از سطوح پایین‌تر زمین‌های کشاورزی تامین کند و در نتیجه میزان آبیاری و آب مصرفی را کاهش داد. در کل، امروزه تعدد تنش‌های زیستی حاصل از تغییرات اقلیمی معضلی است که باعث شده بیشتر کشورها با بهره‌گیری از فناوری‌های زیستی به تولید گیاهان مقاوم به خشکی و شوری بپردازند و حتی برنج را به‌صورت خشکه‌کاری با میزان آب کم و استفاده نکردن از سموم آفت‌کش، تولید کنند، بنابراین باتوجه به اینکه الگوی اصلی اقلیمی کشورمان خشک و نیمه‌خشک است؛ برای تولید گیاهان ناگزیر هستیم که از زیست فناوری‌های نوین استفاده کنیم، همچنین برای مبارزه با آفات و بیماری‌ها بدون استفاده از سموم شیمیایی نیز می‌توان از این فناوری بهره جست. به‌ادعای واردکنندگان، ذرت تراریخته مقاوم به خشکی که امروزه در کشور امریکا تولید می‌شود، در محموله‌های وارداتی ذرت دامی به کشورمان نیز وجود دارد. این امر حاکی از آن است که در شرایط فعلی در کشور مصرف‌کننده محصولات وارداتی حاصل از زیست فناوری جدید تولیدی سایر کشورها هستیم، اما خودمان تولیدکننده نیستیم. متاسفانه افکار عمومی نسبت به هیچ فناوری به اندازه زیست فناوری مسموم نشده است و این در حالی است که مقالات و تحقیقات متعددی وجود دارند که سلامت و ایمنی این محصولات را تایید می‌کنند. سهم بیشتری از آنچه روزانه می‌خوریم، از محصولات کشاورزی به‌دست می‌آید که برای باروری بیشتر، نیازمند آبیاری منظم و فراوانی است تا بتواند محصولی سالم و پربازده تولید کند، از این‌رو کشورهایی چون ایران که از نظر منابع آبی در مضیقه هستند یا به‌سختی در بخش کشاورزی و باغداری فعالیت می‌کنند، باید راهکاری مناسب را برای رویارویی با این مشکل در نظر بگیرند. کشور ما در منطقه گرم و خشک کره زمین واقع شده و کشاورزان و باغداران برای آبیاری مزارع زراعی خود با مشکل تعداد آبیاری درطول هفته مواجهند. از قدیم آبیاری سنتی در کشور به‌ویژه مناطق روستایی برای آبیاری مزارع رواج داشت، اما در سال‌های اخیر باتوجه به روی کار آمدن فناوری‌های نوین، کشاورزان تلاش کرده‌اند با استفاده از شیوه‌های مختلف، علاوه بر مصرف آب کمتر، بازدهی تولید محصول را افزایش دهند.

نرخ سود بین‌بانکی رکورد پاییز را شکست

براساس آخرین اعلام بانک مرکزی نرخ سود بازار بین‌بانکی افزایش یافت.

به گزارش ایرنا، براساس آخرین اعلام بانک مرکزی نرخ سود بین‌بانکی در انتهای هفته گذشته به ۲۰.۹۹ رسید.

این عدد بالاترین نرخ از ابتدای فصل پاییز است. بالاترین نرخ سود امسال مربوط به ۳۰ تیر با ۲۱.۳۱ درصد است.

نرخ سود بین‌بانکی نرخی است که بانک‌ها با آن اقدام به استقراض از همدیگر می‌کنند و تغییر آن باید سایر نرخ‌های سود از جمله سود بانکی را هم تحت تاثیر قرار بدهد، اما باتوجه به تعیین دستوری نرخ سود بانکی، این سازکار در اقتصاد ایران مختل شده است؛ بنابراین مهم‌ترین ابزار سیاست پولی که برای کنترل تورم استفاده می‌شود، عملا تاثیر خود را تا حد زیادی از دست داده است.

گفتنی است جدول تغییرات هفتگی نرخ سود بین‌بانکی، نشان می‌دهد این نرخ در ادامه روند صعودی هفته‌های اخیر خود با عبور از رکورد ۹ ماه گذشته، به مرز ۲۱ درصد رسید؛ نرخی که به‌اعتقاد بسیاری از کارشناسان می‌تواند با کم کردن وابستگی بانک‌ها به منابع بانک مرکزی برای جبران کسری نقدینگی خود، در کنترل تورم نیز تاثیرگذار باشد، چراکه در این شرایط نیازی به تامین نقدینگی بانک‌ها ازسوی بانک مرکزی نیست و شاهد افزایش حجم پول در بانک‌ها نخواهیم بود.

عجله مجلس برای تصویب یک قانون پرابهام

مالیات بر عایدی سرمایه دلالی را حذف می‌کند؟

مریم غدیرپور
editor@smtnews.ir

تقاضای سوداگرانه در کنار عوامل دیگری مانند رشد نقدینگی، از جمله عواملی است که موجب نوسانات قیمتی در بازار دارایی‌هایی همچون مسکن، خودرو، طلا و ارز می‌شود. نوسانات قیمتی با ایجاد نااطمینانی از یک سو و افزایش نرخ ازسوی دیگر موجب اخلال در روند فعالیت‌های اقتصادی شده و تقاضای مصرفی را با مشکل مواجه می‌کنند؛ بر همین اساس برخی معتقدند وضع مالیات بر عایدی سرمایه با هدف محدودسازی فعالیت‌های سوداگرانه و همچنین رعایت عدالت و حمایت از فعالیت‌های مولد، ضروری است. حتی وزیر صمت افزایش نجومی نرخ خودرو را متاثر از بازار دلالی دانست و گفت اگر مجلس طرح اخذ مالیات بر عایدی سرمایه را به تصویب برساند جلوی واسطه‌گری در این بخش گرفته و قیمت‌ها واقعی خواهد شد. این نوع مالیات با هدف حل مشکلات ناشی از دلالی، یکی از پایه‌های مالیاتی است که در بسیاری از کشورها اجرایی شده و انتظار می‌رود با اجرای آن در ایران، نوسانات قیمتی ناشی از سوداگری کاهش یابد. مجلس شورای اسلامی نیز بر تصویب این طرح تا پایان سال تاکید دارد، این در حالی است که برخی معتقدند طرح مالیات بر عایدی سرمایه دارای ۶ ایراد اساسی است که برای موفقیت در اجرا، ابتدا باید این ۶ ایراد رفع شوند. صمت در این گزارش به نقش اخذ مالیات بر عایدی سرمایه در پیشگیری از شکل‌گیری و تپسعه بازارهای واسطه‌گری و اجرای آن در شرایط حاضر کشور پرداخته است.

عکس: آیدا فریدی

۶ ابهام یک طرح

مالیات بر عایدی سرمایه یکی از اجزای مالیات بر درآمد است که امروزه در بسیاری از کشورها اعمال می‌شود. این مالیات بر بازدهی حاصل از سرمایه‌گذاری در تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وضع می‌شود. در ایران در دهه ۶۰ خورشیدی برای نخستین بار قانون مالیات بر عایدی سرمایه مطرح و حتی تا حدودی نیز به اجرا گذاشته شد، اما به‌دلیل خلأهای فراوان لغو شد. در حال حاضر نیز ۶ اشکال به طرح مالیات بر عایدی سرمایه وارد است که در کمیسیون‌های مجلس شورای اسلامی در دست بررسی است.

۱. اموال غیرمنقول: با عنایت به اینکه به‌عنوان یک اصل کلی اثر قانون نسبت به آتیه است، مالیات بر عایدی سرمایه باید شامل اقلامی باشد که پس از تصویب قانون مورد خرید و فروش قرار می‌گیرند؛ بنابراین همه اموال خصوصا اموال غیرمنقول یا خودروهایی که به‌موجب اسناد مستند قبل از تاریخ تصویب طرح به تملک اشخاص درآمده‌اند نباید مشمول این مالیات شوند.

۲. بازارسازی برای ارز: اخذ مالیات از خرید و فروش ارز نباید موجب ایجاد این شائبه شود که خرید و فروش ارز که براساس قانون مبارزه با قاچاق ارز و کالا در زمره جرائم اقتصادی قرار گرفته مشروعیت یافته و به رسمیت شناخته شود.

۳. اخذ مالیات از نرخ کل: مالیات بر عایدی سرمایه باید مشمول مابه‌التفاوت نرخ خرید و فروش اقلام چهارگانه در طرح شود، نه آنکه بر ارزش فروش اموال تعلق گیرد. عدم رعایت این موضوع که در غالب موارد توسط مجریان به‌منظور اخذ مالیات بیشتر موردتوجه قرار نمی‌گیرد، طرح را از هدف مبارزه با سوداگری منحرف و آن را منصرف به اخذ مالیات از اموال اشخاص می‌کند که به‌نوعی با اصل ۴۷ قانون اساسی در تعارض است.

۴. کشور آماده نیست (تورم): در محاسبه مالیات بر عایدی سرمایه لازم است اثرات تورمی سنواتی در مأخذ مالیات‌ستانی باتوجه به نرخ حقیقی تورم مدنظر قرار گیرد، زیرا عدم توفیق در تنسیق نرخ تورم در ید آحاد جامعه نیست که از بابت آن متحمل ضرر و زیان مضاعف شوند. به‌بیان دیگر افراد نباید هم از بابت ناتوانی دولت در مدیریت نرخ تورم دچار کاهش ارزش ذاتی دارایی‌های خود شوند و هم از جهت افزایش ظاهری ارزش دارایی‌های متعلقه مشمول پرداخت مالیات ناعادلانه شوند.

۵. بازه زمانی: از آنجا که هدف از تصویب و اجرای این طرح مبارزه با سوداگری به مفهوم خرید و فروش اقلام موردنظر طرح در بازه‌های زمانی کوتاه‌مدت و کسب سود سرشار از این طریق است، در نظر گرفتن یک دوره زمانی خاص برای نگهداری این اقلام که احتمال کسب سود از طریق سوداگری را منتفی می‌کند باید سبب معافیت کلی از پرداخت مالیات بر عایدی سرمایه باشد.

۶. لزوم بازنگری مداوم در معافیت: میزان معافیت در نظر گرفته شده در طرح باید سالانه باتوجه به نرخ تورم مورد بازنگری قرار گیرد. بحث مالیات بر عایدی سرمایه در شرایطی داغ شده که برخی از کارشناسان مخالف، شرایط تورم‌زده کنونی اقتصاد ایران را مساعد اجرای این طرح کلان نمی‌دانند. به‌اعتقاد این عده ثروت در شرایطی مفهوم دارد که افزایش دارایی‌های اشخاص حاصل از درآمد فرد از محلی سالم و مولد باشد؛ این در حالی است که در اوضاع فعلی ثروت افراد جامعه حاصل از تورم است، نه دسترنج افراد.

کاهش جذابیت «غیرمولدها» با اخذ مالیات بر عایدی سرمایه

محمدرضا یزدی‌زاده، کارشناس امور مالیاتی در رابطه با نقش اخذ مالیات بر عایدی سرمایه در پیشگیری از ایجاد بازارهای دلالی به صمت گفت: اجرای درست طرح مالیات بر عایدی سرمایه جذابیت و خرید و فروش در بازارهای غیرمولد را کاهش می‌دهد و جامعه را به سمت تولید می‌برد. این کارشناس امور مالیاتی با بیان اینکه نبود جذابیت و کاهش سودآوری فعالیت‌های سفته‌بازی باعث کاهش نرخ برخی کالاهای سرمایه‌ای می‌شود، گفت: سودآور بودن فعالیت در بازارهایی از جمله طلا، مسکن، خودرو و ارز به‌دلیل دست به‌دست شدن و دلالی‌ها سبب شده با هدف کسب سودهای بیشتر عرضه کاهش و در نهایت نرخ این کالاها افزایش یابد. یزدی‌زاده با تاکید بر اینکه با تصویب طرح مالیات بر عایدی سرمایه اقتصاد به ثبات می‌رسد، تصریح کرد: وضع قانون مالیات بر عایدی سرمایه تاثیر بسیاری بر بازارهای مختلف دارد و علاوه بر ثبات قیمت، دست دلالان را نیز از این بازارها کوتاه خواهد کرد. وی ضمن انتقاد از معطل ماندن طرح مالیات بر عایدی سرمایه در مجلس شورای اسلامی، اظهار کرد: طبق این طرح، کسانی که از خریدوفروش هر کالایی سود کسب می‌کنند، باید مالیات پرداخت کنند. این طرح شامل خریدوفروش خودرو، مسکن و سایر کالاها نیز می‌شود. طرح یادشده در همه کشورهای دنیا اجرایی شده و مزایایی به همراه داشته است. یزدی‌زاده با بیان اینکه با تصویب قانون مالیات بر عایدی سرمایه دیگر نیازی به سایر پایه‌های مالیاتی نیست، گفت: باید زیرساخت‌های این قانون به‌خوبی تامین شود تا در مرحله اجرا با مشکل مواجه نشود، همچنین باید سامانه‌های الکترونیکی سازمان امور مالیاتی تکمیل شود؛ در غیر این صورت تحمیل پایه‌های مالیاتی جدید باعث حجم کار زیاد و تشکیل پرونده‌های بیشتر در سازمان امور مالیاتی می‌شود.

> وضع قانون مالیات بر عایدی سرمایه تاثیر بسیاری بر بازارهای مختلف دارد و علاوه بر ثبات قیمت، دست دلالان را نیز از این بازارها کوتاه خواهد کرد

مالیات ثروتمندان

یزدی‌زاده در تشریح جامعه هدف دریافت مالیات بر عایدی سرمایه بیان کرد: مالیات بر عایدی سرمایه مالیات بر پس‌اندازی است که در قالب شکل‌هایی از سرمایه متبلور می‌شود. وی افزود: در اقتصاد اخذ مالیات از عایدی سرمایه به مالیات‌ستانی از طبقه مرفه جامعه تعبیر می‌شود و جامعه هدف آن اقشار متوسط و ضعیف کشور نیستند. این کارشناس امور مالیاتی ادامه داد: مهم‌ترین هدفی که طرح مالیات بر عایدی سرمایه در کشورهای مختلف دنبال می‌کند کاهش شکاف طبقاتی است، زیرا قانون مالیات بر درآمد ظرفیت کاهش شکاف طبقاتی را ندارد. وی با اشاره به اینکه در بازارهای سوداگری بازدهی سرمایه از متوسط رشد اقتصادی بالاتر است، تصریح کرد: کسانی که از عامل سرمایه برای کسب عایدی استفاده می‌کنند، بازدهی سرمایه‌های‌شان از متوسط رشد اقتصادی بیشتر می‌شود که این امر تشدید شکاف طبقاتی را به‌دنبال دارد. یزدی‌زاده با اشاره به نقش مهم مالیات بر عایدی سرمایه در هدایت سرمایه‌ها به بخش‌های مولد گفت: در اقتصاد کشور فعالیت‌های تولیدی وجود دارد که با ریسک و نوسانات بازار مواجهند، همچنین درگیر تصمیمات خلق‌الساعه دولت می‌شوند و همین امر سبب شده بازده کمتر از نرخ تورم داشته باشند. در چنین شرایطی در صورت نبود قانون مالیات بر عایدی سرمایه، سرمایه از بخش مولد به بخش غیرمولد مهاجرت می‌کند، اما در اقتصادی که مالیات‌ستانی به‌درستی انجام شود به‌دلیل سودآور بودن بخش تولید، سرمایه‌ها در این بخش تجمیع می‌شوند که در نهایت رشد اقتصاد را به‌دنبال خواهد داشت.

لزوم تغییر الگوی رفتار

وی با تاکید بر اینکه هر قانون مالیاتی باید منجر به تغییر رفتار اقتصادی افراد شود، گفت: برای تحقق این مهم باید نرخ‌های مالیات بر عایدی سرمایه و معافیت‌ها به‌گونه‌ای طراحی شوند که تصمیم‌گیر اقتصادی به جای بخش‌های متورم غیرمولد به سمت فعالیت‌های مولد برود. در واقع نرخ‌های این پایه مالیاتی باتوجه به بازدهی بالاتر و ریسک کمتر این فعالیت‌ها باید خیلی بالاتر از نرخ‌های فعالیت‌های مولد باشد. علاوه بر این معافیت‌های مالیاتی هم باید به‌شدت محدود شوند.

معافیت یک خانه و یک خودرو

این کارشناس امور مالیاتی در پاسخ به این پرسش که آیا در طرح مالیات بر عایدی سرمایه می‌توان معافیت‌هایی در نظر گرفت، اظهار کرد: ملک محل سکونت یا اصلی هر فرد باید معاف از مالیات باشد؛ بنابراین تنها معافیت‌هایی که می‌توان در طرح مالیات بر عایدی سرمایه در نظر گرفت ملک محل سکونت اصلی و خودرو هر شخص است.

بهبود وضعیت اقتصادی با اجرای مالیات بر عایدی سرمایه

مهدی طغیانی، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی درباره نقش اخذ مالیات بر عایدی سرمایه در پیشگیری از ایجاد بازارهای دلالی به صمت گفت: اجرای طرح مالیات بر عایدی سرمایه در بهبود اوضاع اقتصادی کشور، بسیار موثر است، زیرا با اجرای این طرح ثبات به بازار سکه، دلار، طلا، مسکن و خودرو بازمی‌گردد و واسطه‌گری در این بازارها از بین می‌رود.

وی افزود: طرح مالیات بر عایدی سرمایه تلاش می‌کند با سوداگران بازارهای مختلف همچون ملک، خودرو، ارز، طلا و... مبارزه کند؛ بنابراین باید آن را نوعی مالیات بر سوداگری دانست و در حقیقت با اجرای این طرح وضعیت اقتصادی کشور بهتر می‌شود، همچنین این طرح به ساماندهی بازارهای موازی کمک شایانی می‌کند.

قانونی پرکاربرد

طغیانی با اشاره به اینکه در ایران به‌دلیل ناقص بودن قوانین مربوط به مالیات‌ستانی هنوز راه‌های فرار مالیاتی و دور زدن قانون باز است، افزود: تجربه اجرای پایه‌های جدید مالیاتی نظیر دریافت مالیات از خانه‌ها و خودروهای لوکس و خانه‌های خالی نیز تاکنون با شکست مواجه شده است؛ بنابراین باید برای جلوگیری از فرار مالیاتی قوانین کاربردی‌تری تدوین شود.

مالیات و رشد اقتصادی

این عضو کمیسیون اقتصادی با تاکید بر نقش مالیات بر عایدی سرمایه در رشد اقتصاد کشور تصریح کرد: دولت و مجلس در تعامل با یکدیگر در تلاش برای بهبود وضعیت اقتصادی کشور هستند و اقداماتی برای بهبود زیرساخت‌های اطلاعاتی انجام داده‌اند و درصددند با تصویب هرچه زودتر این طرح بستر مناسب برای رشد اقتصادی را فراهم آورند. به‌علاوه اینکه اجرای این قانون ضمن شفافیت اقتصادی کشور موجب تحولی عظیم در نظام مالیاتی کشور می‌شود و دست سوداگران را کوتاه می‌کند.

وی افزود: دریافت مالیات از عایدی سرمایه کنترل نرخ‌ها را به‌همراه دارد. همچنین اجرای این پایه مالیاتی باعث تعادل بخشیدن در پرداخت مالیات بین کسانی که فعالیت تولیدی انجام می‌دهند و افرادی که فقط با در اختیار داشتن سرمایه از مزایای متفاوتی بهره‌مند می‌شوند، خواهد شد.

طغیانی با اشاره به نقش درآمدزایی این پایه مالیاتی جدید برای دولت گفت: اخذ مالیات بر عایدی سرمایه در بسیاری از کشورها در عین تامین عدالت اجتماعی بیشتر، بدون از بین بردن انگیزه سرمایه‌گذاری و تولید، به‌عنوان منبع درآمد جدید دولت به‌کار گرفته می‌شود.

وی با تاکید بر اینکه تصویب این پایه مالیاتی جلوی رشد نقدینگی را می‌گیرد، افزود: با اخذ مالیات از عایدی سرمایه نقدینگی به‌جای اینکه به سمت بازارهای سوداگری سوق پیدا کند، به سمت سرمایه‌گذاری مولد می‌رود؛ بنابراین اخذ مالیات از ثروت نقش بسزایی در کنترل نقدینگی نیز ایفا خواهد کرد.

طغیانی در پاسخ به این پرسش که آیا در شرایط تورمی کشور اجرای این طرح منطقی است، تاکید کرد: در این طرح ۶ ایراد مهم وجود داشت که یکی از آنها کاهش یا افزایش ارزش دارایی‌های افراد به‌دلیل تورم بود. این ایراد در بررسی کمیسیون‌های تخصصی مطرح و برای دارایی اولیه هر فرد سقفی در نظر گرفته شده است؛ بنابراین بر پایه این طرح یک خودرو و مسکن محل سکونت هر فرد معاف از مالیات است. این عضو کمیسیون اقتصادی ادامه داد: پس از تصویب کلیات طرح مالیات بر عایدی سرمایه، کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی جزئیات این طرح را مورد بررسی قرار داده که بسیاری امیدوارند با اجرای آن راه فرار سرمایه‌ها به بازار سوداگری بسته شود. همچنین ایرادات وارده در کمیسیون‌های مربوطه موردبررسی قرار گرفته و از هر نظر این طرح بازبینی شده است.

سخن پایانی

مالیات بر عایدی سرمایه از انواع مالیات‌های تنظیمی برای کنترل سوداگری در بازارهای غیرمولد است، اما مخالفان این طرح معتقدند در شرایط فعلی رشد دارایی افراد به‌دلیل افزایش تورم است و تا زمانی که تورم مهار نشود، افزایش پایه‌های مالیاتی کارساز نخواهد بود. در مقابل کارشناسان مسائل مالیاتی معتقدند این پایه در کنار سایر ابزارهای مالیاتی می‌تواند از تلاطم‌های ویران‌کننده‌ای که گاه و بیگاه در اقتصاد تورمی کشور فوران می‌کند بکاهد و در نهایت با هدایت سرمایه‌ها به سمت بازارهای مولد، سمت عرضه را تقویت و به افزایش رشد اقتصادی و کاهش تورم کمک کند.

یادداشت

چگونه باید از ثروت مالیات گرفت؟

میثم حاج‌محمدی
کارشناس امور مالیاتی

به‌گفته معاون اقتصادی رئیس‌جمهوری قرار نیست در بودجه ۱۴۰۲ به پایه‌های مالیاتی یا حتی میزان مالیات افزوده شود، اما قرار است جلوی فرارهای مالیاتی گرفته شود تا دولت از این طریق بتواند هم جلوی رونق بازارهای سوداگری را بگیرد و هم سهم درآمدهای مالیاتی را در بودجه افزایش دهد.

قرار است در بودجه ۱۴۰۲ مالیات‌ستانی و جلوگیری از فرارهای مالیاتی جزو محورهای اصلی تامین درآمدهای دولت در بودجه باشد. باتوجه به کاهش درآمدهای نفتی، در بودجه ۱۴۰۱، مقرر شده بود از مجموع ۶۶۴ هزار میلیارد تومان درآمدهای دولت سیزدهم، ۵۲۶ هزار میلیارد تومان از محل اخذ مالیات تامین شود. این میزان حداقل ۲ برابر مالیات اخذشده در تمام ۴۲ سال اخیر است. دولت در دوراهی اصلاح ساختارها، کوچک‌سازی و کاهش هزینه‌ها، یا اخذ مالیات بیشتر، گزینه دوم را انتخاب کرده است.

احتمالا در سال ۱۴۰۲ دولت باتوجه به تفکیک حساب‌های شخصی و تجاری که راه را بر فرارهای مالیاتی می‌بندد، سعی در تامین بودجه از طریق افزایش مالیات دارد.

در راستای تحقق درآمدهای مالیاتی شیوه‌های مالیات‌ستانی باید اصلاح شود تا در سایه این اصلاح مالیات از ثروتمندان اخذ و در جهت توزیع عدالت مصرف شود.

مالیات‌ستانی صحیح در همه کشورهای دنیا مرسوم است و بودجه اکثر کشورها برپایه درآمدهای مالیاتی دولت برنامه‌ریزی می‌شود.

اخذ مالیات به گسترش عدالت در سطح جامعه کمک می‌کند. این باور باید در جامعه نهادینه شود که مالیات‌ستانی «خفت‌گیری» نیست.

مدت‌ها است که در اقتصاد ایران، چرخ فعالیت‌های اقتصادی بر مدار «فعالیت‌های نامولد» می‌چرخد و دولت‌های ایران خود همواره مشوق این‌گونه فعالیت‌ها بوده‌اند.

برای رونق تولید و کاهش تورم باید مالیات از فعالیت‌های نامولد اخذ شود. این کار نه‌تنها مانعی بر سر راه تولید نخواهد بود، بلکه چرخه شوم غیرمولد را از بین می‌برد و مشوقی برای انجام بیشتر فعالیت‌های تولیدی خواهد شد.

یکی از فایده‌های این سیاست، جمع‌آوری درآمد بیشتر برای دولت در کوتاه‌مدت و جلوگیری از زیان دولت‌های آتی و مردم در بلندمدت خواهد بود.

اجرای طرح مالیات بر عایدی سرمایه در راستای مقابله با سوداگری و انتفاع بدون ایجاد ارزش‌افزوده در اقتصاد، تلاطم در بازارهای دارایی را کاهش می‌دهد.

مالیات بر عایدی سرمایه، نوعی از مالیات است که بر سود ناشی از انتقال اموال غیرمولد اعمال و در بین عموم به‌نام مالیات ثروتمندان نیز شناخته می‌شود. در حال حاضر قانون مالیات بر عایدی سرمایه در ۹۰ درصد کشورهای اتحادیه اروپا و کشورهای عضو سازمان همکاری‌های اقتصادی اجرا می‌شود و سابقه اخذ این نوع مالیات به بیش از ۱۰۰ سال در دنیا برمی‌گردد، اما در کشور ما در سایه نبود قانون دریافت مالیات بر عایدی سرمایه، فعالیت‌های سوداگرایانه و سودجویانه در حوزه‌های ارز، مسکن، سکه، خودرو و موارد دیگر به چشم می‌خورد.

علاوه بر این، به‌دلیل معاف بودن عواید حاصل از خریدوفروش دارایی‌ها در این بخش، درآمد سرشاری نصیب برخی افراد می‌شود، در حالی که این امر با اصل عدالت مالیاتی در تضاد است؛ بنابراین انجام اقدامات لازم برای طراحی و پیاده‌سازی یک سیستم کارآمد مالیات بر عایدی سرمایه در کشور براساس الگوهای برتر جهانی، شرایط اقتصادی کشور و اهداف مدنظر دولت همیشه یک ضرورت بوده است.

از سوی دیگر لازم است نمایندگان مردم در خانه ملت در کمیسیون‌های تخصصی طرح دولت برای دریافت مالیات بر عایدی سرمایه را بررسی کنند و پس از رفع ایرادات آن را برای تصویب به صحن علنی ببرند.

امید می‌رود با تصویب طرح مالیات بر عایدی سرمایه نظام توزیع عدالت‌گستری از طریق مالیات‌ستانی برقرار شود، زیرا یکی از راه‌های بهبود موثر توزیع درآمد در جامعه، وضع مالیات بر عایدی سرمایه است. این مالیات قدرت تصاعدی بودن سیستم مالیاتی را افزایش می‌دهد، چراکه از این طریق می‌توان از افراد ثروتمند جامعه مالیات بیشتری دریافت و در نتیجه به بازتوزیع درآمد در جامعه کمک کرد.

خطر تعطیلی پتروشیمی‌ها با افزایش محدودیت گاز

احمد مهدوی ابهری، دبیرکل انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پتروشیمی ایران گفت: طی روزهای گذشته کاهش ۵ میلیون متر مکعبی گاز ابلاغ شد که این کاهش بر عهده «ام پی سی» ها بود و برای پتروشیمی‌های مختلف محدودیت‌های گازی به وجود آورد. ابهری در گفت‌وگو با مهر افزود: البته این شرایط محدود به پتروشیمی‌ها نمی‌شود و صنایعی چون فولاد و سیمان با این مشکل دست و پنجه نرم می‌کنند که تدابیری مانند استفاده از سوخت مازوت برای آنها در نظر گرفته شده است. وی در پاسخ به این سئوال بازه زمانی محدودیت گازی در سال جاری نسبت به سال گذشته دیگر تر آغاز شد شرایط بحران‌آفرین نیست، گفت: اگر چه سال گذشته محدودیت گازی زودتر آغاز شد اما به نظر می‌رسد مصرف گاز در سال جاری بیشتر از مدت مشابه باشد و دست کم با افزایش ۵ درصدی مصرف گاز در عرصه‌های مختلف روبرو هستیم. دبیرکل انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پتروشیمی ایران با اشاره به عدم النفع ۳۸۰ میلیون دلاری در سال گذشته اضافه کرد: اکنون نمی‌توان پیش بینی بر میزان ضرر و زیان سال جاری ارائه کرد، زیرا عواملی نظیر؛ برودت هوا و میزان کسری گاز ممکن است متغیر باشد به همین دلیل نمی‌توان آمار و ارقامی از ضرر و زیان را برآورد کرد. مهدوی ابهری در پاسخ به این سوال که ممکن است با این وضعیت برخی از پتروشیمی‌ها به طور موقت فعالیت خود را متوقف کنند، اضافه کرد: سعی بر آن است که پتروشیمی‌ها با ظرفیت کمتری به فعالیت خود ادامه دهند و با توجه به آنکه امسال میزان مصرف گاز افزایش پیدا کرده باید دید چه میزان محدودیت برای پتروشیمی‌ها در نظر گرفته می‌شود.

اجرای برنامه ۱۲ پله‌ای برای کاهش مصرف گاز

پرمصرف‌ها هوشیار باشید!

عکس: آیدا فریدی

یکی از راهکارهای دولت برای حل ناترازی و حل مشکل کمبود گاز در کشور تعیین ۱۲ پله برای میزان مصرف و ایجاد روشی جدید برای تعرفه‌گذاری است تا شاید از این طریق بتوان میزان مصرف گاز را در کشور مدیریت کرد. بر اساس برنامه ششم توسعه، میزان شدت انرژی باید به یک دوم اول برنامه پنجم کاهش می‌یافت، اما امروز شدت انرژی بیشتر نیز شده است. با توجه به گزارش کمیسیون انرژی در خصوص ناترازی مصرف گاز در سطح کشور، دو موضوع حیاتی برای کشور مطرح شده، یکی بحث تامین سوخت نیروگاه‌ها در فصل زمستان است که این احتمال وجود دارد که دوباره برای تامین سوخت برخی از نیروگاه‌ها به استفاده از سوخت مایع روی بیاوریم.

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

بخش خانگی ۵۶ درصد گاز تولیدی را می‌بلعد

سهم بخش خانگی و تجاری از مصرف گاز کشور ۵۶ درصد ثبت شده درحالی که سهم بخش صنعت تنها ۴۴ درصد است، هم اکنون به طور میانگین روزانه حدود ۵۹۰ تا ۶۰۰ میلیون مترمکعب گاز در بخش خانگی - تجاری مصرف می‌شود که با توجه به پیش‌بینی هواشناسی مبنی بر کاهش دمای هوا در دی‌ماه در مقایسه با پارسال، این رقم به روزانه ۶۵۰ میلیون مترمکعب افزایش می‌یابد. مقدار مصرف فعلی گاز، در مقایسه با مدت مشابه پارسال با همین دما، روزانه ۶۰ میلیون مترمکعب افزایش یافته است. ناترازی تولید و مصرف گاز، تاثیرات مستقیم و غیرمستقیم در حوزه تولید، اشتغال و صادرات کشور داشته و از طرفی در حوزه تامین برق مصارف خانگی و هم تامین خوراک نیروگاه‌ها این ناترازی تاثیر منفی بر جای می‌گذارد، اگر خوراک نیروگاه‌ها تامین نشود یا باید نیروگاه را از رده خارج و خاموش یا اینکه از سوخت جایگزین استفاده کنند که مشکلاتی را به دنبال دارد.

مصوبه‌ای برای حل مشکل گاز

با توجه به این شرایط اخیرا مصوبه‌ای در دولت به تصویب رسید که بر اساس آن تعرفه گاز برای ۶۴ درصد مشترکان که در سه پله اول مصرفی قرار دارند هیچ افزایشی نیافته، اما برای پله‌های مصرفی چهارم و بالاتر، این تعرفه افزایش یافته است. آنطور که جواد اوجی، وزیر نفت اعلام کرده امسال هوا سردتر از سال قبل خواهد بود و کاهش شدید دما را داریم، بنابراین تدابیر خوبی از سوی صنعت نفت و گاز انجام شده تا زمستان بدون چالشی داشته باشیم در حال مدیریت مصرف هستیم. هفته گذشته مصوبه خیلی خوبی در هیات دولت درباره تعرفه مشترکان پرمصرف داشتیم.

به گفته وی، تعرفه گاز مشترکین که خارج از الگو، مصرف می‌کنند افزایش یافت. ۱۲ پله برای مصرف گاز تعیین کردیم که پله اول تا سوم افزایش نرخ نداشته است که این سه پله حدود ۶۰ تا ۷۰ درصد مصرف‌کنندگان می‌شوند. از پله چهار افزایش نرخ را داریم. تعرفه کسانی که خیلی بیشتر از الگو مصرف می‌کنند، افزایش می‌یابد و این مشترکین نقره داغ می‌شوند و آنها از دولت گله مند نشوند چون عدالت نیست، کسانی الگوی مصرف را رعایت می‌کنند، بهای کسانی را بدهند که در منزل سونا دارند.

وزیر نفت با تاکید بر اینکه روی صحبت ما با کسانی است که مصرف آنها بیشتر از الگوی مصرف است و در پلکان‌های آخری هستند که تعرفه آنها همان قیمتی است که گاز تهیه می‌شود، اظهار کرد: تمامی خانواده‌های تحت پوشش کمیته امداد و سازمان بهزیستی اگر الگوی مصرف را رعایت کنند، تعرفه گاز آنها رایگان می‌شود.

جزئیات جرایم مشترکان بدمصرف

آنطور که مسلم رحمانی، مدیر گازرسانی شرکت ملی گاز اعلام کرده برای مشترکان پرمصرف، علاوه بر افزایش پلکانی تعرفه‌ها، در آیین‌نامه دولت، جریمه دیگری نیز لحاظ شده است. میزان افزایش تعرفه از پله‌های چهارم به بعد که مشترکان پرمصرف هستند، به این صورت است که پلکان ۴، ۵ و ۶، افزایش ۳۰ درصدی نسبت به تعرفه سال قبل، پلکان ۷، ۸، ۹ و ۱۰ افزایش ۵۰ درصدی نسبت به سال گذشته و پلکان ۱۱ و ۱۲ که بسیار پرمصرف هستند، به ترتیب، به ازای هر مترمکعب ۵ و ۶ هزار تومان محاسبه خواهد شد. به گفته وی طبق آیین‌نامه اجرایی دولت، در مشترکان پرمصرف، اگر مشترکی از پلکان مصرفی ششم به بالا، نسبت به دوره مشابه سال قبل، ۸۰ درصد بیشتر مصرف گاز داشته باشد، در واقع مصرف آن مشترک نسبت به زمان مشابه سال قبل خود مشترک، رشدی ۸۰ درصدی داشته باشد، نرخ گاز بهای این مشترک، دو پلکان بالاتر حساب خواهد شد؛ این جریمه‌ای است که برای مصارف غیرنرمال درنظر گرفته شده و برای مشترکین در پلکان‌های ششم تا دهم لحاظ می‌شود.

وی اظهار کرد: برای مشترکانی که مصارف خود را کاهش دهند، به این صورت پاداش در نظر گرفته شده که اگر مشترکی در دوره فصل سرد، به میزان ۷۰ درصد سقف متعارف تعیین شده که سقف مصرفی پلکان سوم است، مصرف گاز داشته باشد، گاز بهای مشترک در آن دوره مصرفی، رایگان خواهد شد. اگر مشترکی در سه پلکان اول مصرف قرار گیرد و نسبت به دوره مشابه سال قبل، کاهش مصرف داشته باشد، به ازای هر یک واحد درصد کاهش، سه واحد درصد پاداش دریافت خواهد کرد.

به گفته مدیر گازرسانی شرکت ملی گاز نکته مهم اینجاست که افزایش تعرفه‌ها برای پلکان‌های مصرفی چهارم به بعد لحاظ شده، در واقع مشترکانی که به صورت متعارف مصرف گاز داشته باشند، مشمول هیچ افزایش تعرفه‌ای نشده‌اند. ۶۴ درصد از مشترکان در سه پله اول مصرف گاز قرار دارند، تعرفه گاز برای این دسته از مشترکان ثابت بوده و آخرین باری که تعرفه گاز مشترکانی که در سه پله اول مصرفی قرار دارند تغییر کرده، مربوط به سال ۹۴ است؛ در واقع از سال ۹۴ تا امروز، تعرفه گاز مصرفی مشترکانی که تا سقف الگو مصرف می‌کنند، تغییری نداشته است.

> سهم بخش خانگی و تجاری از مصرف گاز تولیدی کشور ۵۶ درصد ثبت شده، درحالی که سهم بخش صنعت ۴۴ درصد است

پرمصرف‌ها ۳۶۲ درصد بیشتر گاز می‌سوزانند

شدت مصرف انرژی در ایران در تمام زمینه‌ها بالا است. بر اساس اطلاعات آژانس بین‌المللی انرژی، ایران در رتبه اول شدت مصرف انرژی جهان قرار دارد تا آنجا که شدت مصرف انرژی در ایران دو برابر میانگین جهانی آن است.در واقع شدت مصرف انرژی به معنای واحد انرژی مصرف شده برای ایجاد یک درصد رشد اقتصادی است که این عدد در ایران ۱۰۰ درصد بیشتر از میانگین جهان است. موضوعی که ۲ دلیل عمده دارد. دلیل اول بهره‌وری پایین انرژی در صنایع و نیروگاه‌های کشور است. بهره‌وری در نیروگاه‌های کشور از ۲۵ درصد در نیروگاه‌های حرارتی تا حدود ۵۰ در نیروگاه‌های سیکل ترکیبی است. به طور میانگین تنها ۳۹ درصد از سوخت ارسالی به نیروگاه‌ها به برق تبدیل می‌شود. همین برق تولیدی با این بهره‌وری پایین نیز در مسیر ارسال به مصرف‌کننده هدرروی دارد.

وضعیت در سایر صنایع نیز چندان بهتر نیست. سیمانی‌ها همچنان با تکنولوژی‌های چند دهه قبل کار می‌کنند. صنعت فولاد نیز شرایط مناسبی ندارد. و با توجه به این بهره‌وری پایین و برای چرخیدن چرخ این صنایع، در عمل سوخت چه به صورت گاز و چه به صورت مایع، با قیمتی بسیار پایین به‌دست آنها می‌رسد. ارزان بودن سوخت باعث شده تا این صنایع به فکر افزایش بهره‌وری خود نباشند و نوسازی نیز اتفاق نیافتد. اما تمام ماجرا این نیست. در بخش خانگی نیز وضعیت به مراتب بدتر است. حدود ۷۰ درصد از گاز تولیدی کشور در زمستان در بخش خانگی مصرف می‌شود. این موضوع باعث شده تا گازرسانی به صنایع محدود شده و سوخت مایع جایگزین آن شود. نکته مهم آن است که اگرچه بالا بودن مصرف گاز در بخش خانگی به دلیل راندمان پایین بخاری‌ها و موتورخانه‌ها در فصل سرد اتفاق می‌افتد اما مصرف در همه بخش‌ها برابر نیست. براساس آمار ۲ پله آخر مصرف گاز که بالاترین مصرف را در کشور دارند در مقایسه با ۳ پله اول که کم‌ترین میزان مصرف را به خود اختصاص می‌دهند، ۳۶۲ درصد گاز بیشتری می‌سوزانند. بیش از یک دهه است که مصرف گاز بخش خانگی در زمستان به صورت پلکانی رصد می‌شود. بر این اساس، مصرف‌کنندگان بخش خانگی در ۱۲ پله و ۵ اقلیم تقسیم شده‌اند. ۳ پله اول مربوط به مشترکان کم‌مصرف، از پله ۴ تا ۱۰ مشترکان پر مصرف و پله‌های ۱۱ و ۱۲ مشترکان بسیار پر مصرف گاز قرار دارند. آمارهای شرکت ملی گاز ایران نشان می‌دهد ۲۹ میلیون مصرف‌کننده در بخش خانگی وجود دارد. همچنین ۲۶ میلیون و ۷۰۰ هزار مشترک در بخش خانگی داریم که ۶۴ درصد از آنها مصرف گازی طبق الگوی مصرف دارند و این مشترکان در مجموع تنها ۳۵ درصد از مصرف گاز بخش خانگی در فصل سرد را به خود اختصاص می‌دهند. بر اساس این آمار، ۱۸.۵ میلیون مصرف‌کننده گاز بخش خانگی در پله‌های یک تا سه قرار دارند. مشترکان پر مصرف که در پله‌های ۴ تا ۱۰ قرار دارند، ۳۵ درصد مشترکان را شامل می‌شوند و ۶۰ درصد گاز بخش خانگی را مصرف می‌کنند.۱۰ میلیون مصرف‌کننده نیز در این پله‌ها گاز مصرف می‌کنند. ۲ پله آخر- پله‌های ۱۱ و ۱۲- مشترکان بسیار پرمصرف هستند و ۵.۴ مصرف گاز را به خود اختصاص می‌دهند که حدود ۵۸۰ هزار مصرف‌کننده گاز می‌شود. این مشترکان که اغلب صاحبان ویلاها و منازل بزرگ هستند، مصرف غیرمتعارف برای گرم کردن استخر و جکوزی دارند. از سوی دیگر بخش خانگی در ۵ ماهه سرد سال گذشته در مجموع ۴۰ میلیارد متر مکعب گاز مصرف کرده است. این آمارها نشان می‌دهد سهم هر مصرف‌کننده از مصرف گاز در پله‌های اول تا سوم ۷۵۷ متر مکعب گاز مصرف کرده است. سهم مشترکان در پله‌های چهارم تا دهم به طور میانگین هر کدام ۲ هزار و ۴۰۰ متر مکعب گاز مصرف کرده‌اند و سهم دو پله آخر نیز ۳ هزار و ۵۰۰ متر مکعب گاز برای هر مشترک بوده است. بنابراین مشترکان در پله‌های یازدهم و دوازدهم به طور میانگین ۴.۶ برابر و یا ۳۶۲ درصد گاز بیشتری در مقایسه با مشترکان در پله‌های اول تا سوم گاز می‌سوزانند. بنابراین استفاده از راهکارهایی مانند محاسبه پلکانی گاز بها و دریافت نرخ واقعی گاز در پله‌های بالاتر مصرف می‌تواند علاوه بر کمک به بهینه‌سازی مصرف گاز در زمستان در بخش خانگی، در عادلانه‌تر کردن قبض‌های گاز نیز موثر باشد.

اقدامی که در نرخ گاز بهای ۶۴ درصد از مشترکان تاثیری نخواهد داشت اما آنگونه که وزیر نفت اعلام کرده، مشترکان پر مصرف را نقره داغ می‌کند.

سخن پایانی

بسیاری از کارشناسان معتقدند با توجه به محدودیت منابع انرژی حرکت به سمت بهینه‌سازی مصرف یک ضرورت است. از محل صرفه جویی انرژی می توان برای کشور ارزآوری داشت و همچنین روی توسعه صنعت انرژی سرمایه‌گذاری کرد. بر اساس پیش‌بینی‌ها بین ۸۰ تا ۱۲۰ میلیارد دلار سرمایه نیاز است تا بتوانیم این صنعت را به روزرسانی کنیم. اگر این روند ادامه یابد و صرفا استحصال و سپس مصرف کنیم در آینده با مشکل مواجه خواهیم شد؛ بنابراین توجه به بهینه‌سازی امری مهم و ضروری است. علاوه بر مصرف داخلی گاز، بسیاری از کارشناسان بر توسعه بازارهای صادراتی اشاره دارند. این گروه معتقدند قرارداد صادرات گاز به ترکیه تا سال ۲۰۲۶ به اتمام خواهد رسید و در بحث تمدید آن گویا طرف ترکیه‌ای خواستار گاز بیشتر شده‌است. کارشناسان معتقدند اگر ما این تعهد را بپذیریم از عهده تامین آن بر نمی‌آییم. علاوه‌بر این چندین سال است که بخشی از سوخت نیروگاه‌ها را از طریق سوخت مایع تامین می کنیم. سهم گاز در نیروگاه‌ها تقریبا ۸۰ درصد بوده و ۲۰ درصد از طریق سوخت مایع یعنی گازوئیل و مازوت تامین می‌شود. در شرایط کنونی اگر بهینه‌سازی مصرف، همراستا با افزایش ظرفیت تولید دنبال نشود نخستین آسیب را در داخل و در تامین سوخت نیروگاه‌ها خواهیم خورد. در سال گذشته حدود ۱۹۳ میلیون مترمکعب ناترازی در حوزه گاز وجود داشت که طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته این ناترازی در سال آینده ۸ درصد افزایش خواهد یافت. ادامه این روند می تواند فاصله زیادی بین تولید و مصرف در سطح کشور ایجاد کند.

گزارش خبری

دردسر بی‌پایان نرخ خوراک پتروشیمی‌ها

بررسی نرخ خوراک پتروشیمی‌ها نشان می‌دهد حاشیه سود این شرکت‌ها با فرمول جدید نرخ خوراک در سال ۱۴۰۱ حتی با افزایش مواجه شده است. به گزارش مهر؛ یکی از مواردی که در ماه‌های اخیر به مسئله‌ای جنجالی تبدیل شده بحث خوراک پتروشیمی‌ها بوده و پتروشیمی‌ها مدعی هستند که به مرز زیان دهی رسیده‌اند اما بررسی‌های مهر نشان می‌دهد تنها حاشیه سود این شرکت‌ها کاسته شده و بحث زیان دهی مطرح نیست.

پتروشیمی زاگرس

درآمدهای عملیاتی پتروشیمی زاگرس در صورت‌مالی ۶ماهه با افزایش ۱۷ درصدی مواجه شده است. حاشیه سود ناخالص این شرکت در ۶ماه نخست سال جاری به ۳۰ درصد رسیده و نشان می‌دهد این پتروشیمی همچنان با سوددهی بالایی برخوردار است، البته حاشیه سود ناخالص این شرکت در سال قبل ۴۳ درصد بوده است. اما نکته قابل توجه عملکرد ۶ ماه سال جاری این پتروشیمی افزایش ۳۶ درصدی هزینه‌های فروش، اداری و عمومی است که از عملکرد بد مدیریت این شرکت خبر می‌دهد. پتروشیمی زاگرس بزرگترین متانول ساز ایران بوده ولی با وجود افزایش نرخ‌های جهانی نتوانسته افزایش تولید را داشته باشد. ۹۰ درصد محصولات پتروشیمی صادراتی و تنها ۱۰ درصد محصولات در بازار داخلی به فروش می‌رسد. عملکرد ضعیف مدیریت این پتروشیمی باعث شده حاشیه سود خالص این شرکت از ۲۷ درصد در ۶ ماه نخست سال قبل به ۱۱ درصد در مدت زمان مشابه سال جاری برسد، اما با تمام ضعف‌های مدیریتی این پتروشیمی همچنان سود ساز است.

پتروشیمی خراسان

پتروشیمی خراسان محصولاتی نظیر؛ اوره حمایتی، ملامین داخلی، آمونیاک داخلی و اوره صنعتی را در بازار داخلی تولید و به فروش می‌رساند، نرخ خوراک در این پتروشیمی ۵۰۰۰۰ ریال برای هر مترمکعب است که تفاوت چندانی با نرخ خوراک پتروشیمی زاگرس ندارد، حال وضعیت صورت‌مالی ۶ ماهه این نماد حاکی از آن است که حاشیه سود ناخالص پتروشیمی خراسان نسبت به سال قبل با افزایش روبرو شده و از ۶۹ درصد به ۷۱ درصد رسیده است که بسیار عالی و قابل توجه است، اما حاشیه سود خالص این شرکت نسبت به سال قبل با ۲ درصد کاهش به ۶۴ درصد رسیده است اما حاشیه سود ناخالص وزن بیشتری در عملکرد شرکت داشته و نشان می‌دهد وضعیت این شرکت پیشرو است.

پتروشیمی شیراز

پتروشیمی شیراز در بازار داخلی محصولاتی نظیر؛ اوره صنعتی، اوره کشاورزی، کود مایع از ته UAN، نیترات صنعتی، نیترات کشاورزی، آرگون، اسید نیتریک، متانول، آمونیاک را به فروش می‌رساند و در بازار صادراتی نیز محصولات؛ کود مایع از ته UAN صادراتی و اوره صادراتی را به فروش می‌رساند. نیمی از فروش این شرکت در بازار داخلی و نیمی دیگر در بازار صادراتی به فروش می‌رسد که در سال گذشته نیز همین میزان بوده است. درآمدهای عملیاتی پتروشیمی شیراز نسبت به سال قبل با افزایش ۱۲۱ درصدی همراه بوده است. جالب است بدانید در صورت مالی ۶ ماهه این شرکت، حاشیه سود خالص و ناخالص این نماد نسبت به سال قبل افزایش قابت توجهی یافته است، حاشیه سود ناخالص ۶ ماهه سال جاری این نماد برابر است با ۶۴ درصد در حالی که در مدت زمان مشابه سال قبل به میزان ۵۶ درصد بوده است، حاشیه سود خالص این نماد نیز در سال جاری ۴۹ درصد بوده که در سال قبل این میزان ۳۷ درصد بوده است.

نرخ خوراک تا سال ۱۴۰۵

بر اساس فرمول زیر که از ابتدای سال ۹۵ اجرایی شده و تا سال ۱۴۰۵ نیز باید اجرایی می‌شد، قیمت خوراک پتروشیمی‌ها در سال ۱۴۰۰ دارای شرایطی است که باید رعایت شود. طبق قانون بودجه برای حفظ رقابت پذیری صنایع پتروشیمی متوسط قیمت گازطبیعی خوراک این صنایع در هیچ حالتی از ۹۰ درصد قیمتی که براساس بند ب ماده یک این ابلاغیه محاسبه می‌شود، بیشتر نخواهد شد.

افزایش نرخ خوراک در بودجه ۱۴۰۲

به گزارش مهر، به علت نوسان قیمت گاز در سال ۱۴۰۰ و رسیدن خوراک حتی تا ناحیه‌های ۱۰ هزار تومان برای هر مترمکعب دولت تصمیم گرفت فرمول جدید را برای سال ۱۴۰۱ اجرایی کند که همان ۵ هزار تومان برای هر متر مکعب است، نکته این است که در سال گذشته در بیشتر اوقات نرخ خوراک پتروشیمی‌ها زیر قیمت ۵ هزار تومان برای هر متر مکعب بوده و به نوعی در سال جاری با افزایش قیمت نرخ خوراک نسبت به میانگین سال گذشته مواجه هستیم و در این صورت برخی از پتروشیمی‌ها مانند شیراز و خراسان توانسته‌اند خود را با نرخ خوراک جدید وفق داده و افزایش سود نیز داشته باشند.

دوشنبه
۲۸ آذر ۱۴۰۱- ۲۴ جمادی‌الاول ۱۴۴۴ - ۱۹ دسامبر ۲۰۲۲- شماره ۲۲۲۵-پیاپی ۳۵۴۳

صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲ - ۰۹۹۹۹۱۹۵۷۶۱
ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر:(داخلی-۱۰۴) پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: هنر سرزمین سبز

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

دولت چقدر به تعهدات بودجه‌ای عمل کرد؟

مسیر ناهموار کالابرگ و معیشت

«ارز ترجیحی»، یکی از سیاست‌های اقتصادی دولت یازدهم و دوازدهم بود که از نگاه کارشناسان، کشور را گرفتار دامی چسبنده کرد؛ دامی که دولت سیزدهم پس از آغاز به کار باید به هر طریق خود را از آن جدا می‌کرد. آنچه در طول یک سال و اندی پس از روی کار آمدن سید ابراهیم رئیسی اتفاق افتاده، نشان از آن دارد که دولت جدید معتقد است اقتصاد کشور، راه نجاتی جز رهایی از ارز ترجیحی و آسیب‌های آن ندارد. بسیاری از کارشناسان و فعالان اقتصادی، در این مدت از ضرورت اقدام برای حذف سیاست ارز ترجیحی سخن گفتند و از دولت برای آغاز این مسیر حمایت کردند. آنها بر این باور بودند که نتایج چنین اقدامی به نفع مردم خواهد بود. مسعود میرکاظمی، رئیس سازمان برنامه و بودجه در این باره گفت: «با حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی می‌خواهیم بار را از دوش فقرا برداریم». با وجود آنکه صاحب‌نظران عقیده داشتند آسیب‌های سیاست ارز ترجیحی، از «سودجویی‌ها» گرفته تا «رانت‌های بزرگ»، راه نفس اقتصاد را بسته و فضای تولید کشور را با اخلال مواجه کرده است؛ اما مداوم و مکرر تاکید کردند که بدون «برنامه‌ریزی و آینده‌نگری» نباید وارد مسیر حذف این سیاست شد.

عکس: آیدا فریدی

کار با «ان‌شاالله و ماشاالله» پیش نمی‌رود

نگرانی و هشدار مکرر کارشناسان باعث شد بحث‌ها درباره حذف ارز ترجیحی فرسایشی و مجادله گونه شود؛ اما عزم جزم دولت رفته‌رفته ماجرا را جدی‌تر کرد. دولت برای آنکه جلوی پول‌پاشی‌ها و حیف و میل‌های بی‌حساب را بگیرد برای این اقدام بی‌تاب بود، اما نمایندگان مجلس شرایط کشور و معیشت مردم، را آماده قدم گذاشتن در این راه نمی‌دانستند. وقتی نخستین بار پیشنهاد دولت برای حذف ارز ترجیحی به مجلس رفت با مخالفت کمیسیون تلفیق بودجه مواجه شد؛ علی رضایی عضو این کمیسیون درباره علت مخالفت بهارستان می‌گوید: دولت با قاطعیت و جدیت نمی‌گوید چه تضمینی می‌دهد تا با حذف ارز ترجیحی مشکلات معیشتی برای مردم به وجود نیاید، فقط می‌گوید که ان شاءالله مشکلی درست نمی‌شود! اما با ان شاءالله گفتن که کار پیش نمی‌رود. مجلس نگران است و به دلیل همین نگرانی کمیسیون تلفیق با حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی مخالفت کرد. با این همه بعد از کشمکش‌ها میان مجلس و دولت، با وجود آنکه بیشتر نمایندگان با حذف ارز ترجیحی مخالفت جدی داشتند و از راه‌حل دولت برای جلوگیری از ضربه به معیشت مردم بی‌خبر بودند، در نهایت تصمیم بر آن گرفتند که با در نظر گرفتن دو شرط، اجازه اقدام برای حذف ارز ترجیحی را به قوه مجریه بدهند.

حذف ارز ترجیحی؛ شروطی که محقق نشد

در نهایت زمستان سال گذشته، در روند بررسی بودجه سال ۱۴۰۱، وکلای ملت به دولت اجازه دادند مشروط بر آنکه قیمت‌ها را به شهریور ۱۴۰۰ بازگرداند و برای صیانت از معیشت، کالابرگ الکترونیکی برای کالای اساسی به مردم بدهد، می‌تواند حذف ارز ترجیحی را به صورت قانونی کلید بزند.

این در حالی است که همان روزها هم قید «بازگشت قیمت‌ها به شهریور ۱۴۰۰» از نگاه کارشناسان غیرممکن به نظر می‌رسید. شروط مجلس برای دولت و امکان عمل به آن جنجال جدیدی به راه انداخت.

دولت حذف ارز ترجیحی را آغاز کرد، اما نه‌تنها قیمت‌ها به نرخ ماه‌های قبل بازنگشت بلکه سیر صعودی افسارگسیخته‌ای را در پی گرفت. محمد علی‌پور عضو کمیسیون اقتصادی مجلس در این باره می‌گوید: مجلس در لایحه بودجه ۱۴۰۱ این مجوز را به دولت داد تا یا سیاست تخصیص ارز ترجیحی را ادامه دهد یا آن را حذف کند با این شرط که نرخ کالاهای اساسی به نسبت شهریور سال ۱۴۰۰ تغییری نداشته باشد و از اول تاکید کرد که اگر دولت می‌خواهد ارز ترجیحی را برای برخی از کالاها حذف کند باید برنامه حمایتی جایگزینی داشته باشد تا فشاری به مردم وارد نشود.

دولت باید جلوی این افزایش نرخ نامتعارف بایستد. با افزایش تورم و گرانی، بازگشت به قیمت‌های شهریور ۱۴۰۰ غیرممکن‌تر از قبل به نظر می‌رسید، بنابراین دولت تلاش کرد شانه خود را از زیر بار این شرط خالی کند.

در این راستا لایحه‌ای به مجلس فرستاد تا قید «بازگشت قیمت‌ها به شهریور ۱۴۰۰» حذف شود. احسان ارکانی، عضو کمیسیون بودجه مجلس درباره این لایحه عنوان کرد: این لایحه به‌دست ما رسیده است و مشغول بررسی آن هستیم، اما نمایندگان همچنان بر اجرای شرط‌شان برای حذف ارز دولتی از واردات کالاهای اساسی تأکید دارند.

فراهم شدن بستر اجرای طرح کالابرگ

اگرچه شرط مجلس از قانون حذف نشد، اما دولت هم اهتمامی برای عمل به آن نداشت و خبری از بازگشت یا دست کم کنترل قیمت‌ها نبود. افزایش سرسام‌آور نرخ کالاهای اساسی صدای اعتراض نمایندگان را درآورد و تذکرات متعددی خطاب به دولت و تیم اقتصادی، در صحن جلسات علنی مجلس مطرح شد. شهباز حسن‌پور نایب رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی در یکی از این تذکرات گفت: مطابق با مصوبه مجلس کالاهای اساسی که به‌دست مردم به ویژه دهک‌های پایین می‌رسد، باید بر اساس نرخ شهریورماه سال ۱۴۰۰ باشد، اما امروز قیمت‌ها به اندازه‌ای لجام‌گسیخته شده که از مطرح کردن آنها شرم‌مان می‌آید. بالاخره بعد از گذشت حدود ۹ ماه و بعد از تذکرات پی در پی مجلس، دولت به فکر انجام یکی از دو شرط قانون افتاد و قرار شد ارائه کالابرگ الکترونیک را آغاز کند.

سید احسان خاندوزی وزیر اقتصاد کشور سوم آذر ماه خبر داد که اجرای آزمایشی این طرح در یکی از استان‌های جنوب کشور شروع خواهد شد. حدود یک هفته بعد صولت مرتضوی وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی در حاشیه برگزاری هیات دولت به خبرنگاران گفت که اجرای طرح آزمایشی کالابرگ الکترونیکی در «هرمزگان» کلید خورده است. او توضیح داد: قانون‌گذار تکلیف کرد که دولت به جای پرداخت یارانه نقدی کالابرگ الکترونیکی توزیع کند اما چون تاکنون بستر فراهم نشده بود، این کار انجام نشد.

تداوم تناقضات؛ از ادعا تا اجرا

دنباله تناقضات درباره چگونگی اختصاص کالابرگ الکترونیک، از اظهارات نمایندگان مجلس گرفته تا اجرای قانون توسط دولت ادامه دارد. برخی نمایندگان در حالی بر اجرای قانون تاکید دارند که گروه دیگری معتقدند دولت منابعی برای تأمین بار مالی بازگشت قیمت‌ها ندارد و عمل به چنین قیدی مقدور نیست. سئوالات و ابهامات متعددی درباره راهکار دولت برای باز کردن کلاف سر در گم ارز ترجیحی وجود دارد؛ اگر قرار بر آن باشد که قیمت‌ها به شهریور ۱۴۰۰ بازنگردد، تکلیف متن صریح قانون بودجه و شرط و شروط مجلس چه خواهد شد؟ ارائه کالابرگ الکترونیک و عدم بازگشت قیمت‌ها به شهریور ۱۴۰۰ مصداق بارز عدم عمل به قانون محسوب نمی‌شود؟ اگر چنین قیدی امکان اجرا نداشته، چرا توسط مجلس عنوان و چرا از سوی دولت پذیرفته شده است؟

اجرای نصفه و نیمه قانون!

اجرای آزمایشی این طرح در دو استان دیگر نیز آغاز شد، اما نکته قابل توجه آن است که به نظر می‌رسد هنوز هم خبری از بازگشت قیمت‌ها به شهریور ۱۴۰۰ نیست.

جعفر قادری عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی حق را به دولت می‌دهد و می‌گوید: قرار نیست قیمت‌ها به شهریور ماه بازگردد. دولت منابعی برای چنین اقدامی ندارد، با کدام منابع می‌تواند تفاوت نرخ امروز و شهریور ۱۴۰۰ را پرداخت کند؟ او به این سئوال که تکلیف عمل کردن دولت به شرط مجلس و اجرای قانون چه خواهد شد؟ پاسخ می‌دهد: چنین قولی در کار نبوده است! اصلا چنین چیزی مطرح نشده است! اگر قرار باشد این شرط را اجرایی کند باید منابع جدیدی در بودجه پیش‌بینی کند در حالی که چنین منابعی وجود ندارد. تنها راه موجود این است که دولت ارز ترجیحی را حذف کند و درآمد حاصل از آن را در قالب یارانه به مردم بپردازد. این در حالی است که نمایندگان زیادی در مجلس هنوز بر اجرای قانون به نفع مردم تاکید دارند و دولت را موظف می‌دانند به وعده خود درباره بازگشت قیمت‌ها عمل کند. سید محسن دهنوی عضو هیات رئیسه مجلس شورای اسلامی با تاکید بر اینکه نرخ کالاهای اساسی باید به نرخ شهریور ۱۴۰۰ باشد و طبق مصوبه مجلس مابه‌التفاوت آن باید از حساب یارانه‌ای پرداخت شود، گفت: ما مخالف خبر جدیدی که از سوی مسئولان وزارت رفاه مطرح شده است نیستیم، مشروط به اینکه سهم مشتری در خرید کالاهای اساسی باید به نرخ شهریور ۱۴۰۰ باشد، مابه‌التفاوت آن هم باید از اعتبار یارانه فرد در کارت پرداخت شود و مصوبه مجلس باید به صورت دقیق اجرا شود.

دهنوی تاکید می‌کند: اگر طرح کالابرگ آن گونه که ما در قانون آوردیم اجرا نشود، با مصوبه مجلس شورای اسلامی در بودجه ۱۴۰۱ مغایرت دارد و حتما مجلس ورود می‌کند چرا که نباید برخلاف قانون عمل شود.

همچنین مهدی طغیانی عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی در این باره می‌گوید: «افرادی که کالابرگ دارند، باید کالاهای اساسی و اقلامی را که در این بخش مشخص شده است، با نرخ شهریور ۱۴۰۰ پرداخت کنند و مابه‌التفاوت آن باید توسط دولت داده شود که این موضوع لازم‌الاجراست و در بودجه آمده است.» او یادآوری می‌کند: اگر فردی به جای یارانه، کارت کالابرگ دریافت کند، باید با کارت کالابرگ اقلامی را که تعیین شده است، به نرخ شهریور ۱۴۰۰ خریداری کند. به عبارت دقیق‌تر، آن اقلام به هر قیمتی که در بازار باشد، باید به نرخ شهریور ۱۴۰۰ در اختیار افرادی که کالابرگ دارند، قرار گیرد.

سخن پایانی

طرح کالابرگ الکترونیکی در حالی اجرا می‌شود که خبری از بازگشت قیمت‌ها به شهریور ۱۴۰۰ نیست؛ درحالی‌که شرط مجلس برای حذف ارز ترجیحی این بود که دولت قیمت‌ها را بازگرداند وبه معیشت مردم آسیبی نرسد. فارغ از ضرورت اجرای قانون، اگر قرار بر این باشد که طرح ارائه کالابرگ الکترونیک با رعایت قید بازگشت قیمت‌ها به شهریور ۱۴۰۰ اجرایی نشود، ضرورت اجرای چنین سازکاری چیست؛ در حالی که می‌توان مبلغ مورد نظر برای هر فرد که به ازای حذف ارز ترجیحی در نظر گرفته شده را به میزان یارانه او اضافه کرد؟

از فضای مجازی

مفهوم عقلانیت در حکمرانی چیست؟

محمود سریع القلم- پژوهشگر: در بسیاری از تخصص‌ها مانند معماری، هنر، مهندسی، پزشکی، ادبیات، ایرانیان نه تنها در داخل کشور بلکه در سطح بین‌المللی، عملکرد قابل احترامی را کسب کرده‌اند. اما هم چنانکه تاریخ پرتلاطم آنها نشان می‌دهد، در یک حرفه و تخصص ناکامی‌های فراوانی داشته اند: سیاست ورزی و حکمرانی. تاریخ سیاست در ایران عموما با خشونت، حذف، تبعید، انحصار، ثروت‌اندوزی، تیول داری، حیله‌گری، دروغ، بی‌ثباتی و تحریف همراه بوده است. آقا محمدخان قاجار از بی‌رحم‌ترین رجال سیاسی جهان به شمار بود. او توانسته بود تمامی مدعیان قدرت را با نهایت خشونت از میان بردارد. بقیه مدعیان را با بیرون آوردن چشم آن‌ها به زانو در آورد. او بی‌اعتمادی عمیقی نسبت به همه اطرافیان خود داشت. آقا محمدخان قاجار در سن ۶۳ سالگی توسط عده‌ای از فراشان خود در سال ۱۱۷۰ شمسی کشته شد. چرا موفقیت ایرانیان در حرفه و هنر به پایداری و موفقیت و سربلندی در قدرت و سیاست ورزی نمی‌انجامد؟ کجا باید سراغ علت‌ها بگردیم؟ افکار؟ فرهنگ؟ جغرافیا؟ شخصیت؟ ایران ابن سینا و سهروردی دارد ولی سیاست ورزی که برای مخالف فکری خود جا باز کند به ندرت تربیت کرده است. همین‌که جمعی در میان باشد، کار به حذف و انحصار می‌کشد

راه‌حلی که در دنیا تجربه شده برای آنکه تنها یک باور بر امور یک جامعه مسلط نشود، نظام حزبی است. پهلوی دوم در اردیبهشت ۱۳۵۴، از همه ایرانیان خواست که عضو حزب رستاخیز شوند در غیر این صورت جایی در سیستم ندارند و می‌توانند گذرنامه خود را گرفته و از ایران بروند

آیا جغرافیای ما باعث شده تا نتوانیم حکمرانی مطلوب را ایجاد کنیم؟ شیلی یک باریکه جغرافیایی است و بسیار موفق. سنگاپور یک جزیره است و فوق العاده موفق. هند جغرافیایی وسیع داشته و تقریبا با همه همسایگان خود تنش دارد ولی hub جهانی نرم افزار شده و به زودی اقتصاد سوم جهان خواهد شد و روز به روز احترام و شان جهانی آن در حال افزایش است. ترکیه که پیچیده‌ترین ژئوپلیتیک را داراست و در پنج عرصه جغرافیایی (دریای سیاه، اروپا، مدیترانه، قفقازو خاورمیانه)، مدیریت امنیتی می‌کند، بیش از ۴۰ میلیون نفر توریست جذب کرده و از شهروندان هیچ کشوری ویزای ورود نمی‌خواهد و باورهای مختلف را در جامعه خود نهادینه کرده است. جغرافیا و ژئوپلیتیک مانعی برای حکمرانی مطلوب نیست بلکه بستگی به درایت مدیران دارد.

علت دیگر در ریشه یابی علل شکست ایرانیان در حکمرانی مطلوب، فقدان یک نظام سیاسی نه ضرورتا «دموکراتیک» در مراحل اولیه، بلکه مردم شمول است. نه ویتنام دموکراتیک است و نه چین اما در داخل هردو، حزب کمونیست، گروه‌های مختلف اجتماعی نه درحد نمونه‌های غربی، بلکه تا حدی نمایندگی دارند. نه اندونزی به معنای آلمانی دموکراتیک است و نه مکزیک. اما هر دو سیستم از اقتدارگرایی فردی، به اقتدارگرایی بوروکراتیک حرکت کرده و با تمرین در تحزب سعی می‌کنند گروه‌ها و جریان‌های اجتماعی، سیاسی و اقتصادی در حاکمیت نمایندگی داشته باشند. چون اقشار مختلف در حاکمیت این کشورها نمایندگی دارند، سیاست جنبه انباشتی و تکاملی پیدا می‌کند تا آنکه مانند تاریخ سیاست در ایران، حالت سینوسی و صعود و سقوط‌های مکرر را تجربه کند. به جز امریکا، هیچ کشوری درجهان در ابتدای تاسیس به صورت دموکراتیک متولد نشده، بلکه همه دموکراسی‌ها به‌تدریج از مطلق‌گرایی به اقتدارگرایی فردی/پادشاهی سپس به اقتدارگرایی بوروکراتیک، بعد به رشد فراگیر بخش خصوصی رقابتی، به جامعه مدنی و در نهایت به دموکراسی پیشرفته‌ای تبدیل می‌شوند که حکومت هیچ وظیفه‌ای جز تامین منافع و مصلحت عامه نداشته باشد. چطور می‌شود که یک ایرانی متولد تهران به ریاست پارلمان نروژ می‌رسد؟ چطور می‌شود که یک بریتانیایی که ریشه هندی-کنیایی دارد به نخست وزیری انگلستان دست می‌یابد؟ چگونه بانوان ایرانی به نمایندگی در پارلمان‌های اروپایی انتخاب می‌شوند؟ چگونه یک شهروند کانادایی که هندی الاصل و از مذهب سیک است، به وزارت دفاع آن کشور انتخاب می‌شود؟ همه با تلاش و تشکل می‌توانند در مدیریت کشور سهیم باشند. با نگاه شمول‌گرا، هم تداوم سیاسی به‌دست می‌آید و هم ثبات سیاسی. بی‌دلیل نیست که در انگلستان هیچ وقت انقلابی صورت نگرفته برای اینکه نظام سیاسی عموما به جامعه امتیاز می‌دهد و همیشه در حال انطباق با شرایط، بحران‌ها، بی‌ثباتی‌ها، واقعیت‌ها بوده زیرا که عقلانیت در حکمرانی یعنی فهم واقعیت و انطباق با آن، به طوری که قانون اساسی امریکا تا کنون ۲۷ بار شامل متمم شده است...

منبع: مجمع فعالان اقتصادی

چهره

تعرفه آب تغییر می‌کند

سخنگوی صنعت آب کشور از افزایش ۱۰ درصدی بارندگی‌ها نسبت به مدت مشابه سال قبل خبر داد و گفت: مصرف آب شرب تهرانی‌ها همچنان ۴۰ هزار لیتر بر ثانیه است.

به گزارش مهر فیروز قاسم زاده ضمن بیان این مطلب افزود: بر اساس آمار ثبت شده بارش کشور ۳۷ میلیمتر بوده که نسبت به مدت مشابه ۱۳ درصد کاهش مربوط به مهر و آبان بوده است. قاسم زاده درباره افزایش تعرفه اضافه کرد: سند تعرفه سال آتی در حال تدوین است، افزایش سالانه قیمت آب خواهیم داشت اما در خصوص افزایش تعرفه پلکانی تصمیم گیری نشده است.

وی ادامه داد: وضعیت آبی کشور نسبت به مدت مشابه ۱۰ درصد شرایط بهتری را نشان می‌دهد، تا کنون ۳۳ درصد بارش در کشور وجود داشته و تهران ۳۱ درصد بارش دریافت کرده که نسبت به سال گذشته کاهش ۲۰ درصدی داشته است. قاسم زاده ادامه داد: در تهران مصرف آب شرب همچنان ۴۰ هزار لیتر بر ثانیه است و نیاز است که سیاست‌های دیگری را دنبال کنیم و مدیریت مصرف اعمال شود. سخنگوی صنعت آب اضافه کرد: سیستان و بلوچستان کاهش ۹۰ درصدی بارندگی را داشت و همدان، قزوین، قم، البرز و تهران کاهش ۵۰ درصدی بارش را تجربه می‌کنند. در حالی‌که بوشهر، کهکیلویه و بویراحمد و فارس رشد ۱۰ درصدی بارش را داشته اند.

سخنگوی صنعت آب اضافه کرد: سیستان و بلوچستان کاهش ۹۰ درصدی بارندگی را داشت و همدان، قزوین، قم، البرز و تهران کاهش ۵۰ درصدی بارش را تجربه می‌کنند. در حالی که بوشهر، کهکیلویه و بویراحمد و فارس رشد ۱۰ درصدی بارش را داشته اند و تداوم این سامانه بارشی در خراسان شمالی و آن منطقه ادامه دارد.

قاسم زاده اضافه کرد: ورودی سدها را ۳ میلیارد و ۴۰۰ میلیون متر مکعب بوده که این رقم نسبت به سال گذشته ۱۴ درصد رشد دارد، خروجی از سدها نیز ۴.۵ میلیارد متر مکعب بوده که نسبت به پارسال ۴ درصد کاهش یافته است. وی با اشاره به اینکه سدها ۱۸ میلیارد متر مکعب آب دارند، بیان کرد: در حال حاضر مخازن سدها ۳۷ درصد پرشدگی دارند. این حجم ۳ درصد اوضاع بهتری را نسبت به پارسال نشان می‌دهد. با این وجود ۱۵ درصد از مخازن سدهای تهران پرشدگی دارد که کاهش ۲۱ درصدی نسبت به مدت مشابه را نشان می‌دهد.